© 2000 Institute for Bible Translation, Moscow - www.ibt.org.ru - All rights reserved. - For personal use only.

МЬЗГИНИЙА ЛЬ ГОРА МӘТТА

Пешготьна институте

Ль гора р'езкьрьна к'ьтебед Пәймана[Ф] Ну, «Мьзгинийа[Ф] Иса[Ф] Мәсиһә[Ф] ль гора Мәтта» к'ьтеба пешьн (ә'wльн) ә. Бь фькьра зана әва к'ьтеба сәдсалийа пешьнда ль Әнтакйайе һатийә ньвисаре. Жь һьнгеда һ'әта ньһа әва к'ьтеба буйә ч'ә'вканик бона wан мәрьвед[Ф] кӧ дьхwазьн р'астийа Хwәде нас кьн, аwа готи Иса Мәсиһ. Ль гора шә'дәтийа щьвина[Ф] сәдсалийа дӧдада, хӧдане ве к'ьтебе Мәттайе шанди[Ф] буйә, йе кӧ һе бәри р'астһатьна Иса хәрщгьр[Ф] бу, кӧ жер'а «Леwи[Ф]» жи дьготьн (Марqос 2:14; Луqа 5:27).

Әва к'ьтеба мьзгинийа ве йәке дьдә, кӧ Иса йә Хьлазкьр[Ф] у П'адшайе жь Хwәдеда создайи. Әва мьзгинийа дьбежә, кӧ Иса нә т'әне Хьлазкьре мьләте щьһуйа[Ф] йә, ле йе мьләтед т'әмамийа дьнйайе йә жи.

Мьзгинийа Мәтта жь һәр се Мьзгинийед майин зедәтьр бә'са Пәймана[Ф] Кәвьн дькә, чьмки мәрәме ве к'ьтебе әв ә, wәки избат кә, кӧ Иса һәма хут хwәха йә әw Хьлазкьре создайи у бь ви аwайи ньвисаред щьһуйайә пироз[Ф] (аwа готи ньвисаред Пәйман Кәвьн) һатьнә сери. Мәтта к'ьтеба хwәда жь чьл щара зедәтьр бә'са wан ньвисаред Пәймана Кәвьн дькә. Жь wан щийа гәләк аһа ньвисар ьн: «Әв йәк аһа qәwьми, кӧ әw готьна Хӧданә[Ф] бь заре[Ф] п'ехәмбәр[Ф] һатьбу готьне бе сери...» (1:22; 2:15, 17-18, 23; 4:14-16; 8:17; 12:17-21 у йед майин). Ӧса жи Мәтта гәләк щара дьньвисә, кӧ Иса чаwа «Кӧр'е[Ф] Даwьд» те һ'әсабе, чьмки Мәсиһе создайи wе жь р'ьк'ьнйата[Ф] Даwьд[Ф]

п'адша бьhата (1:1, 20; 9:27; 12:23; 15:22; 20:30-31; 21:9, 15; 22:41-45).

Əв Мьзгини жь həрсекед майин бь ви аwайи жи бəрч'ə'в дьбə, кö дəwса наве «Хwəде» гəлəк щара хəбəра «Ə'зман» hатийə хəбате, сəбəб əw бу кö щьhуйа нəдьхwəстьн həр гав наве Хwəде банина сəр заре хwə, чьмки пироз ə, лəма жи Мəтта дурва дьhат. Мəсəлə, дəwса «П'адшатийа[Ф] Хwəде» 33 щара «П'адшатийа[Ф] Ə'змана» ньвисар ə, ле «П'адшатийа Хwəде» т'əне пенщ щара ньвисар ə.

Ньвиск'аре к'ьтебе сəрhатийа Иса бь hур-гьли дьньвисə. Əw жь р'ьк'ьнйат у буйина Исада дəстпедькə, паше дьньвисə əw чаwа пе аве те ньхöмандьне[Ф] (ьматкьрьне), те щер'ьбандьне[Ф], паше дəрhəqа кьред wийə Щəлиледа[Ф] дьньвисə, чаwа даннасин кьр, hин кьр у нəхwəш qəнщ кьрьн. Паше дьньвисə кö əw чаwа жь Щəлиле те Оршəлиме[Ф], р'ожед h'əфтийа хwəйə хьлазийе ль wьр чаwа дəрбаз дькə у чаwа hатə хачкьрьне[Ф] у жь мьрьне р'абу.

Мьзгинийа Мəттада Иса чаwа дəрсдарəки[Ф] мəзьн к'ьфш дьбə, йе кö h'öкöме wи həйə Qануна[Ф] Муса[Ф] шьровəкə у бона П'адшатийа Хwəде даннасин кə. Öса жи дьдə к'ьфше кö əw wəк'иле Qануна Хwəде у пəйманейи амьн ə, кö мəрəме Хwəде дьqəдинə у тинə сери. Мьзгинийа Мəттада hинкьрьнед Иса п'ар-п'ар дийар дьбьн у əв п'ар бь ве р'езкьрьне бəрч'ə'в дьбьн:

1. Даннасинийа сəре ч'ийе бəр мəрьвайе вəдькə, кö зар'ед П'адшатийа Хwəде чьqаси хwəзьли нə у гəрəке р'абун-р'уньштьн, борщ у жийина хwəда жи чаwа бьн (сəре 5-а h'əта 7-а).

2. Т'әмийед бона шагьрта[ф], wәки qӧльхе шандитийа хwәда чаwа П'адшатийа Хwәде даннасин кьн (сәре 10-а).
3. Сӧр'а П'адшатийа Хwәде у һ'әфт мәсәлә (13-а).
4. Ль сәр ве дьне зар'ед П'адшатийа Хwәде, аwа готи баwәрмәндед Иса Мәсиһ гәрәке һьндава һәвда чаwа бьн (сәре 18-а).
5. Һинкьрьнед ль сәр р'ожед ахьрийе у һатьна П'адшатийа Хwәде (сәре 24-а у 25-а).

Сәрәщәма фькра к'ътебе

Р'ьк'ьнйата Иса у буйина wи (1:1-2:23)
Qӧльхе Йуһ'әннайе[ф] ньхӧмдар[ф] (3:1-12)
Ньхӧмандьн у щер'ьбандьна Иса (3:13-4:11)
Даннасини у шьхӧлед Исайә ль Щәлиледа (4:12-18:35)
Р'ийа Исайә жь Щәлиле һ'әта Оршәлиме (19:1-20:34)
Һ'әфтийа Исайә хьлазийе ль Оршәлиме у дорбәред wеда (21:1-27:66)
Р'абуна Иса жь мьрьне у шагьртава хӧйабуна wи (28:1-20)

Р'ьк'ьнйата Иса

(Луqа 3:23-38)

1
1 Әв ә р'әqәма р'ьк'ьнйата[ф] Иса[ф] Мәсиһ[ф], р'ьк'ьнйата Даwьд[ф], р'ьк'ьнйата Бьраһим[ф]:
2 Бьраһимр'а Исһаq[ф] бу,
Исһаqр'а Аqуб[ф] бу,
Аqубр'а Щьһуда[ф] у бьрава бун,

3 Щьһудар'а Перес у Зәра бун, (наве дийа wан Т'амара бу),
Пересрʼа Һәсрун бу,
Һәсрунр'а Р'ам* бу,
4 Р'амр'а Аминадав бу,
Аминадавр'а Нәһшон бу,
Нәһшонр'а Сәлмон бу,
5 Сәлмонр'а Боwаз бу, (наве дийа wи Р'әхабФ бу),
Боwазр'а Овед бу, (наве дийа wи Р'ут' бу),
Оведр'а ЙешаФ бу
6 у Йешар'а Даwьд п'адша бу.
Даwьд п'адшар'а СьлеманФ бу, (дийа wи бәре к'ӧлфәтаФ Урийа бу),
7 Сьлеманр'а Р'әһобоwам бу,
Р'әһобоwамр'а Әбийа бу,
Әбийар'а Асаф* бу,
8 Асафр'а Йеһошәфат бу,
Йеһошәфатр'а Йорам бу,
Йорамр'а Узийа бу,
9 Узийар'а Йотам бу,
Йотамр'а Аһаз бу,
Аһазр'а Һьзqийа бу,
10 Һьзqийар'а Мьнашә бу,
Мьнашәр'а Амос бу,
Амоср'а Йошийа бу
11 у Йошийар'а Йәхонийа у бьрава бун. Wи чахи щьмә'т сьргунФ чу БабилонеФ.
12 Ле пәй сьргунчуйина Бабилонеда,

* 1:3 Нав дәстньвисаред һьнәкада дәwса «Р'ам» «Арам» һәйә.

* 1:7 Нав дәстньвисаред һьнәкада дәwса «Асаф» «Аса» һәйә.

жь Йәхонийар'а Шалтийел бу,
Шалтийелр'а Зәрубабәл бу,
13 Зәрубабәлр'а Абийуд бу,
Абийудр'а Елйаqим бу,
Елйаqимр'а Азур бу,
14 Азурр'а Садоq бу,
Садоqр'а Ахин бу,
Ахинр'а Елйуд бу,
15 Елйудр'а Елазар бу,
Елазарр'а Мәтан бу,
Мәтанр'а Аqуб бу,
16 Аqубр'а Усьв[ф] бу, мере Мәрйәме[ф],
йа кӧ Иса[ф] жь wе wәльди, кӧ Мәсиh[ф] те готьне.

17 Аwа жь Бьраhим h'әта Даwьд чардәh ньсьл[ф] дәрбаз
бьбун, жь Даwьд h'әта сьргунчуйина Бабилонеда чардәh
ньсьл у жь сьргунчуйина Бабилонеда h'әта Мәсиh диса
чардәh ньсьл бун.

Буйина Иса

(Луqа 2:1-7)

18 Буйина Иса Мәсиh бь ви тьhәри бу. Мәрйәма дийа
wи Усьвр'а нишанкьри бу, ле дәргистийа хwәда Мәрйәм
бь h'ӧкӧме Р'ӧh'е[ф] Пироз h'әмлә к'ьфш бу. 19 Ле Усьве
дәргистийе wе кӧ мәрьвәки[ф] р'аст бу, нәхwәст wе р'ур'әш
кә, фькьри кӧ дьзива wе бәр'дә. 20 Чахе Усьв hе сәр ве йәке
дьфькьри, мьлйак'әтәки[ф] Хӧдан[ф] хәwнеда wива хӧйа бу
у готе: «Усьве кӧр'е Даwьд! Нәтьрсә, кӧ дәргистийа хwә
Мәрйәме бьстини. Әwи кӧ wе жь wе бьбә, әw жь Р'ӧh'е

Пироз ә. 21 Әwe кӧр'әки бинә у гәрәке тӧ наве wи Иса*
дайни, чьмки әwe щьмә'та хwә жь гӧнед wан хьлаз[Ф] кә».
22 Әв һәр тьшт аһа qәwьми, wәки әw готьна Хӧданә бь
заре[Ф] п'ехәмбәр[Ф] бе сери кӧ дьбежә: 23 «Ва qиза бьк'ьр[Ф] we
һ'әмлә бә, кӧр'әке жер'а бьбә у наве wи Иммануйел we
дайньн»*, кӧ те фә'мкьрьне: «Хwәде т'әви мә йә».
24 Гава Усьв жь хәwe һ'ьшйар бу, әwи ль гора готьна
мьлйак'әте Хӧдан кьр, дәргистийа хwә станд. 25 Ле тәме
хwә ль we хьраб нәкьр, һ'әта кӧ әw кӧр'* жер'а бу. У наве
wи Иса дани.

Стәйрнасед р'оһьлате

2 1 Гава Иса Бәйтләһ'ма[Ф] Щьһустанеда[Ф], р'ожед
п'адшатийа Һеродәсда бу, һьнге чәнд стәйрнас
жь р'оһьлате һатьнә Оршәлиме[Ф] 2 у готьн: «К'ане
П'адше щьһуйайи[Ф] кӧ гәрәке бьбуйа? Мә стәйрка wи
ль р'оһьлате дит у әм һатьнә, кӧ сәре хwә ль бәр wи
дайньн».
3 Гава Һеродәс п'адша әв йәк бьһист, т'әвиһәв бу
у т'әмамийа Оршәлиме жи пер'а. 4 Һьнге әwи һ'әму
qанунзанед[Ф] щьмә'те у сәрәкед к'аһина[Ф] щьвандьн у жь
wан пьрси: «К'идәре гәрәке Мәсиһ бьбә?» 5 Wана жер'а
гот: «Бәйтләһ'ма Щьһустанеда, чьмки бь дәсте п'ехәмбәра
аһа ньвисар ә:
6 ‹Йа Бәйтләһ'ма wәлате Щьһуда,
тӧ ль нав сәрwеред Щьһудайеда нә йе һәри бьч'ук и,

---

* **1:21** «Иса» бь зьмане ибрани[Ф] аһа те фә'мкьрьне: «Хӧдан хьлаз дькә», йан «хьлазкьр», йан жи «азабун».

* **1:23** Ишайа 7:14.

* **1:25** Нав дәстньвисаред һьнәкада «кӧр'е wейи ньхӧри» һәйә.

чьмки сәрwерәке жь тә р'абә,
кӧ шьвантийе щьмә'та мьн Исраелеᶲ бькә›*».
7 Һьнге Һеродәс дьзива гази стәйрнаса кьр у wәхте
хӧйабуна стәйрке жь wан пе һ'әсийа. 8 Паше әw шандьнә
Бәйтләһ'ме у гот: «Һәр'ьн бона кӧр'ьк ә'сәйи пе бьһ'әсьн.
Чахе кӧ һун wи бьбиньн, мьнр'а бежьн, кӧ әз жи бем сәре
хwә ль бәр дайньм».
9 Гава wана әв тьшт жь п'адше бьһист, чун. У әw стәйрка
кӧ ль р'оһьлате дитьбун пешийа wан чу, һ'әта сәр wи
щийе к'ӧ кӧр'ьк ле бу сәкьни. 10 Гава wана әw стәйрк дит,
гәләки әшq у ша бун, 11 чунә һьндӧр', кӧр'ьк т'әви дийа
wи Мәрйәме дитьн, ль бәр wи дәвәр'у чун, сәре хwә ль
бәр данин у хьзнед хwә вәкьрьн, п'ешк'ешедᶲ зер', бьхуреᶲ
ә'рәби у зьмьрᶲ данә wи. 12 Ле wан хәwнеда ә'мьр станд,
кӧ вәнәгәр'ьнә щәм Һеродәс, әw иди р'екә дьнва чунә
wәлате хwә.

Р'әва бәр бь Мьсьреᶲ

13 Гава кӧ әw жь wьр чун, мьлйак'әтәки Хӧдан хәwнеда
Усьвва хӧйа бу у готе: «Р'абә кӧр'ьк у дийа wи һьлдә
бьр'әвә Мьсьреᶲ. Ль wьр бьминә һ'әта кӧ әз тәр'а бежьм,
чьмки Һеродәсе кӧр'ьк бьгәр'ә, кӧ wи бькӧжә».
14 Усьв жи р'абу кӧр'ьк у дийа wи һьлдан, шәв чунә
Мьсьре 15 у һ'әта мьрьна Һеродәс әwана ль wьр ман. Әв
йәк аһа бу, кӧ әw готьна Хӧданә бь заре п'ехәмбәр һатьбу
готьне бе сери: «Мьн жь Мьсьре гази кӧр'е хwә кьр»*.

* **2:6** Миха 5:2.

* **2:15** Һосәйа 11:1.

Qьр'а зар'ока

16 Гава Һеродәс дит кӧ әw жь стәйрнаса һатә хапандьне,
гәләки һерс к'әт. Әwи ә'мьр кьр кӧ h'әму зар'окед кӧр'инә
ль Бәйтләh'ме у дор бәре we, йед дӧ сали у жь wан
бьч'уктьр һәбун, кӧ бенә кӧштьне, ль гора wи wәхте кӧ
жь стәйрнаса пе h'әсийа бу. 17 Һьнге әw готьна бь заре
Йерәмийаᶲ п'ехәмбәр һатә сери:

18 «Жь Р'амайе дәнгәк һат,
дәнге гьри у шина гьран,
Р'аһел бона зар'окед хwә дьгьрийа
у нәдьхwәст кӧ бәр дьлада бен,
чьмки иди зар'ок нәмабун»*.

Һатьна жь Мьсьре

19 Гава Һеродәс мьр, мьлйак'әтәки Хӧдан ль Мьсьре
хәwнеда Усьвва хӧйа бу 20 у готе: «Р'абә, кӧр'ьк у дийа
wи һьлдә у һәр'ә wәлате Исраеле, чьмки әwед пәй кӧр'ьк
к'әтьбун кӧ бькӧштана мьрьнә».

21 Усьв жи р'абу, кӧр'ьк у дийа wи һьлдан, вәгәр'ийанә
wәлате Исраеле. 22 Ле гава Усьв бьһист wәки Архелайоᶲ
дәwса баве хwә, Һеродәс сәр Щьһустане буйә п'адша,
тьрсийа кӧ һәр'ә wьр. Һьнге хәwнеда ә'мьр станд, кӧ
һәр'ә алийе qәза Щәлилеᶲ. 23 Әw жи чунә бажаре кӧ жер'а
Ньсрәт дьготьн ле һеwьрин. Әв йәк аһа бу, кӧ әw готьна
бь заре п'ехәмбәра бе сери кӧ дьбежә: «Әwе ньсрәти бе
готьне».

* **2:18** Йерәмийа 31:15.

Даннасинийа ЙуҺ'əннайе[Ф] ньхöмдар[Ф]

(Мардос 1:1-8; Луда 3:1-18; ЙуҺ'əнна 1:19-28)

3 1 Wан р'ожада ЙуҺ'əннайе[Ф] ньхöмдар[Ф] р'абу нава
бəр'ийа[Ф] ЩьҺустане даннасин кьр 2 у дьгот: «Жь
гöнəкьрьне вəгəр'ьн[Ф], чьмки П'адшатийа[Ф] Ə'змана незик
буйə». 3 ЙуҺ'əнна əw бу, бона к'ижани Ишайа[Ф] п'ехəмбəр
готьбу:

«Дəнгəк бəр'ийеда дькə гази:
‹Р'ийа Хöдан Һазьр бькьн
у шьвəр'ийед[Ф] wи р'аст бькьн›[*]».

4 К'ьнще ЙуҺ'əнна жь пьр'ч'а дəве бу у дайишəкə ч'əрм ль
пьште бу. Хwарьна wи жи кöли[Ф] у Һьнгьве чоле бу. 5 Һьнге
щьмə'та Оршəлим у т'əмамийа ЩьҺустане у Һ'əму алийед
ч'əме Урдöне дьҺатьнə щəм wи, 6 гöнед хwə дьданə р'уйе
хwə у жь wи ль нав ч'əме Урдöне дьҺатьнə ньхöмандьне[Ф].

7 Гава ЙуҺ'əнна дит кö жь ферьси[Ф] у садудийа[Ф] жи
гəлəк Һатьнə wəки бенə ньхöмандьне, əwи готə wан:
«Ч'ежькед[Ф] мə'ра! К'е wəр'а гот, кö Һун жь хəзəба те
бьр'əвьн? 8 Дə бь кьред дəнщ бьдьнə к'ьфше, кö Һун
жь гöнəкьрьне вəгəр'ийанə. 9 У нав хwəда нəфькьрьн
нəбежьн: ‹БьраҺим баве мə йə›. Əз wəр'а дьбежьм, кö
Хwəде жь ван кəвьра жи дькарə зар'а БьраҺимр'а дəрхə.
10 Ва йə балт'ə[Ф] ль сəр р'аwе[Ф] даре йə. Һəр дара кö бəре
дəнщ нəйнə, wе бе бьр'ине у авитьне нава егьр. 11 Əз wə
бона гöнəвəгəр'андьне бь аве дьньхöминьм, ле йəки жь
мьн дəwаттьр wе бе. Əз нə Һежа мə чарьхе wи жи бьгьрьмə
дəсте хwə. Əwе wə пе Р'öҺ'е Пироз у егьр бьньхöминə.
12 МəлҺ'əба wи дəсте wида йə. Əwе бедəра хwə паԛьж кə,

[*] 3:3 Ишайа 40:3.

гәньме хwә бькә ә'мбаре, ле кайе wе бь агьре кӧ натәмьрә
бьшәwьтинә».

Иса те ньхӧмандьне

(Марqос 1:9-11; Луqа 3:21-22)

13 Һьнге Иса жь Щәлиле һатә Урдӧне, щәм Йуһ'әнна, кӧ
жь wи бе ньхӧмандьне. 14 Ле Йуһ'әнна бона ве йәке wир'а
qайл нәдьбу у готә wи: «Әз һ'әwщә мә кӧ бь дәсте тә бемә
ньхӧмандьне у тӧ тейи щәм мьн?» 15 Иса ле вәгәр'анд
у готе: «Ньһа бьһелә, чьмки ль мә дьк'әвә кӧ әм һ'әму
р'астийе биньнә сери[Ф]». Паше Йуһ'әнна qайл бу.

16 Һәма чаwа Иса һатә ньхӧмандьне у жь аве дәрк'әт,
ә'зман вәбун у әwи дит кӧ Р'ӧһ'е Хwәде мина кәвоткәке
һатә хwаре у сәр wи дани. 17 У дәнгәки жь ә'змана гот:
«Әв ә Кӧр'е мьни дәлал, кӧ әз жь wи р'ази мә».

Щер'ьбандьна[Ф] Иса

(Марqос 1:12-13; Луqа 4:1-13)

4 1 Һьнге Р'ӧһ' Иса бьрә бәр'ийе[Ф], кӧ жь Мирещьн[Ф] бе
щер'ьбандьне[Ф]. 2 Әwи чьл р'ож у чьл шәви р'ожи[Ф] гьрт,
пәйр'а бьр'чи бу. 3 Йе кӧ дьщер'ьбинә незики wи бу у готе:
«Һәгәр тӧ Кӧр'е[Ф] Хwәде йи, дә бежә ван кәвьра кӧ бьбьнә
нан». 4 Ле Иса ле вәгәр'анд у готе: «Ньвисар ә: ‹Инсан
т'әне бь нен нажи, ле бь һәр хәбәра кӧ жь дәве Хwәде
дәрдьк'әвә›*».

5 Һьнге Мирещьн әw бьрә Бажаре Пироз[Ф], сәр
бьльндщийа бане п'арьстгәһе[Ф] да сәкьнандьне 6 у готә
wи: «Һәгәр тӧ Кӧр'е Хwәде йи, дә хwә бавежә хwаре,
чьмки ньвисар ә: ‹Хwәде wе т'әмийа тә бьдә мьлйак'әтед

* **4:4** Qануна Дӧщари 8:3.

xwə у we тə сəр дəсте xwə бьгьрьн, wəки ньге тə кəвьр
нəк'əвə›*». 7 Иса готе: «Әв жи ньвисар ə: ‹Хӧдан Хwəдейе
xwə нəщер'ьбинə›*».
8 Һьнге Мирещьн əw бьр р'акьрə сəр ч'ийаки гəлəки
бьльнд у һ'əму п'адшатийед дьнйайе, р'əwша wанва
нишани wи дан 9 у готə wи: «Һəгəр тӧ дəвəр'уйа бейи,
сəре xwə ль бəр мьн дайни, əзе ван һ'əмуйа бьдьмə тə».
10 Һьнге Иса готе: «Дури мьн һəр'ə, ЩьноФ! Чьмки ньвисар
ə: ‹Сəре xwə ль бəр Хӧдан Хwəдейе xwə дайнə у т'əне wи
бьһ'əбинə!›*»
11 Wи чахи Мирещьн əw һьшт чу у мьлйак'əт һатьн жер'а
бəрдəсти кьрьн.

Иса qəза Щəлиледа дəст бь к'аре xwə дькə

(Марqос 1:14-15; Луqа 4:14-15)

12 Гава Иса бьһист, wəки Йуһ'əнна һатə гьртьне, əw р'абу
чу Щəлиле. 13 Әwи Ньсрəт һьшт, чу Кəфəрнаһума дəве
гола Щəлиле, ль нав синоре Зəбулоне у Нəфтəлийе щи-
wар бу. 14 Әв йəк аһа бу, кӧ əw готьна бь заре Ишайа
п'ехəмбəр бе сери:

15 «Wəлате Зəбулоне у wəлате Нəфтəлийе,
ль сəр р'ийа бəрбь голе, wи алийе Урдӧне,
Щəлила нəщьһуйаФ,
16 əw щьмə'та кӧ нав тə'ристанийеда р'уньштьбу,
р'онайикə мəзьн дит
у əwед кӧ ль wəлат у сийа мьрьнеда р'уньштьбун,

* **4:6** Зəбур 91:11-12.

* **4:7** Qануна Дӧщари 6:16.

* **4:10** Qануна Дӧщари 6:13.

р'онайи жь wанар'а дәрк'әт»*.
[17] Жь һьнгева Иса дәст бь даннасинийе кьр у гот: «Жь
гӧнәкьрьне вәгәр'ьн, чьмки П'адшатийа Ә'змана[ф] незик
буйә».

Иса гази һәр чар мә'сигьра дькә

(Марqос 1:16-20; Луqа 5:1-11)

[18] Чахе Иса ль дәве гола Щәлиле дьгәр'ийа, р'асти дӧ
бьра һат, Шьмһ'уне[ф] кӧ жер'а Пәтрус[ф] дьһатә готьне
у Әндраwьсе бьре wи. Wана т'ор' давитә голе, чьмки
мә'сигьр бун. [19] Иса wанар'а гот: «Пәй мьн wәрьн, әзе wә
бькьмә неч'ирванед мәрьва». [20] Wана жи һәма wе дәме
т'ор'ед хwә һьштьн у пәй wи чун.
[21] Гава Иса жь wи щийи һьнәки пешда чу, р'асти дӧ
бьред дьн жи һат, Аqубе[ф] Зәбәди у Йуһ'әннайе[ф] бьре wи.
Wана т'әви баве хwә, Зәбәди qәйькеда т'ор'ед хwә һивез
дькьрьн. Иса гази wан жи кьр. [22] Wана жи һәма wе дәме
qәйьк у баве хwә һьштьн у пәй wи чун.

Иса даннасин дькә, һин дькә у qәнщ дькә

(Луqа 6:17-19)

[23] Иса ль т'әмамийа Щәлиле дьгәр'ийа, к'ьништед[ф]
wанда һин дькьр у Мьзгинийа[ф] П'адшатийе дьда у һәр
щур'ә еш у нәхwәши жи кӧ нав щьмә'теда һәбун qәнщ
дькьрьн. [24] Нав-дәнге wи ль т'әмамийа Сурйайе бәла бу,
щьмә'те һәр щур'ә мәрьвед нәхwәш анинә щәм wи, йед кӧ
щур'ә-щур'ә еш у щәфада бун: Йед щьнак'әти[ф], һивк'әти[ф],
шьлушә'т у әwи әw һ'әму жи qәнщ кьрьн. [25] Гәләк ә'лаләт

* **4:16** Ишайа 9:1-2.

жи жь Щәлиле, жь qәза Декаполисе*, жь Оршәлиме, жь Щьћустане у жь wи алийе Урдӧнейи р'оћьлате пәй wи дьчун.

Даннасинийа сәре ч'ийе

5 [1] Чахе Иса ә'лаләт дит, ћьлк'ьшийа ч'ийе, р'уньшт
у шагьртед[ф] wи ћатьнә щәм wи. [2] Әwи дәст бь
ћинкьрьна хwә кьр у wанр'а гот:

Ћинкьрьна бона хwәзьлийа р'аст

(Луqа 6:20-23)

[3] «Хwәзи ль р'ӧћ'фәqира*,
чьмки П'адшатийа Ә'змана йа wан ә.
[4] Хwәзи ль ћ'әзнийа,
чьмки бәр дьлед wанда wе бе ћатьне.
[5] Хwәзи ль шкәстийа,
чьмки дьнйайе п'ара wан бә.
[6] Хwәзи ль wан, кӧ т'и у бьр'чийе р'астиqәдандьне нә,
чьмки әwe т'ер бьн.
[7] Хwәзи ль дьлр'ә'ма,
чьмки әwe р'ә'ме бьбиньн.
[8] Хwәзи ль дьлпаqьжа,
чьмки әwe Хwәде бьбиньн.
[9] Хwәзи ль wан, кӧ ә'дьлайийе дькьн,
чьмки әwe зар'ед Хwәде бенә ћ'әсабе.

---

* **4:25** «Декаполис» бь зьмане йунани те фә'мкьрьне: «Дәћә Бажар», чьмки әва qәза бәреда бь йәктийа дәћә бажара ћатийә чекьрьн.

* **5:3** Бь готьнәкә дьн: «Р'ӧћ'к'әсиба», аwа готи р'ӧћ'е wан ћ'әwще Хwәде йә, бәр Хwәде шкәсти нә.

10 Хwəзи ль wан, кӧ бона р'астиqəдандьне тенə зерандьне,
чьмки П'адшатийа[ф] Ə'змана йа wан ə.
11 Хwəзи ль wə, гава бона наве мьн wə беһӧрмəт кьн,
бьзериньн у һəр щур'ə бӧхдан ль wə бькьн. 12 Əшq у ша
бьн, чьмки һəqе wə ль ə'змана гəлəк ə. Бь ви щур'əйи
п'ехəмбəред кӧ бəри wə һəбун, зерандьн.

Хwe у р'онайи

(Марqос 9:50; Луqа 14:34-35)

13 Һун хwейа ə'рде нə. Ле һəгəр хwe тə'ма хwə ӧнда кə,
паше əwe бь чь тə'ме бьстинə? Иди we кери тьштəки нəйе.
We бьгърьн бавежьнə нав дəст-п'ийа.
14 Һун р'онайа дьнйайе нə. Һəгəр бажарəк сəре ч'ийе
йə, найе вəшартьне. 15 Кəсəк жи ч'ьре венахə у накə бьне
фьраqе, ле датинə сəр п'еч'ьре[ф], кӧ р'онайе бьдə һ'əмуйед
кӧ маледа нə. 16 Ӧса жи бьра р'онайа wə бəр мəрьва шəwq
бьдə, кӧ əwана кьрьнед wəйə qəнщ ббиньн у пəсьне
Баве[ф] wəйи ə'змана бьдьн.

Һинкьрьна бона Qануне

17 Нəфькьрьн кӧ əз һатьмə ньвисаред п'ехəмбəра у
Qануне хьраб кьм. Əз нəһатьм кӧ хьраб кьм, ле wан
һ'əмуйа биньмə сери. 18 Əз р'аст wəр'а дьбежьм, бəри
дəрбазбуна ə'рд у ə'зман, дəqəк йан жи һ'əрфəкə бьч'ук
жь Qануне we ӧнда нəбə, һ'əта кӧ һ'əму бенə сери.
19 Аwа к'и жь ван т'əмийа йəкə һəрə бьч'ук хьраб кə у
мəрьва ӧса һин кə, əwe П'адшатийа Ə'змана да жь һ'əмуйа
бьч'уктьр бе һ'əсабе. Ле к'и кӧ wана пек бинə у һин бькə,
əwe П'адшатийа Ə'змана да мəзьн бе һ'əсабе. 20 Лəма əз
wəр'а дьбежьм, һəгəр р'астийа wə жь р'астийа qанунзан у

ферьсийа зедәтьр нибә, һун т'ӧ щар нак'әвьнә П'адшатийа Ә'змана.

Һинкьрьна дәрһәqа һерсе у меркӧштьнеда

[21] Wә бьһистийә кӧ пешийар'а һатийә готьне: ‹Нәкӧжә!*
К'и кӧ бькӧжә, диwана wи wе бе кьрьне›. [22] Ле әз wәр'а
дьбежьм, к'и сәр бьре хwә һерс к'әвә*, wе бьбә дәйндаре
диwане у к'и бежә бьре хwә: ‹Бе аqьл›, әwе бьбә дәйндаре
диwана щьвина гьрәгьра у к'и кӧ бежә: ‹Ахмах›, wе бьбә
дәйндаре агьре доже[Ф]. [23] Аwа һәгәр тӧ һ'әдийа[Ф] хwә бини
сәр горигәһе[Ф] у ль wьр бе бира тә, кӧ дьле бьре тә жь
тә майә, [24] һ'әдийа хwә wе дәре ль бәр горигәһе бьһелә
у пешийе һәр'ә бьре хwәр'а ль һәв wәрә у паше wәрә
һ'әдийа хwә бьдә.

[25] Чахе нәйаре тә тә к'аши щәм һ'акьм дькә, р'еда т'әви
wи зу ль һәв wәрә. Һәгәр на, әwе тә бьдә дәсте һ'акьм,
һ'акьме жи тә бьдә дәсте бәрдәстийе хwә у тә бавежә
кәле. [26] Әз р'аст тәр'а дьбежьм, тӧ жь wьр дәрнак'әви һ'әта
поле[Ф]* пашьн нәди.

Һинкьрьна дәрһәqа зьнек'арийеда

[27] Wә бьһистийә кӧ һатийә готьне: ‹Зьнийе нәкә›*. [28] Ле
әз wәр'а дьбежьм, к'и бь тәме хьраб жьнәке бьньһер'ә, әwи
дьле[Ф] хwәда иди т'әви wе зьнек'ари кьр. [29] Аwа һәгәр ч'ә'ве
тәйи р'асте тә жь р'е дәрдьхә, wи дәрхә у жь хwә бавежә.

---

* **5:21** Дәрк'әтьн 20:13.

* **5:22** Нав дәстньвисаред һьнәкада аһа йә: «К'и кӧ щики бе сәбәб сәр бьре хwәда һерс к'әвә».

* **5:26** «Пол» п'әре һәри һур ә.

* **5:27** Дәрк'әтьн 20:14.

Бона тә һе qәнщ ә кӧ әндәмәки тә ӧнда бә, ле бәдәна
тә пева нәк'әвә щә'ньмеФ. [30] У һәгәр дәсте тәйи р'асте тә
жь р'е дәрдьхә, wи жекә у бавежә. Тәр'а һе qәнщ ә кӧ
әндәмәки тә ӧнда бә, ле бәдәна тә пева нәк'әвә щә'ньме.

Һинкьрьна дәрһәqа жьнбәр'данеда

(Мәтта 19:9; Марqос 10:11-12; Луqа 16:18)

[31] Әв жи һатийә готьне: ‹К'и к'ӧлфәта хwә бәр'дә, бьра
к'ахаза жьнбәр'дане бьдә wе›*. [32] Ле әз wәр'а дьбежьм,
к'и кӧ бе сәбәбийа qавийеФ жьна хwә бәр'дә, әw дьбә
сәбәбе зьнекьрьна wе, һәгәр диса әw мер кә* у к'и кӧ йәкә
мербәр'дайи бьстинә, әw зьнийе дькә.

Һинкьрьна бона сонде

[33] Wә әв жи бьһистийә кӧ пешийар'а һатийә готьне:
‹Дәрәw сонд нәхwә у сонде хwә ль бәр Хӧдан бинә сери›.
[34] Ле әз wәр'а дьбежьм, т'ӧ щар сонд нәхwьн, нә бь ә'змен,
чьмки әw т'әхте Хwәде йә, [35] нә жи бь ә'рде, чьмки әw
щийе бьн п'ийед wи йә, нә жи бь Оршәлиме, чьмки әw
бажаре П'адше мәзьн ә [36] у нә жи бь сәре хwә сонд бьхwә,
чьмки тӧ нькари муки сьпи ки йан р'әш ки. [37] Ле бьра
готьна wә ббә ‹бәле-бәле› йан жи ‹на-на›. Жь ве зедәтьр
жь Мирещьн ә*.

* **5:31** Qануна Дӧщари 24:1.

* **5:32** Әв хәбәра «һәгәр диса әw мер кә» йунанида т'ӧнә. Әвана мә'на зьнек'арийе шьровәдькьн, чьмки ә'дәте щьһуйадаФ изьна жьна мербәр'дайи т'ӧнәбу диса мер кьра, һ'әта мере wе сах буйа.

* **5:37** Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Жь йе хьраб ә».

Һинкьрьна дәрһәqа һ'әйфһьлданеда

(Луqа 6:29-30)

38 Wә бьһистийә кӧ һатийә готьне: ‹Ч'ә'в дәwса ч'ә'в у
дьран дәwса дьран›*. 39 Ле әз wәр'а дьбежьм, мьqабьли
хьраба нәсәкьньн. Һәгәр йәк шәмаqәке ль р'уйе тәйи
р'асте хә, йе дьн жи бьдә бәр. 40 У һәгәр йәк тә к'аши бәр
диwане кә у бьхwазә кьрасе тә жь тә бьстинә, п'оте хwә
жи жер'а бьһелә. 41 У һәгәр йәки qӧльхеда зоре ль тә бькә,
wәки километьрәке* тә бьбә, т'әви wи дӧда һәр'ә. 42 Бьдә
wи, к'и жь тә дьхwазә у бәре хwә жь wи нәгӧһезә, йе кӧ
дьхwазә жь тә дәйн бькә.

Дьжмьнед хwә һ'ьз бькьн

(Луqа 6:27-28, 32-36)

43 Wә бьһистийә кӧ һатийә готьне: ‹Һәвале хwә һ'ьз
бькә* у бьжәнә дьжмьне хwә›. 44 Ле әз wәр'а дьбежьм,
дьжмьнед хwә һ'ьз бькьн у бона wан дӧа бькьн, йед кӧ
wә дьзериньн*, 45 wәки һун бьбьнә зар'ед Баве хwәйи
Ә'змана. Чьмки әw тә'ва хwә дәрдьхә һьн сәр qәнща, һьн
жи сәр хьраба у баране дьбаринә һьн сәр р'аста, һьн жи
сәр нәр'аста. 46 Һәгәр һун һ'ьзкьред хwә һ'ьз бькьн, һуне
чь һәq бьстиньн? Нә хәрщгьрᶲ жи ӧса дькьн? 47 У һәгәр

* **5:38** Дәрк'әтьн 21:24; Qануна К'аһинтийе 24:20; Qануна Дӧщари 19:21.

* **5:41** Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Миләк». Мила Р'омеᶲ (Италйа) 1,478.5 метьр бу.

* **5:43** Qануна К'аһинтийе 19:18.

* **5:44** Нав дәстньвисаред һьнәкада аһа йә: «...бона йед кӧ ньфьр'а wә дькьн, дӧа бькьн у хернәхwазедᶲ хwәр'а qәнщийе бькьн».

һун т'əне сьлаве бьдьнə бьред хwə, иди һун чь тьшти жь
əwед дьн зедəтьр дькьн? Нə п'утп'арьст[ф] жи öса дькьн?
48 Awa к'амьл бьн, чаwa кö Баве wəйи Ә'змана к'амьл ə.

Һинкьрьна бона херкьрьне

6 1 Һаш жь хwə һəбьн, кö һун qəнщийед хwə бəр мəрьва
нəкьн, wəки жь wан бенə к'ьфше. Йан на, һун жь Баве
хwəйи ə'змана һəq настиньн.

2 Awa чахе тö хера дьки, пешийа хwə бор'ийе нəхə,
чаwa дöр'у к'ьништ у к'учада дькьн, wəки мəрьв пəсьне
wан бьдьн. Əз р'аст wəр'а дьбежьм, кö wана һəqе хwə
иди стандийə. 3 Ле чахе тö хера дьки, бьра дəсте ч'əпе
ньзаньбə дəсте р'асте чь хер кьр, 4 кö херед тə дьзива бьн.
У Баве тəйи тьштед кö тö дьзива дьки дьбинə, wе һəqе тə
бьдə тə.

Һинкьрьна бона дöа

(Луqа 11:2-4)

5 Гава һун дöа дькьн, мина дöр'уйа нəбьн. Əw һ'ьз дькьн
к'ьништ у мəйданада бьсəкьньн дöа бькьн, кö бəр мəрьва
бенə к'ьфше. Əз р'аст wəр'а дьбежьм, иди wана һəqе хwə
стандийə. 6 Ле чахе тö дöа дьки, бьк'əвə ода хwə, дəри ль
хwə бьгьрə у Баве хwəр'а кö найе дитьне дöайе хwə бькə.
У Баве тəйи тьштед кö тö дьзива дьки дьбинə, wе һəqе тə
бьдə тə.

7 Гава кö һун дöа дькьн, мина п'утп'арьста п'ьр'хəбəр
нəбьн. Wана т'ьре[ф] бона п'ьр' хəбəрдана wан дöайед
wане бенə бьһистьне. 8 Һун мина wан нəбьн, чьмки бəри
хwəстьна wə, Баве wə занə чь wəр'а лазьм ə.

9 Ле һун аһа дöа бькьн:

‹Баве мәйи ә'змана! Наве тә пирозᶲ бә,*
10 П'адшатийа тә бе, ә'мьре тә бә, чаwа ль ә'змен, ӧса жи ль сәр ә'рде.
11 Нане мәйи р'оже р'ож бь р'ож бьдә мә.
12 Дәйнед мә бьбахшинә, чаwа кӧ әм дьбахшиньнә дәйндаред хwә.
13 У мә нәбә щер'ьбандьнеᶲ, ле мә жь йе хьраб* хьлаз кә, чьмки п'адшати, qәwат у р'умәт йед тә нә, һ'әта-һ'әтайе. Аминᶲ**›.

14 Һәгәр һун нәһәqийед мәрьвайә һьндава wәда кӧ дькьн
бьбахшиньн, Баве wәйи Ә'змана жи wе wә бьбахшинә.
15 Ле һәгәр һун нәһәqийед мәрьва нәбахшиньн, Баве wә
жи нәһәqийед wә набахшинә.

Һинкьрьна бона р'ожийе

16 Гава кӧ һун р'ожи дьгърьн, мина дӧр'уйа мә'дәкьри
нибьн. Әw мә'де хwә дькьн, wәки мәрьв бьзаньбьн кӧ
әw р'ожи нә. Әз р'аст wәр'а дьбежьм, кӧ wана һәqе хwә
стандийә. 17 Ле чахе тӧ р'ожи дьгъри, сәрч'ә'ве хwә бьшо,
сәре хwә шә кә*, 18 wәки мәрьв ньзаньбьн кӧ тӧ р'ожи йи,
ле т'әне Баве тәйи кӧ найе дитьне заньбә. У Баве тәйи
тьштед кӧ тӧ дьзива дьки дьбинә, wе һәqе тә бьдә тә.

* 6:9 Бь готьнәкә дьн: «Бьра инсан qәдьре наве тәйи пироз бьгърә».

* 6:13 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Жь Мирещьн».

** 6:13 Нав дәстньвисаред һәрә qәнщда әв йәк т'ӧнә: «Чьмки п'адшати, qәwат у р'умәт йед тә нә, һ'әта-һ'әтайе. Амин».

* 6:17 Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Сәре хwә р'унᶲ кә», чаwа нишана шайийе.

Хьзна ә'змана

(Луqа 12:33-34)

[19] Ль сәр дьне хьзне хwәр'а нәщьвиньн. Ль ве дәре зәнг у
бьзуз хьраб дькьн у дьз дәрәвәдькьн дьдьзьн. [20] Ле хьзне
хwәр'а ль ә'змен бьщьвиньн. Ль wе дәре зәнг у бьзуз хьраб
накьн у дьз жи дәрәвәнакьн надьзьн. [21] Чьмки хьзна тә
к'идәре бә, дьле тә жи wе ль wе дәре бә.

Ч'ьра бәдәне

(Луqа 11:34-36)

[22] Ч'ьра бәдәне ч'ә'в ә. Һәгәр ч'ә'ве тә п'ак ә, т'әмамийа
бәдәна тәйе р'онайи бә. [23] Ле һәгәр ч'ә'ве тә хьраб ә,
т'әмамийа бәдәна тәйе тә'ри бә. Аwа һәгәр әw р'онайа кӧ
нав тәда йә тә'ри йә, тә'ри wе чьqас зедә бә!

Хwәде у һәбукаФ дьнйайе

(Луqа 16:13)

[24] Т'ӧ кәс нькарә дӧ ахар'а хӧламтийе бькә, чьмки йан
wе һ'иле wи жь йәки һәр'ә у йе дьне һ'ьз бькә, йан жи wе
qәдьре йәки бьгьрә у йе дьне беһӧрмәт кә. Һун нькарьн
һьн Хwәдер'а, һьн жи һәбукер'аФ* хӧламтийе бькьн.

Һинкьрьна дәрһәqа хәмкьрьнеда

(Луqа 12:22-31)

[25] Ләма әз wәр'а дьбежьм, бона ә'мьре хwә хәма нәкьн,
кӧ һуне чь бьхwьн у чь вәхwьн, нә жи бона бәдәна хwә,
кӧ һуне чь ль хwә кьн. Нә ә'мьр жь хwарьне qимәттьр ә у

* **6:24** Хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Мамон». Мә'на ве әв ә: Мале дьне, п'әрә,
дәwләтийа ве дьне.

бәдән жи жь к'ьнща? 26 Дина хwә бьдьнә тәйрәдед ә'змен.
Әwана нә дьр'әшиньн, нә дьдьрун у нә жи ә'мбарада
дьщьвиньн, ле Баве wәйи Ә'змана р'ьсqе wан дьгьһинә.
Нә һун жь wан qимәттьр ьн? 27 Иди жь wә к'и дькарә бь
хәмед хwә дәqәке сәр ә'мьре хwәда зедә кә?*

28 У бона к'ьнща һун чьма хәм дькьн? Дина хwә бьдьнә
сосьнед човле, чаwа шин дьбьн, нә дьхәбьтьн у нә жи
дьр'есьн. 29 Ле әз wәр'а дьбежьм, кӧ Сьлеман жи ль нава
т'әмамийа wе хер-хьзна хwәда мина жь wан йәке хwә
нәкьр. 30 Һәгәр гиһайе човле, кӧ иро һәйә у сьбе давежьнә
нава егьр, Хwәде ӧса дьхәмьлинә, ле чьqас зедә wе
ль wә кә, кембаwәрно? 31 Иди хәм нәкьн у нәбежьн:
‹Әме чь бьхwьн?› йан: ‹Чь вәхwьн?› йан жи: ‹Чь ль хwә
кьн?› 32 П'утп'арьст ль пәй wан һ'әму тьшта дьк'әвьн, ле
Баве wәйи ә'змана занә кӧ һун һ'әwще wан һ'әму тьшта
нә. 33 Ле бәре пешьн ль П'адшатийа[Φ] Хwәде бьгәр'ьн у
бькьн кӧ р'астийа wи бьqәдиньн у әw һ'әмуйе wәр'а бенә
дайине. 34 Иди бона р'ожа сьбе хәма нәкьн, чьмки р'ожа
сьбе wе бона хwә хәма бькә. Хәмед р'оже бәси wе нә.

Һинкьрьна дәрһәqа ломәкрьнеда[Φ]

(Луqа 6:37-38, 41-42)

7 1 Лома нәкьн, кӧ ломә[Φ] ль wә нәбьн. 2 Һун чь лома
бькьн, әw ломә жи wе ль wә бьбьн у һун бь чь чапе
бьпивьн, бь wе чапе жи wәр'а wе бе пиване. 3 Тӧ чьма
qьршьке ч'ә'ве бьре хwәда дьбини, ле к'еране ч'ә'ве хwәда
набини? 4 Йан жи чаwа тӧ дькари бежи бьре хwә: ‹Бьһелә
кӧ әз qьршьк жь ч'ә'ве тә дәрхьм›, ле ва йә к'еран ч'ә'ве

* **6:27** Аһа жи те фә'мкьрьне: «Бьһӧстәке ль сәр бәжьна хwә дьреж кә».

тәда һәйә? [5] Дӧр'у! Пешийе к'еране ч'ә'ве хԝә дәрхә. Паше
те qәнщ бьбини кӧ чаԝа qьршьк жь ч'ә'ве бьре хԝә дәрхи.
[6] Тьште бӧһӧрти нәдьнә са у нә жи дӧр'ед[ф] хԝә бавежьнә
бәр бәраза. Һәгәр на, бәразе ԝан бьн ньгед хԝәда п'епәс
кьн у сәйе жи вәгәр'ьн ԝә бьдьр'иньн.

Бьхԝазьн, бьгәр'ьн, дәри хьн

(Луqа 11:9-13)

[7] Бьхԝазьн һуне бьстиньн, бьгәр'ьн һуне бьбиньн, дәри
хьн ԝе бәр ԝә вәбә. [8] Чьмки к'и кӧ дьхԝазә дьстинә, к'и
кӧ дьгәр'ә дьбинә у к'и кӧ дәри дьхә бәр вәдьбә. [9] Жь ԝә
к'ижан ә әԝ мәрьв, кӧ кӧр'е ԝи нан же бьхԝазә, әԝ кәвьр
бьде? [10] Йан жи мә'си бьхԝазә, әԝ мә'р бьде? [11] Һун кӧ
хьраб ьн, заньн тьштед qәнщ бьдьнә зар'ед хԝә, ле Баве
ԝәйи ә'змана ԝе чьqас тьштед qәнщ бьдә әԝед кӧ жь ԝи
дьхԝазьн.

Qануна зер'

[12] Һәр чь кӧ һун дьхԝазьн мәрьв бона ԝә бькьн, һун
жи ӧса ԝанар'а бькьн. Әв ә мә'на һинкьрьна Qануне у
п'ехәмбәра.

Дәре тәнг

(Луqа 13:24)

[13] Дәре тәнгр'а бьк'әвьнә һьндӧр', чьмки фьрә йә әԝ дәри
у бәр ә әԝ р'ийа кӧ дьбә бәрбь ӧндабуне у гәләк ьн әԝед
кӧ ԝеда дьчьн. [14] Ле гәләки тәнг ә әԝ дәри у зә'мәт ә әԝ
р'ийа кӧ дьбә бәрбь жийине у һьндьк ьн әԝед кӧ ԝе р'ейе
дьбиньн.

Дар у бәре ԝе

(Луqа 6:43-45)

15 Һ'әвза хԝә жь п'ехәмбәред дәрәԝ бькьн. Әԝе бь п'осте
пез бенә щәм ԝә, ле һьндӧр'ва гӧред п'әр'ани нә. 16 Һуне
ԝана жь бәред ԝан нас бькьн. Гәло кәсәк жь стьрийа
тьрийа дьчьнә, йан жи жь дьр'ийа һежира? 17 Дара qәнщ
бәре qәнщ дьдә, ле дара хьраб бәре хьраб дьдә. 18 Дара
qәнщ нькарә бәре хьраб бьдә, нә жи дара хьраб дькарә
бәре qәнщ бьдә. 19 Һәр дара кӧ бәре qәнщ надә те бьр'ин
у авитьне нава агьр. 20 Аԝа һуне ԝана жь кьред ԝан нас
бькьн.

К'и һежайи П'адшатийа Ә'змана йә

(Луqа 13:26-27)

21 Нә кӧ әԝе мьнр'а дьбежә: ‹Хӧдан! Хӧдан!› ԝе бьк'әвә
П'адшатийа Ә'змана, ле әԝе бьк'әве, йе кӧ ә'мьре Баве
мьни Ә'змана дьqәдинә. 22 Ԝе Р'оже гәләке мьнр'а бежьн:
‹Хӧдан! Хӧдан! Нә мә бь наве тә п'ехәмбәрти[ф] кьрьн у
бь наве тә щьн[ф] дәрхьстьн у бь наве тә гәләк к'әрәмәт
кьрьн?› 23 Һьнге әзе ашкәра ԝанр'а бежьм: ‹Жь мьн дур
к'әвьн, нәһәqно! Мьн һун т'ӧ щар нас нәкьрьнә›.

Мала йе сәрԝахт у мала йе бефә'м

(Луqа 6:47-49)

24 Аԝа к'и кӧ ван готьнед мьн дьбьһе у ԝан дьqәдинә, әԝ
мина мәрьвәки сәрԝахт ә, кӧ мала хԝә сәр кевьр чекьр.
25 Баран бари, ба у лейи[ф] р'абун, ԝе мале хьстьн, ле әԝ
мал һьлнәшийа, чьмки һ'име ԝе сәр кевьр бу. 26 Ле к'и кӧ
ван готьнед мьн дьбьһе у наqәдинә, әԝ мина мәрьвәки
бефә'м ә, кӧ мала хԝә сәр qуме чекьр. 27 Баран бари, ба

у лейи р'абун, ԝе мале хьстьн у әԝ мал һьлшийа, лап ԝеран бу чу».

һ'ököме Иса

[28] Гава Иса әв готьнед хԝә сәр һәвда ани, ә'лаләт сәр һинкьрьна ԝи зәндәгьртиФ ман, [29] чьмки әԝи мина йәки хԝәйиһ'ököм әԝ һин дькьрьн, нә кö мина qанунзанед ԝан.

Иса йәки жь к'отибунеФ паqьж дькә

(Марqос 1:40-45; Луqа 5:12-16)

8 [1] Паше Иса жь ч'ийе һатә хԝаре, ә'лаләтәкә гьран да пәй ԝи чу. [2] Һьнге йәки к'отиФ һат хԝә авитә бәр ԝи у готе: «Хöдан! Һәгәр бьхԝази, тö дькари мьн паqьж ки*».
[3] Иса дәсте хԝә дьреж кьре ле к'әт у готе: «Әз дьхԝазьм. Паqьж бә!» У дәстхԝәда әԝ жь к'отибуне паqьж бу. [4] Һьнге Иса жер'а гот: «Бьньһер'ә, т'ö кәсир'а тьштәки нәбежи, ле һәр'ә хԝә нишани к'аһин кә у һ'әдийа кö МусаФ т'әми дайә бьдә, ԝәки һ'әмуйар'а бьбә шә'дәти, кö тö паqьж буйи».

Иса хöламе сәрсәдәкиФ qәнщ дькә

(Луqа 7:1-10; Йуһ'әнна 4:43-54)

[5] Гава Иса к'әтә Кәфәрнаһуме, сәрсәдәкФ һатә щәм ԝи, һиви же кьр у готе: [6] «Хöдан, хöламе мьн шьлушә'т малда п'алдайә, гәләки щәфе дьбинә». [7] Иса готә ԝи: «Әзе бем ԝи qәнщ кьм». [8] Сәрсәд ле вәгәр'анд у готе: «Хöдан, әз нә һежа мә кö тö бейи мала мьн. Ле т'әне хәбәрәке бежә у хöламе мьне бь ԝе хәбәре qәнщ бә. [9] Әз хԝәха

* **8:2** Ль гора QанунаФ МусаФ мәрьвед к'оти һ'әрамФ бун. Дәрһәqа мәрьвед к'отида ван сәрийа бьхуньн: Qануна К'аһинтийе 13-14.

жи мәрьвәки бьн һ'ӧкӧмда мә у бьн дәсте мьнда жи
әскәр һәнә. Әз йәкир'а дьбежьм: ‹Һәр'ә›, дьчә, йәки дьнр'а
дьбежьм: ‹Wәрә›, те у хӧламе хwәр'а дьбежьм: ‹Ви тьшти
бькә›, дькә».

10 Гава Иса әв йәк бьһист, зәндәгърти ма у готә әwед
кӧ пәй wи дьчун: «Әз р'аст wәр'а дьбежьм, Исраеледа
жи мьн баwәрикә[ф] аһа йәкида нәдитийә*. 11 Әз wәр'а
дьбежьм, кӧ гәләке жь р'оһьлате у жь р'оавайе бен у
шайийа П'адшатийа Ә'зманада т'әви Бьраһим, Исһаq у
Аqуб р'унен, 12 ле зар'ед П'адшатийе wе бенә авитьне
тә'рийа дәрва. Ль wьр wе бьбә гьри у ч'ьркә-ч'ьрка
дьрана». 13 Паше Иса сәрсәдр'а гот: «Һәр'ә! Бьра ль гора
баwәрийа тә тәр'а бә». У wе дәме хӧламе wи qәнщ бу.

Иса гәләк нәхwәша qәнщ дькә

(Марqос 1:29-34; Луqа 4:38-41)

14 Гава Иса һатә мала Пәтрус, хwәсийа wи т'айеда
п'алдайи дит. 15 Әwи дәсте хwә да дәсте wе у т'айе же
бәр'да, р'абу бәрдәсти wир'а кьр.

16 Гава р'о чу ава, гәләк щьнак'әти анинә щәм wи. Әwи
бь хәбәре р'ӧһ'ед[ф] һ'әрам дәрхьстьн у һ'әму нәхwәш qәнщ
кьрьн. 17 Әв аһа бу, кӧ әw готьна бь заре Ишайа п'ехәмбәр
бе сери, кӧ ньвисар ә:

«Әwи нәхwәшийед мә һьлдан
у ешед мә бьрьн»*.

* **8:10** Нав дәстньвисаред һьнәкада аһа йә: «Исраеледа жи мьн баwәрикә аһа нәдитийә».

* **8:17** Ишайа 53:4.

Щабдарийа йед кӧ пәй Иса дьчьн

(Луԛа 9:57-62)

18 Чахе Иса ә'лаләт дора хԝә дит, ә'мьр ль шагьрта кьр
кӧ һәр'ьнә ԝи бәри голе. 19 Һьнге ԛанунзанәк незики ԝи
бу у готе: «Дәрсдар[ф]! Тӧ к'ӧда жи һәр'и, әзе пәй тә бем».
20 Иса готә ԝи: «Р'увийар'а ԛӧл һәнә, тәйрәдед ә'зменр'а
жи һелин, ле бона Кӧр'е[ф] Инсан щик т'ӧнә кӧ сәре хԝә ле
дайнә».
21 Шагьртәки ԝи готе: «Хӧдан! Изьне бьдә мьн кӧ әз
пешийе һәр'ьм баве хԝә дәфьн кьм». 22 Ле Иса жер'а гот:
«Тӧ пәй мьн ԝәрә. Бьра мьри мьрийе хԝә дәфьн кьн».

Иса фьртоне[ф] дьсәԛьр'инә

(Марԛос 4:35-41; Луԛа 8:22-25)

23 Гава Иса к'әтә ԛәйьке, шагьртед ԝи т'әви ԝи чун.
24 Ньшкева фьртонәкә[ф] мәзьн ль голе р'абу, ӧса кӧ ԛәйьк
пелада ӧнда дьбу. Ле әԝ р'азайи бу. 25 Һьнге шагьрт
незики ԝи бун, әԝ һ'ьшйар кьрьн у готьне: «Хӧдан! Мә
хьлаз кә! Әм ӧнда дьбьн!» 26 Иса готә ԝан: «Чьма һун
ӧса тьрсонәк ьн кембаԝәрно?» Ԝе дәме р'абу ль байе у
голе һьлат[ф] у һ'әму тьшт сәԛьр'ин. 27 Мәрьвед т'әви ԝи
ә'щебмайи ман у готьн: «Әв к'и йә, кӧ ба у гол жи ельми[ф]
ԝи дьбьн?»

Иса дӧ щьнак'әтийа ԛәнщ дькә

(Марԛос 5:1-20; Луԛа 8:26-39)

28 Гава Иса дәрбази ԝи алийе т'опрахед Гәрдарине бу,
дӧ щьнак'әти жь нав гор'ьстана дәрк'әтьн у р'асти ԝи
һатьн. Әԝ ӧса һар бун, кӧ кәсәк нькарьбу ԝе р'ер'а дәрбаз
буйа. 29 Ԝана кьрә ԛир'ин у готьн: «Тӧ чь жь мә дьхԝази,

Кӧр'е Хwәде? Жь wәхт зутьр һати щәфе бьди мә?» 30 Жь
wана wедатьр сурики бәразайи мәзьн дьч'ерийа. 31 Щьна
р'әща жь wи дькьр у дьготьне: «Һәгәр тӧ мә дәрдьхи,
бьһелә әм һәр'ьн бьк'әвьнә нава сурийе бәраза». 32 Әwи
готә wан: «Һәр'ьн!» Әw жи дәрк'әтьн чун к'әтьнә нава
бәраза у әw сури пева жорда р'әви, хwә жь кәнделда
авитьнә голе у хәньqин. 33 Бәразван р'әвин чунә бажер, чь
кӧ һатьбу сәре щьнак'әтийа готьн. 34 Һьнге һ'әму мәрьвед
бажер дәрк'әтьнә пешийа Иса у гава әw дитьн, р'әща жь
wи кьрьн кӧ жь ә'рде wан һәр'ә.

Иса шьлушә'тәки qәнщ дькә у гӧнед wи дьбахшинә

(Марqос 2:1-12; Луqа 5:17-26)

9 1 Иса к'әтә qәйьке пашда вәгәр'ийа һатә бажаре хwә*.
2 We дәре шьлушә'тәк ньвинеда п'алдайи анинә щәм.
Гава Иса баwәрийа wан дит, готә йе шьлушә'т: «Лаwо,
сәр хwә бә! Гӧнед тә һатьнә бахшандьне».
3 Ле жь qанунзана һьнәк нав хwәда фькьрин: «Әва
к'ьфьрийа дькә». 4 Фькьред wан Исава ә'йан бун у гот:
«Һун чьма дьле хwәда тьште хьраб дьфькьрьн? 5 К'ижан
р'ьһ'әт те готьне: ‹Гӧнед тә һатьнә бахшандьне›, йан ‹Р'абә
у бьгәр'ә›? 6 Ле wәки һун бьзаньбьн кӧ һ'ӧкӧме Кӧр'е
Инсан һәйә ль сәр дьне гӧна бьбахшинә», һьнге готә йе
шьлушә'т: «Р'абә ньвина хwә һьлдә, һәр'ә мала хwә!» 7 Әw
жи р'абу чу мала хwә. 8 Гава ә'лаләте әв йәк дит, хофе әw
гьртьн у шькьри данә Хwәде, кӧ әв һ'ӧкӧм дайә мәрьва.

---

* **9:1** Ль гора Мәтта 4:13, бажаре wи Кәфәрнаһум бу.

Иса гази Мәтта дькә

(Марqос 2:13-17; Луqа 5:27-32)

9 Иса жь wьр пещда чу, йәки кӧ наве wи Мәтта бу ль
щийе хәрщһьлдане р'уньшти дит у готе: «Пәй мьн wәрә».
Әw жи р'абу пәй Иса чу.

10 Гава Иса мала Мәттада сәр сьфре р'уньштьбу, гәләк
хәрщгьр у гӧнәк'аредᶲ дьн һатьн т'әви Иса у шагьртед wи
р'уньштьн. 11 Чахе ферьсийа әв йәк дит, шагьртед wир'а
готьн: «Чьма дәрсдаре wә т'әви хәрщгьр у гӧнәк'ара дьхwә
у вәдьхwә?» 12 Ле гава Иса әв йәк бьһист wанар'а гот:
«Сахләм нә һ'әwще һ'әким ьн, ле нәхwәш. 13 Һәр'ьн мә'на
ван хәбәра һин бьн: ‹Әз р'ә'ме дьхwазьм, нә кӧ qӧрбанеᶲ›*.
Әз нәһатьмә гази йед р'аст кьм, ле гази гӧнәк'ара».

Пьрса р'ожигьртьне

(Марqос 2:18-22; Луqа 5:33-39)

14 Һьнге шагьртед Йуһ'әнна һатьнә щәм wи у готьне:
«Чьма әм у ферьси гәләк щара р'ожи дьгьрьн, ле
шагьртед тә р'ожи нагьрьн?» 15 Иса готә wан: «Qәт дьбә кӧ
хwәндийед дә'wате шине бькьн, һ'әта кӧ зә'ва т'әви wан
ә? Ле р'оже бен, гава зә'ва жь wан бе һьлдане, һьнге wе
р'ожи бьгьрьн.

16 Кәсәк пе п'арч'е ну к'ьнща кәвьн п'инә накә, чьмки
п'арч'е к'ьнща кәвьнва дьрути wе зоре ль к'ьнща кәвьн
бькә у щийе qәльши wе һе ль бәр һәв һәр'ә. 17 Нә жи
шәрава ну дькьнә мәшкед кәвьн. Һәгәр ӧса бә, мәшке
бьт'әqьн, шәраве бьр'ьжә у мәшке жи хьраб бьн. Ле шәрава
ну дькьнә мәшке ну у һәр дӧ жи тенә хwәйикьрьне».

---

* 9:13 Һосәйа 6:6.

Qизька мьри у к'ӧлфәтәкә нәхwәш

(Марqос 5:21-43; Луqа 8:40-56)

18 Гава Иса һе әв йәка wанар'а дьгот, сәрwерәк һат хwә
авитә бәр ньге wи у готе: «Qиза мьн һежа мьрийә. Ле
wәрә дәсте хwә дайнә сәр wе у әwе бьжи».
19 Иса р'абу т'әви шагьртед хwә да пәй wи чу.
20 К'ӧлфәтәкә нәхwәш, кӧ донздәһ салед wе бун сәр хуне
вәбьбу, пьштева һат у р'ишийед к'ьнще Иса к'әт. 21 Әwе
нета хwәда данибу: «Һәгәр әз т'әне к'ьнще wи к'әвьм, әзе
qәнщ бьм». 22 Иса сәр мьле хwәва вәгәр'ийа әw дит у готе:
«Ә'вде! Сәр хwә бә! Баwәрийа тә тӧ qәнщ кьри». У wе дәме
әw к'ӧлфәт qәнщ бу.
23 Гава Иса гьһиштә мала сәрwер, дина хwә дайе,
wе ә'лаләт т'әвиһәв буйә у бьлурван жи зәлули ле
дьхьн 24 у готә wан: «Дәрк'әвьн! Qизьк нәмрийә, ле
һеньжийә». Wана qәрфеᶲ хwә пе дькьрьн. 25 Ле гава
щьмә'т дәрхьстьнә дәрва, Иса чу һьндӧр' дәсте wе гьрт
у qизьк р'абу сәр хwә. 26 Әва дәнг-бә'са т'әмамийа wи
wәлатида бәла бу.

Иса дӧ кора qәнщ дькә

27 Гава Иса жь wьр дәрк'әт чу, дӧ мәрьвед кор данә пәй
wи кьрьнә qир'ин у готьн: «Кӧр'еᶲ Даwьд! Мә wәрә р'ә'ме!»
28 Гава кӧ гьһиштьнә мале, әw һәр дӧ кор һатьнә щәм
wи. Иса жь wан пьрси у гот: «Һун баwәр дькьн, кӧ әз
дькарьм али wә бькьм?» Wана гот: «Бәле Хӧдан». 29 Һьнге
Иса дәсте хwә да ч'ә'вед wан у гот: «Ль гора баwәрийа wә
wәр'а бә». 30 We дәме ч'ә'вед wан вәбун. Иса һ'ьшк т'әми
ль wан кьр у гот: «Һаш жь хwә һәбьн, кӧ т'ӧ кәс ве йәке

нәһ'эсә». 31 Ле әw дәрк'этьн, т'әмамийа wи wәлатида нав
у дәнге wи бәла кьрьн.

Иса лал qәнщ дькә

32 Чахе әwана дәрк'этьн чун, һьнәка щьнак'этики лал
ани щәм Иса. 33 Гава әwи щьн дәрхьст, йе лал хәбәр да.
Ә'лаләт ә'щебмайи ма у гот: «Ль Исраеле жи тьштәки
аһа т'ö щар нәqәwьмийә». 34 Ле ферьсийа дьгот: «Әw бь
һ'öкöме сәрwере щьна щьна дәрдьхә».

Гöне Иса ль щьмә'те те

35 Иса һ'әму гöнд у бажара дьгәр'ийа, к'ьништед wанда
һин дькьр, Мьзгинийа П'адшатийе даннасин дькьр у ль
нав щьмә'те һ'әму щур'ә нәхwәши qәнщ дькьрьн. 36 Гава
әwи ә'лаләт дит, гöне wи ль wан һат, чьмки әwана
мина пәзе бе шьван, бәр'әдайи у бәлабуйи бун. 37 Һьнге
әwи шагьртед хwәр'а гот: «Нандьрунᶲ гәләк ә, ле п'алә
һьндьк ьн. 38 Аwа һиви жь хwәйе дьруне бькьн, wәки п'ала
нандьруна хwәр'а бьшинә».

Навед һәр донздәһ шандийаᶲ

(Марqос 3:13-19; Луqа 6:12-16)

10 1 Иса һәр донздәһ шагьрт гази щәм хwә кьрьн
у һ'öкöм да wан кö р'öһ'ед һ'әрам дәрхьн, һ'әму
еш у нәхwәшийа жи qәнщ кьн. 2 Наве һәр донздәһ
шандийаᶲ әв ьн: Йе пешьн Шьмһ'ун, кö Пәтрус те готьне
у бьре wи Әндраwьс, Аqубе Зәбәди у бьре wи Йуһ'әнна,
3 Филипо у Бәртоломәйо, Т'ума у Мәттайе хәрщгьр,

Aqубеᶠ Һалфаwо у Тәдайо* 4 Шьмһ'уне wәлатп'арьстᶠ* у
Щьһудайе Исхәрйотиᶠ, әwе кӧ нәмамийаᶠ Иса кьр.

Шандьна һәр донздәһа

(Марqос 6:7-13; Луqа 9:1-6)

5 Иса әв һәр донздәһ шандьн, т'әми ль wан кьр у гот:
«Нәчьнә нава нәщьһуйа у нәк'әвьнә бажаред Самәрйайеᶠ.
6 Ле пешийе һәр'ьнә нав пәзед мала Исраелейә ӧндабуйи.
7 Гава һун һәр'ьн, даннасин кьн у бежьн: ‹П'адшатийа
Ә'змана незик буйә›. 8 Нәхwәша qәнщ кьн, мьрийа сах
кьн, к'отийа паqьж кьн, щьна дәрхьн. Wә беһәq стандийә,
беһәq жи бьдьн. 9 Ль бәр пьшта хwәда т'ӧ тьшти һьлнәдьн:
Нә зер', нә зив, нә сьфьр, 10 нә турьк бона р'е, нә дӧ дәст
кьрас, нә чарьх, нә шьвдар, чьмки п'алә һежайи р'ьсqе хwә
йә.

11 Чь бажар йан гӧнде кӧ һун бьк'әвьне, маләкә һежа
бьбиньн у ль wьр бьминьн, һ'әта кӧ һун жь wьр дьчьн.
12 Гава һун һәр'ьнә мале, сьлаве бьдьнә wе у бежьн:
‹Ә'дьлайи ве малер'а›. 13 У һәгәр әw мал һежа йә, бьра
сьлава wә ль сәр wе бә, ле һәгәр нә һежа йә, бьра сьлава
wә ль wә вәгәр'ә. 14 Ле к'и кӧ wә qәбул нәкә у гӧһдарийа
хәбәред wә нәкә, гава кӧ һун жь wе мале, йан жи жь
wи бажари дәрдьк'әвьн, т'оза ньгед хwә даwшиньн. 15 Әз
р'аст wәр'а дьбежьм, Р'ожаᶠ Ахрәте һ'але wәлате Содомᶠ
у Гоморайе wе жь йа wи бажари четьр бә.

* **10:3** Нав дәстньвисаред һьнәкада дәwса «Тәдайо» «Леwиᶠ» һәйә, йан жи «Леwи кӧ Тәдайо һатә бәрнавкьрьне».

* **10:4** Аһа жи те фә'мкьрьне: «Шьмһ'уне жь Qанане».

Мина пез ль нав гӧра

(Марqос 13:9-13; Луqа 21:12-17)

16 Аwа әз wә дьшиньм чаwа пәз нава гӧра. Иди мина
мә'ра сәрwахт бьн у мина кәвотка дьлсах. 17 Ле һ'әвза хwә
жь мәрьва бькьн, әwе wә бьбьнә бәр диwана у к'ьништед
хwәда wә бьдьнә бәр qамчийа. 18 Р'уйе мьнда wе wә
бьбьнә бәр wәлийа[ф] у п'адша, кӧ һун бәр wан у нәщьһуйа
шә'дәтийе бьдьн. 19 Ле чахе wә бьбьнә бәр диwана, хәм
нәкьн кӧ һуне чаwа йан чь хәбәр дьн. Тьштед кӧ һуне
хәбәр дьн, wе дәме wәр'а wе бе дайине. 20 Чьмки нә кӧ
һуне хәбәр дьн, ле Р'ӧһ'е Баве wәйи кӧ нава wәда йә wе
хәбәр дә.

21 Бьра wе бьре хwә бьдә кӧштьне, баве жи кӧр'е хwә у
зар' жи wе һьмбәри де у баве хwә р'абьн у wан бьдьнә
кӧштьне. 22 Бона наве мьн һуне бәр ч'ә'ве һ'әмуйа р'әш
бьн. Ле к'и кӧ һ'әта хьлазийе сәбьр кә әwе хьлаз[ф] бә. 23 У
гава нав ви бажарида wә бьзериньн, бьр'әвьнә бажарәки
дьн. Әз р'аст wәр'а дьбежьм, һ'әта һатьна Кӧр'е Инсан, һун
һ'әму бажаред Исраеле пер'а нагьһиньн бьгәр'ьн.

24 Шагьрт жь дәрсдаре хwә нә мәстьр ә у нә жи хӧлам
жь ахайе хwә. 25 Бәси шагьрт ә, wәки мина дәрсдаре хwә
бә у хӧлам жи мина ахайе хwә бә. Һәгәр малхе малер'а
‹Бәлзәбул[ф]› готьн, һьнге нәфәред wир'а wе чь бежьн?

Бьзаньбьн кӧ тьрса wә жь к'е һәбә

(Луqа 12:2-7)

26 Аwа иди т'ӧ щар жь мәрьва нәтьрсьн. Тьштәки дьзива
т'ӧнә кӧ дәрнәйе у нә жи вәшарти кӧ к'ьфш нәбә. 27 Чь
кӧ әз тә'рийеда wәр'а дьбежьм, әwи нав р'онайеда бежьн
у чь кӧ һун гӧһада дьбьһен, сәр бана бькьн дәнги. 28 У

жь wан нәтьрсьн йед кӧ бәдәне дькӧжьн, ле нькарьн р'ӧһ'
бькӧжьн. Ле һун жь wи бьтьрсьн, йе кӧ дькарә р'ӧһ' у
бәдәне щә'ньмеда ӧнда кә. 29 Нә дӧ ч'ьвик бь дьравәки
чарqӧр'уше тенә фьротане? Ле йәк жи жь wан бейи ә'мьре
Баве wә нак'әвә ә'рде. 30 Ле чь ль wә дьк'әвә, һәр т'еләки
п'ор'ед сәре wә жьмарти нә. 31 Иди нәтьрсьн. Һун жь гәләк
ч'ьвика qимәттьр ьн.

Иqрар[ф] у инк'аркьрьна[ф] Иса

(Луqа 12:8-9)

32 К'и кӧ мьн бәр мәрьва иqрар[ф] кә, әзе жи wи бәр Баве
хwәйи ә'змана иqрар кьм. 33 Ле к'и кӧ мьн бәр мәрьва
инк'ар[ф] кә, әзе жи wи бәр Баве хwәйи ә'змана инк'ар кьм.

Шур у ә'дьлайи

(Луqа 12:51-53; 14:26-27)

34 Нәфькьрьн кӧ әз һатьмә дьне ә'дьлайийе биньм. Әз
нәһатьм ә'дьлайийе биньм, ле шур. 35 Чьмки әз һатьм кӧр'
жь баве, qизе жь де у буке жь хwәсийе бьqәтиньм 36 у
дьжмьнед мерьв wе жь мала wи бьн*.

37 Әwе кӧ баве хwә йан дийа хwә жь мьн зә'фтьр һ'ьз
бькә, нә һежайи мьн ә. Әwе кӧ кӧр'е хwә йан qиза хwә жь
мьн зә'фтьр һ'ьз бькә, нә һежайи мьн ә. 38 Әwе кӧ хаче[ф]
хwә һьлнәдә пәй мьн нәйе, әw нә һежайи мьн ә. 39 К'и
ә'мьре хwә бьгәр'ә, wе wи ӧнда кә, ле к'и ә'мьре хwә бона
мьн ӧнда кә, wе wи бьбинә.

* **10:36** Миха 7:6.

Һәqстандьн

(Марqос 9:41)

40 Әwе кӧ wә qәбул дькә, мьн qәбул дькә у әwе кӧ
мьн qәбул дькә, йе кӧ әз шандьмә qәбул дькә. 41 Әwе кӧ
п'ехәмбәр qәбул дькә чаwа п'ехәмбәр, wе һәqе п'ехәмбәр
бьстинә у әwе кӧ мәрьвәки р'аст qәбул дькә чаwа мәрьве
р'аст, wе һәqе йед р'аст бьстинә. 42 У әwе кӧ т'асә ава сар
жи дьдә йәки жь ван бьч'ука, бона хатьре wе йәке кӧ әw
шагьрте мьн ә, әз р'аст wәр'а дьбежьм, әwе т'ӧ щар һәqе
xwә ӧнда нәкә».

Иса щаба пьрса Йуһ'әннайе ньхӧмдар дьдә

(Луqа 7:18-35)

11 1 Чахе Иса т'әмийед кӧ данә һәр донздәһ шагьртед
xwә хьлаз кьрьн, жь wи щийи чу нав бажаред wан,
кӧ һин кә у даннасин кә.

2 Гава Йуһ'әнна кәледа бона шьхӧлед Мәсиһ бьһист,
чәнд шагьртед* xwә шандьнә щәм wи 3 у же пьрсин:
«Тӧ әw и, йе кӧ гәрәке бьһата, йан әм һивийа йәки
дьн бьн?» 4 Иса щаба wан да у гот: «Һәр'ьн, чь кӧ һун
дьбиньн у дьбьһен Йуһ'әннар'а бежьн. 5 Кор дьбиньн,
сәqәт дьгәр'ьн, к'оти паqьж дьбьн, кәр' дьбьһен, мьри
р'адьбьн у фәqирар'а жи Мьзгини те дайине. 6 У xwәзи
ль wи, кӧ мьнда шьк нак'әвә».

7 Гава әwана чун, Иса бона Йуһ'әнна ә'лаләтер'а
дәстпекьр гот: «Һун дәрк'әтьнә бәр'ийе чь ббиньн?
Qамишәки^ф кӧ жь байе дьһ'әжә? 8 Йан һун дәрк'әтьн чь

---

* **11:2** Нав дәстньвисаред һьнәкада дәwса «чәнд шагьрт» «дӧ шагьрт» һәйә.

бьбиньн? Мәрьвәки к'ьнще назьк[Ф] ль xwә кьри? Нә әwед
кö к'ьнще назьк ль xwә дькьн, әw малед п'адшада нә?
9 Йан һун дәрк'әтьн чь бьбиньн? П'ехәмбәрәки? Бәле әз
wәр'а дьбежьм, жь п'ехәмбәрәки жи мәстьр ә. 10 Әва әw
ә, бона к'ижани ньвисар ә: ‹Ва йә әзе qасьде xwә пешийа
тәва бьшиньм. Әwe р'ийа тә пешийа тәва һазьр кә›*. 11 Әз
р'аст wәр'а дьбежьм, жь нава әwед кö жь к'öлфәта дьне
к'әтьнә, т'ö кәс жь Йуһ'әннайе ньхöмдар мәстьр нәбуйә.
Ле П'адшатийа Ә'зманада йе һәри бьч'ук жь wи мәстьр ә.
12 Жь р'ожед Йуһ'әннайе ньхöмдар һ'әта ньһа П'адшатийа
Ә'змана бь зорбәтийе те һ'ьщумкьрьне у йед зорбә дькьн
кö зәфти xwә кьн*. 13 Чьмки һ'әму п'ехәмбәра у Qануне
һ'әта Йуһ'әнна бона П'адшатийа Ә'змана шә'дәти дан*.
14 У һәгәр һун дьxwазьн ве йәке qәбул кьн, әw ә Елйасе[Ф]
кö гәрәке бьһата. 15 Гöһе к'ейи бьһистьне һәйә бьра
бьбьһе.

16 Ньһа әз ви ньсьли мина чь бьшьбиньм? Әw мина
wан зар'а нә, йед кö базарада р'уньшти нә, гази һәвалед
xwә дькьн 17 у дьбежьн: ‹Мә бона wә зöр'не хьст, һун
нәр'әqьсин у бона wә бәйт'[Ф] готьн, wә шин нәкьр›.
18 Йуһ'әнна һат, нә дьxwар, нә вәдьxwар у дьготьн: ‹Щьн
wида һәйә›. 19 Кöр'е Инсан һат, дьxwә у вәдьxwә, бона
wи дьбежьн: ‹Әw йәки пәй xwарьн у вәxwарьне к'әти йә,

---

* **11:10** Малахи 3:1.

* **11:12** Аһа жи те фә'мкьрьне: «П'адшатийа Ә'змана бь qәwате пешда дьчә у йед зорбә дәст дьхьн».

* **11:13** Аһа жи те фә'мкьрьне: «Чьмки һ'әму п'ехәмбәра у Qануне һ'әта Йуһ'әнна п'ехәмбәрти кьрьн».

досте хәрщгър у гӧнәк'ара йә›. Ле сәрwахти[ф] бь ә'мәлед[*]
хwә к'ьфш дьбә кӧ әw р'аст ә».

Бажаред нәбаwәр

(Луqа 10:13-15)

20 Һьнге Иса дәстпекьр ль wан бажара һьлат, к'ижанада
гәләк к'әрәмәтед wи qәwьмибун, чьмки әw жь гӧнәкьрьне
вәнәгәр'ийан. 21 «Wәй ль тә Хоразин! Wәй ль тә
Бәйтсайда! Һәгәр әw к'әрәмәтед кӧ нава wәда бун, Сур
у Сайдеда бьбуна, әwанайе зува бь к'ӧрх[ф] у к'озийе[ф]
т'обә[ф] бькьрана. 22 Ле әз wәр'а дьбежьм, Р'ожа Ахрәте,
һ'але Суре у Сайде wе жь һ'але wә четьр бә. 23 У тӧ
Кәфәрнаһум, тә т'ьре те һ'әта ә'зман бьльнд би? Ле те
һ'әта дийаре[ф] мьрийа һәр'и хwаре! Һәгәр әw к'әрәмәтед
кӧ нав тәда qәwьмин Содомеда бьqәwьмийана, әwе һ'әта
р'ожа иройин бьма. 24 Ле әз wәр'а дьбежьм, Р'ожа Ахрәте
һ'але wәлате Содоме wе жь һ'але тә четьр бә».

Wәрьн щәм мьн у һеса бьн

(Луqа 10:21-22)

25 Һьнге Иса гот: «Шькьр наве тә бә Баво, Хӧдане ә'рд у
ә'зман, кӧ тә әв тьшт жь зана у билана[ф] вәшартьн у ль бәр
зар'а вәкьрьн. 26 Бәле Баво, чьмки аһа ль тә хwәш һат.
27 Һәр тьшт жь Баве мьн мьнр'а һатийә дайине. Кәсәк
Кӧр' нас накә пештьри Баве у кәсәк Баве нас накә
пештьри Кӧр' у к'ижанар'а кӧ Кӧр' бьхwазә wанва Баве
бьдә наскьрьне.
28 Wәрьнә щәм мьн һ'әмуйед wәстийайи у баргьран у
әзе р'ьһ'әтийе бьдьмә wә. 29 Нире мьн һьлдьнә сәр хwә у

* 11:19 Нав дәстньвисаред һьнәкада дәwса «ә'мәл» «зар'» һәйә.

жь мьн һин бьн, чьмки әз шкәсти мә у дьлмьлаһим ьм у
һуне хwәр'а р'ьһ'әтийе бьбиньн. 30 Чьмки нире мьн р'ьһ'әт
ә у баре мьн сьвьк ә».

Пьрса р'ожа[ф] шәмийе

(Марqос 2:23-28; Луqа 6:1-5)

12 1 Һьнге Иса р'ожәкә шәмийе нава зәвийар'а дәрбаз
бу, шагьртед wи бьр'чи бун у дәстпекьрьн
сьмбьлед гәньм чьнин у хwарьн. 2 Гава ферьсийа әв йәк
дит, wир'а готьн: «Һәла бьньһер'ә, шагьртед тә р'ожа[ф]
шәмийе тьште нәщайиз дькьн».
3 Иса wанар'а гот: «Wә нәхwәндийә кӧ Даwьд чь кьр,
гава әw у йед пер'а бьр'чи бун? 4 Нә әw к'әтә Хана[ф]
Хwәде у нане[ф] Хwәдер'а дайи хwар, әw нан нә wир'а
щайиз бу бьхwара, нә жи әwед т'әви wир'а, ле т'әне
к'аһинар'а? 5 Йан жи wә Qанунеда нәхwәндийә, кӧ к'аһин
р'ожед шәмийе п'арьстгәһеда шәмийе дьһ'әр'ьминьн у
диса бе сущ ьн? 6 Ле әз wәр'а дьбежьм, кӧ ль вьр йәки
жь п'арьстгәһе мәстьр һәйә. 7 Һәгәр wә заньбуйа мә'на
ве хәбәре чь йә кӧ те готьне: ‹Әз р'ә'ме дьхwазьм, нә
кӧ qӧрбане›*, һьнге wәйе йед бесущ гӧнәк'ар нәкьрана.
8 Чьмки Кӧр'е Инсан Хӧдане р'ожа шәмийе йә».

Иса р'ожа шәмийе мәрьве кӧ дәсте wи к'ьшийабу qәнщ дькә

(Марqос 3:1-6; Луqа 6:6-11)

9 Иса жь wьр р'абу чу, һатә к'ьништа wан. 10 Мәрьвәк
ль wьр һәбу, кӧ дәсте wи к'ьшийабу. Һьнәка дьхwәст кӧ

* **12:7** Һосәйа 6:6.

хәйба Иса бькрана, жь wи пьрсин у готьне: «Щайиз ә кӧ
мәрьв р'ожа шәмийе нәхwәша qәнщ бькьн?»
11 Әwи жи wанар'а гот: «Әw жь wә к'и йә, кӧ пәзәкә wи
һәбә у р'ожа шәмийе бьк'әвә ч'ә'ле, wе нәгьрә у дәрнәхә?
12 Ле инсан чьqас жь пез qимәттьр ә! Аwа р'ожа шәмийе
qәнщикьрьн щайиз ә». 13 Һьнге wи мәрьвир'а гот: «Дәсте
хwә дьреж кә». Әwи жи дьреж кьр у мина дәсте дьн
qәнщ бу. 14 Ле ферьси дәрк'әтьнә дәрва бона Иса ль һәв
шеwьрин кӧ чаwа wи бьдьнә кӧштьне.

Хӧламе Хwәдейи бьжарти[ф]

15 У гава Иса пе һ'әсийа, жь wе дәре чу, гәләк ә'лаләт жи
пәй wи чу. Әwи һ'әму жи qәнщ кьрьн 16 у т'әми да wан кӧ
бона wи нәкьнә дәнги. 17 Әва аһа бу кӧ әw готьна бь заре
Ишайа п'ехәмбәр бе сери:

18 «Ва йә хӧламе мьн, йе кӧ мьн бьжартийә[ф]
у һ'ьзкьрийе мьни кӧ мьн бәгәм кьрийә.
Әзе Р'ӧһ'е хwә дайньмә сәр wи
у әwе мьләтар'а һәqийе ә'лам кә.
19 Әwе нә бьк'әвә һ'ӧщәте, нә бькә qар'ә-qар'
у нә жи йәке дәнге wи мәйдана бьбьһе.
20 Әw qамише п'әрч'ьqи һур накә,
п'ьлта дьч'ьрусә венасинә,
һ'әта кӧ һәqийе бьгьһинә сери.
21 У һ'әму мьләт wе гӧмана хwә дайньнә сәр наве wи»[*].

[*] **12:21** Ишайа 42:1-4.

Иса у Бәлзәбул

(Марqос 3:20-30; Луqа 11:14-23; 12:10)

22 ħьнге щьнак'әтики кор у лал анинә щәм wи у әwи
әw qәнщ кьр, öса кö әwи ħьн дит у ħьн жи хәбәр да. 23 У
т'әмамийа ә'лаләте зәндәгьрти ма у гот: «Гәло әв ә кöр'е
Даwьд?»

24 Ле гава ферьсийа бьħист готьн: «Әва бь ħ'öкöме
сәрwере щьна Бәлзәбул щьна дәрдьхә».

25 Ле нетед дьле wан Исава ә'йан бун у wанар'а гот: «ħәр
п'адшатийа кö нав wеда т'ьфаq[ф] т'öнәбә wе wеран бә у
ħәр бажар йан мала кö ль нава wеда т'ьфаq т'öнәбә әw
наминә. 26 ħәгәр Мирещьн хwәха хwә дәрдьхә, кö öса йә
нава п'адшатийа wида бет'ьфаqи ħәйә, иди п'адшатийа
wи wе чаwа бьминә? 27 ħәгәр әз бь ħ'öкöме Бәлзәбул щьна
дәрдьхьм, ле йед кö хwә ль wә дьгьрьн бь чь дәрдьхьн?
Wәки öса йә әwе бьбьнә ħ'акьмед wә. 28 Ле ħәгәр әз бь
ħ'öкöме Р'öħ'е Хwәде щьна дәрдьхьм, иди П'адшатийа
Хwәде гьħиштийә wә. 29 Йан чаwа йәк дькарә бьк'әвә
мала мерхасәки у ħәбука wи т'алан кә, ħәгәр пешийе wи
мерхаси гьренәдә? Гава гьреда, ħьнге wе бькарьбә мала
wи т'алан кә.

30 К'и кö нә т'әви мьн ә, мьqабьли мьн ә у к'и кö т'әви
мьн т'оп накә, бәла дькә. 31 Бона ве йәке әз wәр'а дьбежьм,
ħәр гöнә у к'ьфьри wе ль мәрьва бенә бахшандьне, ле әwе
кö к'ьфьрийа Р'öħ' бькә, ль wи найе бахшандьне. 32 К'и
тьштәки мьqабьли Кöр'е Инсан бежә, wе бе бахшандьне,
ле ħәгәр йәк ħьндава Р'öħ'е Пирозда бежә, ль wи найе
бахшандьне, нә ве дьне нә жи wе дьне.

Дар у бәре wе

(Луqа 6:43-45)

[33] Һәгәр дар qәнщ ә, бәре wе жи qәнщ ә, һәгәр дар
хьраб ә, бәре wе жи хьраб ә, чьмки дар жь бәре хwә
те наскьрьне. [34] Ч'ежькед мә'ра! Һун чаwа дькарьн qәнщ
хәбәр дьн, һәгәр һун хьраб ьн? Чьмки чь кö дьлада һәйә
зар жи wе дьбежә. [35] Мәрьве qәнщ, жь хьзна хwәйә qәнщ
qәнщийе дәрдьхә, ле мәрьве хьраб, жь хьзна хwәйә хьраб
хьрабийе дәрдьхә. [36] Әз wәр'а дьбежьм, Р'ожа Ахрәте
мәрьв бона һәр хәбәрәкә п'уч' кö хәбәр дьдьн wе щабдар
бьн. [37] Чьмки һуне бь хәбәред хwә бесущ бьн у бь хәбәред
хwә гöнәк'ар бьн».

К'әрәмәтәке чаwа нишан дьхwазьн

(Марqос 8:11-12; Луqа 11:29-32)

[38] Һьнге һьнәка жь qанунзан у ферьсийа wир'а готьн:
«Дәрсдар! Әм дьхwазьн кö нишанәке жь тә бьбиньн».
[39] Әwи ль wан вәгәр'анд у гот: «Ньсьле хьраб у хальфи[Ф]
нишанәке дьхwазә, ле жер'а нишанәкә дьн найе дайине
пештьри нишана Уньс[Ф] п'ехәмбәр. [40] Чаwа кö Уньс се
р'ож у се шәва зьке һ'утда ма, Кöр'е Инсан жи öса
wе се р'ож у се шәва нава к'урайийа ә'рдеда бьминә.
[41] Мәрьвед Нинәwайе[Ф] wе Р'ожа Ахрәте р'абьн у диwана
ви ньсьли бькьн, чьмки әwана бь даннасинийа Уньс жь
гöнәкьрьне вәгәр'ийан у ва йәки жь Уньс мәстьр ль вьр
һәйә. [42] П'адша Башуре[Ф]* Р'ожа Ахрәте wе р'абә ви ньсьли
нәһәq кә, чьмки әwа жь сәре дьне һат, кö сәрwахтийа

* **12:42** Әw п'адша жь Шәба Ә'рәбьстане һатә щәм Сьлеман п'адша.

Сьлеман бьбьhе у ва йә йәки жь Сьлеман мәстьр ль вьр
hәйә.

Пашда hатьна р'öh'е h'әрам

(Луqа 11:24-26)

43 Чахе р'öh'е h'әрам жь мерьв дәрте, щийе бе ав дьгәр'ә
кö р'ьh'әтийе бьбинә. Ле гава набинә, 44 hьнге әw дьбежә:
‹Әз вәгәр'ьмә wе мала хwәйә кö же дәрк'әтьмә›. Гава әw
те, дьбинә wе мал вала, паqьжкьри у hәвдайи йә. 45 hьнге
дьчә h'әфт щьнед дьнә жь хwә хьрабтьр жи тинә, дьк'әвьнә
wьр дьжин. У ахьрийа wи мәрьви жь пешийе хьрабтьр
дьбә. Öса жи wе бе сәре ви ньсьле хьраб».

Де у бьрайед Иса

(Марqос 3:31-35; Луqа 8:19-21)

46 hе әwи ә'лаләтер'а хәбәр дьда, дийа wи у бьрайед
wи ль дәрва сәкьнин, дьхwәстьн т'әви wи хәбәр дана.
47 Йәки жер'а гот: «Дийа тә у бьрайед тә дәрва сәкьни нә
у дьхwазьн т'әви тә хәбәр дьн». 48 Әwи жи ль wи вәгәр'анд
у готе: «К'и йә дийа мьн у к'и нә бьрайед мьн?» 49 hьнге
дәсте хwә дьрежи шагьртед хwә кьр у гот: «Әв ьн де у
бьрайед мьн! 50 Чьмки к'и кö хwәстьна Баве мьни ә'змана
бинә сери, әw ә бьре мьн, хушка мьн у дийа мьн».

Мәсәла т'охьмр'әш[ф]

(Марqос 4:1-9; Луqа 8:4-8)

13 1 We р'оже Иса жь мале дәрк'әт, ль дәве голе
р'уньшт. 2 У hаqас ә'лаләт hатә щәм wи, кö әw
к'әрба к'әтә qәйьке р'уньшт у т'әмамийа ә'лаләте дәве
голе сәкьни. 3 Әwи гәләк тьшт бь мәсәла әw hин кьрьн
у гот: «Т'охьмр'әш[ф] р'абу чу кö т'охьм бьр'әшинә. 4 Гава

дьр'әшанд, һьнәк жь wан к'әтьнә дәве р'е, тәйрәдә һатьн
у әw хwарьн. [5] Һьнәкед дьн к'әтьнә сәр ә'рде кәвьри, кӧ
ль wьр хwәли кем бу. Әw зу шин бун, чьмки тәлаше
хwәлийе нә к'ур бу. [6] Ле чахе тә'в дәрк'әт, әw шәwьтин
у чьмки р'аwед wан т'ӧнәбун, һ'ьшк бун. [7] Һьнәкед дьн
к'әтьнә нава стьрийа, стьри р'абун у әw хәньqандьн. [8] Ле
һьнәкед дьн жи к'әтьнә нава ә'рде qәнщ у бәр дан, йе сәд,
йе шест у йе си. [9] Гӧһе к'ейи бьһистьне һәйә бьра бьбьһе!»

Иса чьма бь мәсәла хәбәр дьдә

(Марqос 4:10-12; Луqа 8:9-10)

[10] We гаве шагьртед wи незик буне у готьне: «Чьма бь
мәсәла тӧ wанар'а хәбәр дьди?» [11] Әwи ль wан вәгәр'анд
у гот: «Wәр'а һатийә дайине кӧ һун сӧр'ед П'адшатийа
Ә'змана бьзаньбьн, ле wанар'а нәһатийә дайине. [12] Чьмки
к'ер'а кӧ һәйә, we һе ле зедә бә у сәрда бьр'ьжә у к'ер'а
кӧ т'ӧнә, чь һәйә жи we же бе стандьне. [13] Әз бона we
йәке бь мәсәла wанр'а хәбәр дьдьм, кӧ әwана дьньһер'ьн
у набиньн, дьбьһен, ле гӧһе хwә надьнә сәр у фә'м накьн.
[14] Ль сәр wан п'ехәмбәртийа Ишайа те сери кӧ дьбежә:

‹Һуне бьбьһен у гӧһ бьдьне, ле фә'м нәкьн,
һуне бьньһер'ьн у дина хwә бьдьне, ле нәбиньн.
[15] Чьмки әва щьмә'та сәрһ'ьшк ә,
бь гӧһа гьран дьбьһен
у ч'ә'вед хwә гьртьнә,
wәки бь ч'ә'ва нәбиньн,
бь гӧһа нәбьһен
у бь һ'ьш фә'м нәкьн, вәнәгәр'ьн,
кӧ әз wан qәнщ кьм›*.

* **13:15** Ишайа 6:9-10.

16 Ле хwәзи ль ч'ә'вед wә, кӧ дьбиньн у гӧһед wә, кӧ
дьбьһен. 17 Әз р'аст wәр'а дьбежьм, гәләк п'ехәмбәр у
мәрьвед р'аст һ'ьзрәта дитьна ван тьшта бун чь кӧ һун
дьбиньн, ле нәдитьн у бьбьһистана чь кӧ һун дьбьһен, ле
нәбьһистьн.

Шьровәкьрьна мәсәла т'охьмр'әш

(Марqос 4:13-20; Луqа 8:11-15)

18 Ньһа һун шьровәкьрьна мәсәла т'охьмр'әш бьбьһен.
19 Һәр кәсе кӧ хәбәра П'адшатийе дьбьһе у фә'м накә, йе
Хьраб* те т'охьме дьле wида чанди дьр'әвинә. Әва әw ьн
кӧ дәве р'е һатьнә чандьне. 20 Әwед ль ә'рде кәвьри һатьнә
чандьне әw ьн, кӧ чахе хәбәре дьбьһен, әw зу бь әшq у ша
qәбул дькьн. 21 Ле р'аw кӧ нава wанда т'ӧнәнә, дьреж т'аw
накьн. Гава бона хәбәре р'асти тәнгасийаФ йан зерандьне
тен, әw зу жь р'е дьк'әвьн. 22 Әwед ль нава стьрийада
һатьнә чандьне әw ьн, кӧ хәбәре дьбьһен у хәмед ве
дьнйайе у дәрәwед дәwләтийе хәбәре дьхәньqиньн, әw
бе бәр дьминьн. 23 Ле әwед ль нава ә'рде qәнщда һатьнә
чандьне әw ьн, кӧ хәбәре дьбьһен, фә'м дькьн у бәр дьдьн,
һьнәк сәд, һьнәк шест у һьнәк си».

Мәсәла гәньм у зиwане

24 Иса мәсәләкә дьн жи wанар'а пешда ани у гот:
«П'адшатийа Ә'змана мина ве йәке йә: Мәрьвәки нав
ә'рде хwәда т'охьме qәнщ чанд. 25 Гава һ'әму р'азайи
бун, дьжмьне wи һат у ль нав гәньмда зиwан жи чанд
у чу. 26 Гава гәньм гьһишт бәре хwә да, һьнге зиwан
жи пер'а к'ьфш бун. 27 Хӧламед хwәйе ә'рде незики wи

* **13:19** Бь готьнәкә дьн: «Мирещьн».

бун у готьне: ‹Ахайе мә! Тә нава ә'рде хwәда т'охьме
qәнщ нәчанд? Ле әв зиwан жь к'ö һатьн?› [28] Әwи ль wан
вәгәр'анд у гот: ‹Дьжмьнәки әв тьшт кьрийә›. Хöлама жи
готә wи: ‹Ньһа тö qайл и кö әм һәр'ьн wан р'акьн?› [29] Әwи
гот: ‹На, нәбә чахе һун зиwане р'акьн, геньм жи пер'а
дәрхьн. [30] Бьһельн бьра һәр дö жи һәвр'а бьгьһижьн һ'әта
р'ожа нандьруне. Р'ожа нандьруне әзе п'алар'а бежьм,
пешийе зиwане бьчьньн, гöр'з-гöр'з гьредьн бона шәwате,
ле геньм бькьнә ә'мбара мьн›».

Дö мәсәлед ль сәр П'адшатийа Хwәде:

(Марqос 4:30-32; Луqа 13:18-21)

[31] Мәсәләкә дьн жи wанар'а пешда ани у гот:
«П'адшатийа Ә'змана мина ве йәке йә: Мәрьвәки һ'әбәкә
т'охьме хәрдалеᶲ һьлда, нав ә'рде хwәда чанд. [32] Әw
жь һ'әму т'охьма һуртьр ә, ле гава дьгьһижә, жь һ'әму
п'ьнщар'а мәстьр дьбә у дьбә дар, öса кö тәйрәдед ә'змен
тен һелинед хwә сәр ч'ьqьлед wе чедькьн».

[33] Иса мәсәләкә дьн жи wанар'а гот: «П'адшатийа
Ә'змана мина һәвиртьр'шкᶲ ә, кö к'öлфәтәке һьлда, нава
се код* арда стьра, һ'әта кö һ'әму һьлат».

Иса бь мәсәла хәбәр дьдә

(Марqос 4:33-34)

[34] Иса әв һ'әму тьшт бь мәсәла ә'лаләтер'а готьн у бе
мәсәлә т'ö тьшт wанар'а нәдьгот. [35] Әв йәк аһа бу, кö әw
готьна бь заре п'ехәмбәр бе сери:

«Әзе бь мәсәла wанр'а хәбәр дьм,

---

* 13:33 Се кодед щьһуйа дькьр qаси 25 килограма.

тьштед жь wəхте ə'фьрандьна дьнйайеда вәшарти
гьли кьм»*.

Шьровәкьрьна мәсәла гәньм у зиwане

[36] Һьнге Иса ә'лаләт һьшт, һатә мал. Шагьртед wи
һатьнә щәм wи у готьне: «Мәсәла гәньм у зиwане мәр'а
шьровәкә». [37] Әwи ль wан вәгәр'анд у гот: «Әwе кö т'охьме
qәнщ чанд, Кöр'е Инсан ә. [38] Ә'рд дьнйа йә, т'охьме qәнщ
жи мәрьвед п'ара П'адшатийе нә, ле зиwан мәрьвед
п'ара йе Хьраб ьн. [39] Дьжмьне кö әw чанд, Мирещьн ә.
Нандьрун ахьрийа дьнйайе йә, п'алә жи мьлйак'әт ьн.
[40] У чаwа кö зиwане т'оп дькьн дьшәwьтиньн, ахьрийа ве
дьнйайе жи wе öса бә. [41] Кöр'е Инсан wе мьлйак'әтед хwә
бьшинә у әwе жь П'адшатийа wи һ'әмуйед кö мәрийа жь
р'е дәрдьхьн у нәһәqийе дькьн бьбьжерьн [42] у бавежьнә
к'ура агьр. Ль wьр wе бьбә гьри у ч'ьркә-ч'ьрка дьрана.
[43] Һьнге мәрьвед р'аст wе П'адшатийа Баве хwәда мина
тә'ве шәwq бьдьн. Гöһе к'ейи бьһистьне һәйә бьра бьбьһе!

Мәсәлед хьзна вәшарти у дöр'е qимәт

[44] П'адшатийа Ә'змана мина ве йәке йә: Ә'рдәкида
хьзнәкә вәшарти һәбу. Мәрьвәк wе дьбинә, вәдьшерә,
шабуна дьчә һ'әму һәбука хwә дьфьрошә у wи ә'рди
дьк'ьр'ә.

[45] Диса П'адшатийа Ә'змана мина ве йәке йә: Мәрьвәки
базьргани дöр'ед р'ьнд дьгәр'ә. [46] Гава дöр'әки п'ьр' qимәт
дьбинә, дьчә һ'әму һәбука хwә дьфьрошә у wи дöр'и
дьк'ьр'ә.

* **13:35** Зәбур 78:2.

Мәсәла т'ор'а авити

[47] Диса П'адшатийа Ә'змана мина ве йәке йә: Т'ор'әк
те авитьне нава бә'ре у һ'әму щур'ә мә'си дьк'әвьне.
[48] Гава т'ор' т'ьжи дьбә, дьк'ьшиньнә дәве голе у р'удьнин
мә'сийед кер дьбьжерьн дькьнә дәрдана[ф], ле йед бекер
wеда давежьн. [49] Ахьрийа дьнйайе жи wе ӧса бә.
Мьлйак'әте дәрк'әвьн хьраба жь нав qәнща бьбьжерьн [50] у
бавежьнә к'ура агьр. Ль wьр wе бьбә гьри у ч'ьркә-ч'ьрка
дьрана».

Р'астийед кәвьн у ну

[51] Иса жь wан пьрси: «Wә әв һ'әму тьшт фә'м кьрьн?»
Wана жер'а гот: «Бәле». [52] Әwи жи wанар'а гот: «Бона ве
йәке һәр qанунзанәк кӧ П'адшатийа Ә'змана һин буйә,
мина мәрьвәки хwәйимьлк' ә, кӧ жь хьзна хwә тьштед
кәвьн у ну дәрдьхә».

Бажаре Ньсрәте, ль к'ӧ Иса мәзьн бьбу, wи qәбул накә

(Марqос 6:1-6; Луqа 4:16-30)

[53] Гава Иса әв мәсәлә хьлаз кьрьн, жь wьр чу [54] һатә
щи-мьск'әне хwә, к'ьништа wанда әw һин дькьрьн. Әw
жи зәндәгьрти дьман у дьготьн: «Әв сәрwахти у qәwата
к'әрәмәта жь к'ӧ гьһиштийе? [55] Нә әв кӧр'е нәщар ә? Нә
наве дийа wи Мәрйәм ә? Нә Аqуб[ф], Усьв[ф], Шьмһ'ун у
Щьһуда[ф] бьред wи нә? [56] Нә һ'әму хушкед wи щәм мә
нә? Әв һ'әму тьшт жь к'ӧ гьһиштьнә wи?» [57] Бь ви аwайи
әw жь wи чун, ле Иса жи wанар'а гот: «П'ехәмбәр т'ӧ
щийи нә беqәдьр ә, пештьри мала хwә у щи-мьск'әне
хwәда». [58] Әwи ль wе дәре гәләк к'әрәмәт нәкьрьн, чьмки
баwәрийа wан т'ӧнәбу.

Кöштьна Йуһ'әннайе ньхöмдар

(Марqос 6:14-29; Луqа 9:7-9)

14 1 Һьнге Һеродәсе сәрwере Щәлиле бона Иса
бьһист, 2 хöламед хwәр'а гот: «Әва Йуһ'әннайе
ньхöмдар ә жь нав мьрийа р'абуйә. Ләма жи пе wи
к'әрәмәт тенә кьрьне».
3 Һеродәс хwәха Йуһ'әнна гьртьбу гьредабу у авитьбу
кәле, р'уйе Һеродийа жьна Филипойе бьре хwәда. 4 Чьмки
Йуһ'әнна Һеродәср'а готьбу: «Нә р'аст ә кö тö Һеродийайе
бьстини». 5 У Һеродәс жи дьхwәст әw бькöшта, ле
жь щьмә'те дьтьрсийа, чьмки щьмә'те Йуһ'әнна чаwа
п'ехәмбәр qәбул дькьр.
6 Гава р'ожа буйина Һеродәс һат, qиза Һеродийайе
шайийеда бона wан р'әqьси у дьле Һеродәс гәләки хwәш
һат. 7 Әwи сонд хwар у готә qизьке: «Тö чь бьхwази әзе
бьдьмә тә». 8 Qизьк жи жь дийа хwә һатьбу ширәткьрьне
у готе: «К'а ль вьр, сәр сьнийе сәре Йуһ'әннайе ньхöмдар
бьдә мьн». 9 П'адша бәр хwә к'әт, ле чьмки ль бәр
т'әглифкьрийа сонд хwарьбу, ә'мьр кьр кö хwәстьна wе бе
дайине. 10 Әwи шанд кәледа сәре Йуһ'әнна да лехьстьне
11 у сәре wи ль сәр сьнийе анин данә кәч'ьке. Кәч'ьке жи
дийа хwәр'а бьр. 12 Һьнге шагьртед wи һатьн щьнйазе wи
һьлдан у әw дәфьн кьрьн. Паше чун Исар'а готьн.

Иса пенщ һ'әзара т'ер дькә

(Марqос 6:30-44; Луqа 9:10-17; Йуһ'әнна 6:1-14)

13 Гава Иса әв йәк бьһист, жь wе дәре бь qәйьке т'әне
чу щики хәwлә. Ле гава ә'лаләте бьһист, жь бажара пәйа
пәй wи чун. 14 Чахе Иса жь qәйьке дәрк'әт у ә'лаләтәкә

гьран дит, һьнге гӧне wи ль wан һат у нәхwәшед wан
qәнщ кьрьн.
[15] Бәре еваре шагьртед wи һатьнә щәм у готьне: «Әв дәр
щики хьки-хwәли йә, иди дәрәнг ә. Изьна ә'лаләте бьдә
кӧ һәр'ьнә гӧнда хwәр'а хӧрәк бьк'ьр'ьн». [16] Ле Иса wанар'а
гот: «Нә һ'әwщә йә кӧ әw һәр'ьн. Һун хӧрәк бьдьнә wан».
[17] Wана ле вәгәр'анд у готьне: «Ль вьр пештьри пенщ нан
у дӧ мә'сийа тьштәки мәйи майин т'ӧнә». [18] Әwи wанар'а
гот: «Wан нан у мә'сийа биньнә щәм мьн». [19] Иса ә'мьр
кьр кӧ ә'лалӑт ль сәр шинайийе р'унен. Әwи һәр пенщ
нан у һәр дӧ мә'си һьлдан, бәре хwә ә'зменда кьр шькьри
да у әw нан кәркьрьн. Паше да шагьрта, шагьрта жи да
ә'лаләте. [20] Һ'әмуйа жи хwар т'ер бун у донздәһ сәлә жи
т'ьжи һурькед бәрмайи бәрәв кьрьн. [21] Әwед кӧ хwарьн,
пештьри жьн у зар'а qаси пенщ һ'әзар мера бун.

Иса п'ийа ль сәр авер'а дьчә

(Марqос 6:45-52; Йуһ'әнна 6:15-21)

[22] Пер'а-пер'а Иса п'ейи сәр шагьрта кьр, кӧ бьк'әвьнә
qәйьке у пешийа wи дәрбази wи бәри голе бьн, һ'әта кӧ
хwәха ә'лаләте вәр'екә. [23] Чахе әwи ә'лалӑт вәр'екьр, т'әне
р'абу чу сәре ч'ийе, кӧ дӧа бькә. Гава р'о чу ава, әw ль
wьра т'әне бу, [24] ле qәйьк иди жь дәве голе дур к'әтьбу у
нава пелада бу, чьмки ба мьqабьли wе бу.
[25] Qәрәбәрбанге Иса сәр голер'а пәйа дьчу незики wан
дьбу. [26] Ле гава шагьрта дит кӧ әw сәр голер'а пәйа дьчә,
бьздийан у готьнә һәв: «Әв хәйал[ф] ә!» У wана жь тьрса
кьрә qир'ин. [27] Ле Иса wе дәме дәнг да wан у гот: «Сәр
хwә бьн! Әз ьм! Нәтьрсьн!» [28] Пәтрус ле вәгәр'анд у готе:
«Хӧдан, һәгәр тӧ йи, ә'мьр кә кӧ әз сәр авер'а бемә щәм
тә». [29] Иса готе: «Wәрә!» Пәтрус жь qәйьке пәйа бу, сәр

авер'а чу, кӧ һəр'ə щəм Иса. 30 Ле чахе əwи байе qайим
дит тьрсийа у иди we нӧq буйа, кьрə qир'ин: «Хӧдан, мьн
хьлаз кə!» 31 We дəме Иса дəсте хwə дьрежи wи кьр, əw
гьрт у жер'а гот: «Кембаwəро! Чьма тӧ дӧдьли буйи?»
32 Чахе к'əтьнə qəйьке, ба сəкьни. 33 У əwед qəйькеда сəре
хwə ль бəр wи данин у готьне: «Р'асти тӧ Кӧр'е Хwəде йи».

Иса Щенисартеда нəхwəша qəнщ дькə

(Марqос 6:53-56)

34 Гава əw дəрбази wи бəри голе бун, ль алийе
Щенисартева гьһиштьнə бəже[ф]. 35 Бьнəлийед wьр əw нас
кьрьн, шандьн т'əмамийа дор-бəра, һ'əму нəхwəш анинə
щəм wи. 36 Wана һиви же дькьр кӧ т'əне р'ишийед к'ьнще
wи к'əвьн. У һ'əмуйед кӧ ле дьк'əтьн жь нəхwəшийед хwə
qəнщ дьбун.

Р'аw-р'ъзьмед[ф] кал-бава у хəбəра Хwəде

(Марqос 7:1-13)

15 1 Һьнге ферьси у qанунзанед Оршəлиме һатьнə
щəм Иса у готьне: 2 «Чьма шагьртед тə пəй р'аw-
р'ъзьмед[ф] кал у бава начьн? Дəстнəшушти нан дьхwьн».
3 Əwи ль wан вəгəр'анд у гот: «Ле һун чьма бона р'аw-
р'ъзьмед хwə пəй т'əмийе Хwəде начьн? 4 Чьмки Хwəде
гот: ‹Qəдьре де у баве хwə бьгьрə›* у ‹Əwe кӧ гьлики
qолайи де у баве хwəр'а бежə гəрəке бе кӧштьне›**. 5 Ле
һун дьбежьн: ‹Əwe кӧ дийа хwəр'а йан баве хwəр'а бежə:
Əw алик'арийа кӧ гəрəке жь мьн бьгьһижə тə əw Хwəдер'а
те дайине, 6 иди жь wи нак'əвə кӧ əw qəдьре де у баве хwə

* **15:4** Дəрк'əтьн 20:12; Qануна Дӧщари 5:16.

** **15:4** Дəрк'əтьн 21:17.

бьгърә›. Бь ви аwайи бона хатьре р'аw-р'ъзьмед хwә һун
хәбәра Хwәде дькьнә хwәли. 7 Дöр'уно! Ишайа бона wә
р'аст п'ехәмбәрти кърийә у готийә:

8 ‹Әва щьмә'та бь заре хwә qәдьре мьн дьгърә,
ле дьле wан жь мьн дур ә.
9 Бадиһәwа^ф мьн дьһ'әбиньн,
т'әмийед мәрьва чаwа qанунед мьн щьмә'те һин
дькьн›*».

Тьштед кö мерьв дьһ'әр'ьминьн

(Марqос 7:14-23)

10 Һьнге Иса ә'лаләт гази щәм хwә кьр у готә wан:
«Бьбьһен у фә'м бькьн! 11 Нә кö тьште дьчә дев, әw
мәрьва дьһ'әр'ьминә, ле чь кö жь дев дәрте, әw мәрьва
дьһ'әр'ьминә».

12 Һьнге шагьртед wи һатьн у готьнә wи: «Тö зани
гава ферьсийа әв хәбәр бьһист, дьле wан ма?» 13 Әwи
ль wан вәгәр'анд у гот: «Һәр дара кö Баве мьни Ә'змана
данәч'ькандийә, wе жь к'окева бе р'акьрьне. 14 Жь wан
вәгәр'ьн! Әwә кор ьн у р'ебәре кора нә. Һәгәр кор
р'ебәрийе кора бькә, һәр дöйе жи бьк'әвьнә ч'ә'ле».
15 Пәтрус ле вәгәр'анд у готе: «Ве мәсәле мәр'а шьровәкә».

16 Иса гот: «Һун жи һәла һе фә'м накьн? 17 Чьма һун фә'м
накьн, чь кö дьчә дев, дәрбази нав-дьл дьбә у дәрдьк'әвә
дәрва? 18 Ле әw тьштед кö жь дев дәртен, әw жь дьл
дәртен у һәма әв ьн кö мерьв дьһ'әр'ьминьн. 19 Чьмки
жь дьл^ф фькьред хьраб, кöштьн, зьнек'ари, qави, дьзи,
дәрәwи, бöхдан дәртен. 20 Әв ьн кö мәрьва дьһ'әр'ьминьн,
ле дәстнәшушти нанхwарьн мәрьва наһ'әр'ьминә».

---

* **15:9** Ишайа 29:13.

Бawәрийа к'ӧлфәта кәнани[ф]

(Марqос 7:24-30)

21 Иса р'абу жь wе дәре чу алийе Сур у Сайде. 22 У
к'ӧлфәтәкә кәнани[ф] жь wе дәре һат, кьрә гази у готә wи:
«Хӧдан, Кӧр'е Даwьд, мьн wәрә р'ә'ме. Qиза мьн щьна
дьк'әвә, гәләки щәфе дьбинә». 23 Ле әwи щаба wе нәда.
Шагьртед wи незики wи бун һиви же кьрьн у готьн:
«Тьштәки бежә ве, бьра дури мә к'әвә, чьмки пәй мә
к'әтийә дькә qар'ә-qар'». 24 Әwи щаб да у гот: «Әз т'әне
бона пәзед мала Исраелейә ӧндабуйи һатьмә шандьне».
25 Ле әw к'ӧлфәта һат хwә авитә ньге wи у готе: «Хӧдан,
али мьн бькә!» 26 Әwи ль wе вәгәр'анд у готе: «Әв нә
р'аст ә, wәки нане бәр зар'а һьлдьн у бавежьнә бәр са».
27 Әwе жи гот: «Бәле Хӧдан, нә сә жи wан һурькед кӧ жь
сьфра хwәйе wан дьк'әвьнә ә'рде дьхwьн?» 28 Wи чахи Иса
ле вәгәр'анд у готе: «Ә'вде, бawәрийа тә мәзьн ә. Бьра
анәгори хwәстьна тә тәр'а бә». Һәма жь wе дәме qиза wе
qәнщ бу.

Qәнщкьрьна гәләка

29 Иса жь wьр чу бәр гола Щәлиле, р'абу сәре ч'ийе
р'уньшт. 30 Ә'лаләтәкә гьран һатә щәм wи, кӧ т'әви хwә
гәләк сәqәт, кор, лал, шьлушә'т у нәхwәшед майин
анибун у авитьнә бәр п'ийед Иса. Әwи жи әw qәнщ кьрьн.
31 Гава ә'лаләте дит кӧ лала хәбәр дан, шьлушә'т qәнщ
бун, сәqәт гәр'ийан у ч'ә'ве кора вәбун, зәндәгьрти ман у
пәсьне наве Хwәде Исраеле дан.

Иса чар һ'әзара т'ер дькә

(Марqос 8:1-10)

32 Иса гази шагьртед xwә кьр у гот: «Гöне мьн ве ә'лаләте
те. Әва се р'ож ә т'әви мьн ә у тьштәки wани xwарьне
т'öнә. Әз нахwазьм wан бьр'чи вәр'екьм кö р'ева дьле wан
xwәва һәр'ә». 33 Шагьртед wи жер'а готьн: «Ль ве бәр'ийе
әме жь к'ö һаqас нан биньн, wәки әве ә'лаләта гьран т'ер
кьн?» 34 Иса wанар'а гот: «Чәнд нане wә һәнә?» Wана гот:
«Һ'әфт нан у чәнд мә'сийед һур».
35 Иса ә'мьр кьр кö ә'лаләт сәр ә'рде р'уне. 36 Әwи һәр
һ'әфт нан у әw мә'си һьлдан шькьри да у кәркьрьн. Паше
данә шагьрта, шагьрта жи данә ә'лаләте. 37 Һ'әмуйа жи
т'ер xwар у һ'әфт зәмбил жи т'ьжи һурькед бәрмайи бәрәв
кьрьн. 38 Әwед кö xwарьн, пештьри жьн у зар'а, wәкә
чар һ'әзар мер бун. 39 Паше әwи ә'лаләт вәр'екьр, к'әтә
qәйькәке у һатә синоре Мәгәдане.

К'әрәмәтәке чаwа нишан жь ә'змен дьхwазьн

(Марqос 8:11-13; Луqа 12:54-56)

16 1 Ферьси у садуqи һатьнә щәм wи кö wи
бьщер'ьбиньн у же xwәстьн кö жь ә'змана
нишанәке нишани wана кә. 2 Әwи ль wан вәгәр'анд у
гот: «Гава дьбә евар, һун дьбежьн: ‹Һәwа we xwәш бә,
чьмки ә'зман сор буйә›. 3 Ле сәре сьбәһе дьбежьн: ‹Иро
һәwа we xwәш нибә, чьмки ә'зман хöмам у сор ә›. Һун
р'уйе ә'змен ә'нәнә дькьн кö һәwайе чаwа бә, ле нишанед
зәмана ә'нәнә накьн.* 4 Ньсьле хьраб у хальфи нишанәке

* 16:3 Нав дәстньвисаред һьнәкада жь р'еза 2-а һ'әта йа 3-а т'öнәйә.

дьхwазә, ле жер'а нишанәкә дьн найе дайине, пештьри нишана Уньс п'ехәмбәр». У әwи әw һьштьн у чу.

Һәвиртьр'шке ферьси у садуqийа

(Марqос 8:14-21)

5 Гава шагьртед wи дәрбази wи али бун, бир кьрьн
хwәр'а нан һьлдана. 6 Иса wанар'а гот: «Мьqати хwә бьн,
һ'әвза хwә жь һәвиртьр'шке ферьси у садуqийа бькьн».
7 Ле әwана нав һәвда хәбәр дьдан у дьготьн: «Нане мә
т'öнә, ләма аһа дьбежә». 8 Ле әв йәк Исава ә'йан бу у гот:
«Кембаwәрно! Һун чьма нав һәвда хәбәр дьдьн, кö нане
wә т'öнә? 9 Һун һе фә'м накьн? Найе бира wә, чаwа пенщ
нана т'ера пенщ һ'әзар мәрьва кьр у wә чәнд сәлә бәрмайи
һьлдан? 10 У һ'әфт нана жи т'ера чар һ'әзар мәрьва кьр у
wә чәнд зәмбил бәрмайи һьлдан? 11 Һун чаwа фә'м накьн,
wәки мьн бона нан wәр'а нәгот? Ле бона wе йәке, кö һун
һ'әвза хwә жь һәвиртьр'шке ферьси у садуqийа бькьн».
12 Шагьрта һьнге фә'м кьр, wәки әwи бона һәвиртьр'шке
нан wанр'а нәгот, кö һ'әвза хwә бькьн, ле жь һинкьрьна
ферьси у садуqийа.

Пәтрус шә'дәтийе ль сәр Иса дьдә

(Марqос 8:27-30; Луqа 9:18-21)

13 Иса чу алийе Qәйсәрийа Филипойе у жь шагьртед хwә
пьрси: «Бь т'әхмина мәрьва Кöр'е Инсан к'и йә?» 14 Wана
гот: «Һьнәк дьбежьн Йуһ'әннайе ньхöмдар ә, һьнәкед
дьн дьбежьн Елйас ә, ле һьнәкед майин жи дьбежьн
Йерәмийа йә, йан жи йәк жь п'ехәмбәра йә».
15 Әwи жь wан пьрси: «Ле һун чь дьбежьн? Бь т'әхмина
wә әз к'и мә?» 16 Шьмһ'ун-Пәтрус ле вәгәр'анд у готе: «Тö
Мәсиһ и, Кöр'е Хwәдейе сах». 17 Иса ле вәгәр'анд у готе:

«Хwәзи ль тә, Шьмһ'уне кӧр'е Йуһ'әнна*, чьмки хун у гошт
әв йәк ә'йани тә нәкьрьн, ле Баве мьни ә'змана. [18] Әз тәр'а
дьбежьм, кӧ тӧ Пәтрус* и, аwа готи qәйак и у ль сәр ви
qәйайи әзе щьвинаᶲ хwә чекьм у qәwата мрьне wе пе
нькарьбә. [19] У әзе к'ьлитед П'адшатийа Ә'змана бьдьмә
дәсте тә у чь кӧ тӧ ль сәр ә'рде гьреди, ә'зманада жи wе
гьредайи бә у чь кӧ тӧ ль сәр ә'рде вәки, ә'зманада жи wе
вәкьри бә».

[20] Һьнге Иса т'әми шагьртед хwә кьр, wәки кәсир'а
нәбежьн, кӧ әw Мәсиһ ә.

Иса дәрһәqа щәфа у мрьна хwәда дьбежә

(Марqос 8:31-9:1; Луqа 9:22-27)

[21] Пәй wе йәкер'а Иса дәстпекьр шагьртед хwәр'а ә'йан
кьр кӧ гәрәке әw һәр'ә Оршәлиме, жь алийе р'успийаᶲ,
сәрәкед к'аһина у qанунзанада гәләк щәфа бьк'ьшинә у
бе кӧштьне, ле р'ожа сьсийа жь мрьне р'абә.

[22] Ле Пәтрус әw да алики, ле һьлат у готе: «Дури
һьндава тә, Хӧдан! Әw тьшт ль тә нәqәwьмә!» [23] Иса сәр
Пәтрусда вәгәр'ийа у готе: «Дури мьн һәр'ә, Щьно! Тӧ
кәвьр и пешийа мьн, чьмки әw нет-фькрa тә нә жь Хwәде
йә, ле жь мәрьвайе йә».

[24] Һьнге Иса шагьртед хwәр'а гот: «Һәгәр йәк дьхwазә ль
пәй мьн бе, бьра хwә инк'ар кә, хаче хwә һьлдә у ль пәй
мьн бе. [25] Чьмки к'и кӧ дьхwазә ә'мьре хwә хьлаз кә, әwе
ӧнда кә у к'и кӧ ә'мьре хwә бона мьн ӧнда кә, әwе бьбинә.
[26] Чь фәйдә һәгәр мәрьв т'әмамийа дьнйайе qазьнщ кә, ле

* **16:17** Нав дәстньвисаред qәнщда «Йона» ньвисар ә. «Йона» щур'әки наве «Йуһ'әнна» йә. Нав дәстньвисаред һьнәкада жи «Уньс» һәйә.

* **16:18** «Пәтрус» бь зьмане йунани те фә'мкьрьне: «Qәйа» йан «кәвьр».

ә'мьре xwә öнда кә? Йан жи мәрьв чь дькарә бәр ә'мьре
xwәва бьдә? 27 Чьмки Кöр'е Инсан wе бь р'умәта Баве xwә
т'әви мьлйак'әтед xwә бе. Һьнге wе анәгори ә'мәлед һәр
кәси бьдә wан. 28 Әз р'аст wәр'а дьбежьм, һьнәкед ль вьр
сәкьни һәнә wе мьрьне нәбиньн, һ'әта кö Кöр'е Инсан бь
П'адшатийа xwәва те нәбиньн».

Шагьрт Иса нава нур у р'умәтеда дьбиньн

(Марqос 9:2-13; Луqа 9:28-36)

17 1 Пәй шәш р'ожар'а Иса т'әви xwә Пәтрус, Аqуб
у бьре wи Йуһ'әнна һьлдан у р'акьрьнә ч'ийаки
бьльнд, ль wьр әw т'әне бун. 2 Һьнге әw ль бәр ч'ә'ве wан
һатә гöһастьне. Р'уйе wи мина тә'ве бьрьqи у к'ьнщед
wи жи мина нуре чил-qәрqаш бун. 3 Муса у Елйас wанва
хöйа бун у т'әви wи хәбәр дан. 4 Һьнге Пәтрус Исар'а гот:
«Хöдан! Чаwа р'ьнд ә кö әм вьр ьн! Һәгәр тö бьxwази, әзе
се һ'олька ль ве дәре чекьм, йәке тәр'а, йәке Мусар'а, йәке
жи Елйаср'а».

5 Әwи һе хәбәр дьда, ә'wрәки р'онайи һат у сәр wан кьрә
си, дәнгәк жь ә'wр һат у гот: «Әв ә Кöр'е мьни дәлал, кö әз
же р'ази мә. Гöһдарийа wи бькьн!» 6 Гава шагьрта әw дәнг
бьһист, дәвәр'уйа чун у р'ьсасе әw гьртьн. 7 Ле Иса незики
wан бу, дәст да wан у гот: «Р'абьн, нәтьрсьн». 8 Wана жи
сәре xwә бьльнд кьр у пештьри Иса кәсәк нәдитьн.

9 Чахе жь ч'ийе дьһатьнә xwаре, Иса т'әми да wан у гот:
«Әw дитьна кö wә дит кәсир'а нәбежьн, һ'әта кö Кöр'е
Инсан жь нав мьрийа р'анәбә». 10 Шагьртед wи же пьрсин:
«Ле чьма qанунзан дьбежьн пешийе гәрәке Елйас бе?»
11 Иса ль wан вәгәр'анд у гот: «Р'аст ә, пешийе Елйасе бе у
әwе һәр тьшти щи бь щи бькә. 12 Ле әз wәр'а дьбежьм, кö

Елйас һатийә жи, ле әw нас нәкьрьн у чаwа кӧ хwәстьн,
ӧса сәре wи кьрьн. We ӧса жи сәре Кӧр'е Инсан бькьн».
13 Һьнге шагьрта фә'м кьр, кӧ бона Йуһ'әннайе ньхӧмдар
wанар'а гот.

Иса кӧр'ькәки щьнак'әти qәнщ дькә

(Марqос 9:14-29; Луqа 9:37-43а)

14 Чахе һатьнә щәм ә'лаләте, мәрьвәк незики Иса бу, бәр
чок да у готе: 15 «Хӧдан, ль кӧр'е мьн wәрә р'ә'ме! Әw
һивеᶲ дьк'әвә у гәләки щәфа дьбинә. Щарна дьк'әвә нава
агьр у щарна жи нава аве. 16 Мьн әw ани щәм шагьртед
тә, ле wана нькарьбу әw qәнщ кьра». 17 Иса гот: «Ньсьле
нәбаwәр у хальфи! Һ'әта к'әнге әзе т'әви wә бьм? Һ'әта
к'әнге әзе wә сәбьр кьм? Әwи биньнә вьр щәм мьн». 18 Иса
ле һьлат, щьн же дәрк'әт, кӧр'ьк пер'а-пер'а qәнщ бу.
19 Һьнге шагьрт т'әне һатьнә щәм Иса у же пьрсин: «Мә
чьма нькарьбу әw щьн дәрхьста?» 20 Иса готә wан: «Бона
кембаwәрийа wә. Әз р'аст wәр'а дьбежьм, һәгәр баwәрийа
wә wәкә һ'әбәкә т'охьме хәрдале һәбә, һуне ви ч'ийайир'а
бежьн: ‹Жь вьр дәрбази wи али бә!› у we дәрбаз бә. У бона
wә тьштәки нәбуйине we т'ӧнәбә. 21 Ле әв щьсьне һа пе
тьштәки дьн дәрнайе, пештьри бь дӧа у бь р'ожийа».*

Иса диса дәрһәqа мьрьна хwәда дьбежә

(Марqос 9:30-32; Луqа 9:43б-45)

22 Гава шагьрт Щәлиледа щьвийан, Иса wанар'а гот:
«Кӧр'е Инсан we бьк'әвә дәсте мәрьва, 23 әwe wи бькӧжьн,
ле р'ожа сьсийа we р'абә». У әwана гәләки бәр хwә к'әтьн.

* **17:21** Нав дәстньвисаред һәрә qәнщда р'еза 21-е т'ӧнә.

Хәрщдайина п'арьстгәһе

[24] Чахе әw һатьнә Кәфәрнаһуме, хәрщгьред дöзиве бона
п'арьстгәһе* һатьнә щәм Пәтрус у готьне: «Дәрсдаре wә
хәрще дöзиве надә?» [25] Әwи гот: «Бәле». Чахе Пәтрус
һатә мале, пешийе Иса жь wи пьрси: «Шьмһ'ун! Тö чаwа
т'әхмин дьки? П'адшед дьнйайе хәрщ йан бащ жь к'е
дьстиньн, жь бажарванед хwә, йан жь хәриба?» [26] Пәтрус
готе: «Жь хәриба». Иса готә wи: «Кö öса йә бажарван аза
нә. [27] Ле wәки әм ван п'ьшк[Ф] нәкьн, һәр'ә голе шәwке
бавеже у мә'сийе пешьн кö дәрдьк'әвә, бьгьрә дәве wи
вәкә у те наләки чарзиве бьбини. Әwи һьлдә, дәwса мьн
у хwә бьдә wан».

К'и йә йе һәри мәзьн?

(Марqос 9:33-37; Луqа 9:46-48)

18 [1] Wи чахи шагьрт һатьнә щәм Иса у готьне: «Ль нав
П'адшатийа Ә'змананада к'и йә йе һәри мәзьн?» [2] Иса
зар'окәк гази щәм хwә кьр, әw нав wанда да сәкьнандьне
[3] у гот: «Әз р'аст wәр'а дьбежьм, һәгәр һун вәнәгәр'ьн у
нәбьнә мина зар'ока, һун т'ö щар нак'әвьнә П'адшатийа
Ә'змана. [4] Аwа к'и кö мина ве зар'оке хwә бьч'ук кә, әw ә
йе һәри мәзьн П'адшатийа Ә'змананада. [5] У к'и кö зар'окәкә
аһа бь наве мьн qәбул кә, әw мьн qәбул дькә.

* **17:24** Ль гора Qануна Муса наләки «дöзиве» чаwа хәрщ бона п'арьстгәһе дьдан (Дәрк'әтьн 30:13).

Жьр'едәрхьстьн

(Марqос 9:42-48; Луqа 17:1-2)

[6] Ле к'и кӧ жь ван бьч'ука йәки, йе кӧ баwәрийа хwә
мьн тинә жь р'е дәрхә, wир'а һе qәнщ ә, wәки бәрашәк
стуйе wива бе гьредане у бьне бә'реда бьхәньqә. [7] Wәй
ль дьнйайе, бона әwед кӧ мәрьва жь р'е дәрдьхьн. Набә
кӧ әw тьшт нәбьн, ле wәй ль wи кӧ мәрьв бь wи жь р'е
дьк'әвьн.

[8] Һәгәр дәсте тә йан ньге тә, тә жь р'е дәрхә, wи жекә
у жь хwә бавежә. Бона тә һе qәнщ ә кӧ тӧ qоп йан сәqәт
бьк'әви жийине, нә кӧ дӧ дәст йан дӧ ньгед тә һәбьн у
бейи авитьне нава агьре һ'әта-һ'әтайе. [9] У һәгәр ч'ә'ве тә,
тә жь р'е дәрдьхә, wи дәрхә у бавежә. Бона тә һе qәнщ ә
кӧ тӧ бь ч'ә'вәки бьк'әви жийине, нә кӧ бь дӧ ч'ә'ва бейи
авитьне нава агьре доже.

Мәсәла пәза ӧндабуйи

(Луqа 15:3-7)

[10] Һаш жь хwә һәбьн кӧ һун жь ван бьч'ука йәки
беһӧрмәт нәкьн, чьмки әз wәр'а дьбежьм, кӧ мьлйак'әтед
wан ль ә'змана т'ьме р'уйе Баве мьни ә'змана дьбиньн.
[11] Кӧр'е Инсан һат кӧ йе ӧндабуйи бьгәр'ә у хьлаз кә.*
[12] Һун чаwа т'әхмин дькьн? Һәгәр сәд пәзед мәрьвәки
һәбьн у йәк жь wан ӧнда бә, әwе нод нәһа нәһелә ч'ийа-
банийа у нәчә кӧ йа ӧндабуйи бьгәр'ә? [13] Ле гава бьбинә,
әз р'аст wәр'а дьбежьм, әwе бона wе һе гәләки ша бә, нә

* **18:11** Нав дәстньвисаред һәрә qәнщда р'еза 11-а т'ӧнә.

кӧ бона нод нәһед дьнә кӧ ӧнда нәбунә. [14] Ӧса жи Баве
wәйи* ә'змана нахwазә кӧ жь ван бьч'ука йәк ӧнда бә.

Бьре кӧ гӧнә дькә

(Луqа 17:3)

[15] Һәгәр бьре тә нәһәqийе ль тә* бькә, гава тӧ у әw т'әне
нә, wи ширәт кә. Һәгәр әwи гӧһдарийа тә кьр, иди тә бьре
хwә qазьнщ кьр. [16] Ле һәгәр гӧһдарийа тә нәкьр, йәки йан
дӧдӧйед дьн жи т'әви хwә һьлдә, wәки: ‹Бь дәве дӧ йан се
шә'да һәр тьшт избат бә›*. [17] Ле һәгәр әwи гӧһдарийа wан
жи нәкьр, щьвинер'а[ф] бежә. У һәгәр гӧһдарийа щьвине жи
нәкьр, бьра әw бона тә бьбә мина п'утп'арьст у хәрщгьра.
[18] Әз р'аст wәр'а дьбежьм, чь кӧ һун сәр ә'рде гьредьн, ль
ә'змен жи wе гьредайи бә у чь кӧ һун ль сәр ә'рде вәкьн,
ль ә'змен жи wе вәкьри бә.
[19] Диса әз р'аст wәр'а дьбежьм, һәгәр дӧдӧ жь wә ль сәр
ә'рде бь т'ьфаq бона тьштәки дӧа бькьн у бьхwазьн, Баве
мьни ә'змана wе бьдә wә. [20] Чьмки к'идәре дӧ йан се мәрьв
бь наве мьн бьщьвьн, әз ль wьр нава wанда мә».

Мәсәла бона бахшандьн у нәбахшандьне

[21] Һьнге Пәтрус незики wи бу у готе: «Хӧдан. Гава
бьре мьн нәһәqийе ль мьн бькә, гәрәке әз чәнд щара
бьбахшиньме, һ'әта һ'әфт щара?» [22] Иса готә wи: «Әз
набежьмә тә һ'әта һ'әфт щара, ле һ'әта һ'әфте щара һ'әфт*.
[23] Чьмки П'адшатийа Ә'змана мина ве йәке йә: П'адшаки

---

* **18:14** Нав дәстньвисаред һьнәкада дәwса «wә» «мьн» һәйә.

* **18:15** Нав дәстньвисаред һьнәкада «тә» т'ӧнә.

* **18:16** Qануна Дӧщари 19:15.

* **18:22** Аһа жи те фә'мкьрьне: «Һ'әфте у һ'әфт».

xwəст т'əви хöламед xwə həq-h'əсабе xwə р'аст кə. [24] Гава
дəст бь h'əсаба кьр, йəк анинə щəм wи, кö дəhə h'əзар
тəланти* дəйндаре wи бу. [25] Ле чьмки нькарьбу дəйне xwə
бьда, xwəйе wи ə'мьр кьр, кö əw, жьна wи, зар'ед wи у
h'əму həбука wи бенə фьротане, кö дəйне wи бе дайине.
[26] Һьнге хöлам дəвəр'уйа чу ньге wи, лава же кьр у гот:
‹Ль мьн сəбьр кə. Əзе h'əму жи ль тə вəгəр'иньм›. [27] Гöне
xwəйе wи ль wи hат, əw бəр'да у дəйне wи жи бахшанде.
[28] Ле чахе əw хöлам дəрк'əт, р'асти хöлам-həваләки xwə
hат кö сəд зиви^ф* дəйндаре wи бу, дəст кьрə хəнəqе у готе:
‹Тö чьqаси дəйндаре мьн и бьдə!› [29] Һьнге həвале хöлам
xwə авитə ньге wи, же лава кьр у готе: ‹Ль мьн сəбьр кə.
Əзе ль тə вəгəр'иньм›. [30] Ле əwи гöh нəда wи, чу əw авитə
кəле, h'əта кö əw дəйне xwə бьдə. [31] Чахе хöлам-həвалед
wийə дьн əв йəк дитьн, гəлəки бəр xwə к'əтьн у чун xwəйе
xwəр'а тьштед кö qəwьмибу гьли кьрьн. [32] Һьнге ахайе wи
гази wи кьр у готе: ‹Хöламе хьраб! Мьн h'əму дəйне тə
бахшандə тə, бона wе йəке кö тə лава жь мьн кьр. [33] Ле жь
тə нəдьк'əт кö тö жи ль хöлам-həвале xwə бьhатайи р'ə'ме
чаwа кö əз тə hатьмə р'ə'ме?› [34] У ахайе wи hерс к'əт, əw да
дəсте зöлмдаред кəле, h'əта кö h'əму дəйне xwə вəгəр'инə.
[35] Öса жи Баве мьни Ə'змана wе ль сəре wə həр йəки бькə,
həгəр hун бь дьл нəбахшиньнə бьре xwə».

Пьрса жьнбəр'дане

(Марqос 10:1-12)

19 [1] Чахе кö Иса əw хəбəр сəр həвда анин, жь Щəлиле
дəрк'əт hатə синоре Щьhустане, wи али ч'əме

---

* **18:24** Qимəте тəлантəки həqе п'аләки панздəh сала зедəтьр бу.

* **18:28** Qимəте зивəки wəкə р'öжхəбатəкə п'ала бу.

Урдӧне. 2 Гәләк ә'лаләт ль пәй wи чун у әwи әw ль wе
дәре qәнщ кьрьн. 3 Жь ферьсийа һьнәк незики wи бун у
бона щер'ьбандьне же пьрсин: «Гәло ль гора Qануне р'аст
ә, кӧ бона һәр мә'нике мер жьна хwә бәр'дә?» 4 Әwи щаба
wан да у гот: «Wә нә хwәндийә, сәре серида Ә'фьрандар
‹әw нер у ме хӧльqандьн?›* 5 у гот: ‹Бона ве йәке мер wе де
у баве хwә бьһелә, хwә ль жьне бьгьрә у һәр дӧ wе бьбьнә
бәдәнәк›*. 6 Аwа иди әw нә дӧдӧ нә, ле бәдәнәк ьн. Бона
ве йәке әwед кӧ Хwәде кьрьнә йәк, бьра мәрьв жь һәвдӧ
нәqәтинә».
7 Wана жер'а гот: «Ле чьма Муса т'әми кьр, кӧ мер
к'ахаза жьнбәр'дане бьдә жьне у wе бәр'дә?» 8 Әwи ль wан
вәгәр'анд у гот: «Муса жь дәст сәрһ'ьшкийа wә изьн да
wә кӧ һун жьнед хwә бәр'дьн. Ле сәрида нә ӧса бу. 9 Әз
wәр'а дьбежьм, к'и кӧ бе сәбәбийа qавийе жьна хwә бәр'дә
у йәкә дьн бьстинә, әw зьнек'арийе дькә*».
10 Шагьртед wи жер'а готьн: «Һәгәр нав жьн у мерда
тьштәки аһа һәйә, һе qәнщ ә wәки qәт нәзәwьщьн». 11 Иса
wанр'а гот: «Һәр кәсир'а әв йәк дәст надә, ле т'әне wанр'а
к'ижанар'а һатийә дайине. 12 Чьмки нәмерᶲ һәнә, кӧ жь
зькмакийеда ӧса бунә у нәмер жи һәнә, кӧ жь дәсте
мәрьва бунә нәмер у нәмер жи һәнә, кӧ бона П'адшатийа
Ә'змана wана хwә нәмер кьрьн. К'ер'а әв йәк дәст дьдә,
бьра ӧса жи бькә».

* **19:4** Дәстпебун 1:27.

* **19:5** Дәстпебун 2:24.

* **19:9** Нав дәстньвисаред һьнәкада әв жи һәйә: «У к'и кӧ йа бәр'дайи бьстинә зьнек'арийе дькә».

Иса дӧа зар'ока дькә

(Марqос 10:13-16; Луqа 18:15-17)

[13] Һьнге зар'ок анинә щәм Иса, кӧ дәстед хwә дайнә сәр
wан у дӧа ль wан бькә. Ле шагьртед wи ль йед данин
һьлатьн. [14] Иса гот: «Бьра әw зар'ок бенә щәм мьн, пешийа
wан нәгьрьн, чьмки П'адшатийа Ә'змана п'ара йед ӧса
йә». [15] У Иса дәстед хwә данинә сәр wан у жь wьр чу.

Хортәки дәwләти ль жийина[Ф] һ'әта-һ'әтайе дьгәр'ә

(Марqос 10:17-31; Луqа 18:18-30)

[16] Йәк незики wи бу у готе: «Дәрсдар! Әз чь qәнщийе
бькьм, wәки жийина һ'әта-һ'әтайе wар бьм?» [17] Әwи жер'а
гот: «Тӧ чьма бона qәнщийе жь мьн дьпьрси?* Т'әне Йәки
qәнщ һәйә. Ле һәгәр тӧ дьхwази, бьк'әви жийина һ'әта-
һ'әтайе, т'әмийед Хwәде бинә сери». [18] Әwи жь Иса пьрси:
«К'ижан ьн?» Иса готе: «Нәкӧжә, зьнек'арийе нәкә, нәдьзә,
шә'дәтийа дәрәw нәдә, [19] qәдьре де у баве хwә бьгьрә*
у һәвале хwә wәкә хwә һ'ьз бькә**». [20] Хорт жер'а гот:
«Мьн әв һ'әму хwәйи кьрьнә. Иди чь кемасийа мьн һәйә?»
[21] Иса готе: «Һәгәр тӧ дьхwази к'амьл би, һәр'ә һәбука хwә
бьфьрошә бьдә фәqира, һьнге хьзна тә wе ль ә'змана һәбә.
У пәй мьн wәрә». [22] Гава хорт әв хәбәр бьһистьн, бәр хwә
к'әт у чу, чьмки гәләк һәбука wи һәбу.
[23] Һьнге Иса готә шагьртед хwә: «Әз р'аст wәр'а дьбежьм,
дәwләтийар'а зә'мәт ә кӧ бьк'әвьнә П'адшатийа[Ф] Ә'змана.

---

* **19:17** Нав дәстньвисаред һьнәкада аһа йә: «Тӧ чьма мьнр'а qәнщ дьбежи?»

* **19:19** Дәрк'әтьн 20:12-16; Qануна Дӧщари 5:16-20.

** **19:19** Qануна К'аһинтийе 19:18.

24 Әз диса wәр'а дьбежьм, дәвә we qӧла дәрзийер'а һe
р'ьһ'әт дәрбаз бә, нә кӧ дәwләти бьк'әвә П'адшатийа[ф]
Хwәде». 25 Гава шагьрта әв йәк бьһист, гәләки ә'щебмайи
ман у готьн: «Иди к'и дькарә хьлаз бә?» 26 Иса ль wан
ньһер'и у гот: «Әw тьшт жь дәсте мерьв найе, ле һәр тьшт
жь дәсте Хwәде те».

27 We гаве Пәтрус ле вәгәр'анд у готе: «Аwа мә һ'әму
тьшт һьштийә у пәй тә һатьнә, ле ахьрийа мә we чаwа
бә?» 28 Иса готә wан: «Әз р'аст wәр'а дьбежьм, гава Кӧр'е
Инсан Дьнйа Нуда ль сәр т'әхте хwәйә р'умәт р'уне, һунед
кӧ ль пәй мьн тен, сәр донздәһ к'ӧрсийа р'унен у диwана
донздәһ qәбилед[ф] Исраеле бькьн. 29 У һ'әмуйед кӧ мала
хwә, йан бьред хwә, йан хушкед хwә, йан баве хwә, йан
дийа хwә, йан жьна хwә*, йан зар'ед хwә, йан ә'рдед хwә
бона наве мьн һьштьнә, әwе сәд qат бьстинә у we жийина
һ'әта-һ'әтайе жи wар бә. 30 Ле гәләкед пеш we бьбьнә паш
у йед паш we бьбьнә пеш».

П'алед р'әзед[ф] тьрийа у һәqе wан

20 1 «П'адшатийа Ә'змана мина ве йәке йә: Мәрьвәки
хwәйимьлк' сьбәһе зу р'абу, wәки бона р'әзе[ф]
тьрийе хwә п'ала бьгьрә. 2 Әwи п'алар'а р'оже зивәк qьрар
кьр у әw шандьнә нава р'әзе хwә. 3 Незики сьһ'әта нәһа*
дәрк'әт, һьнәкед дьнә кӧ базареда бәтал сәкьнибун дитьн
4 у готә wан: ‹Һун жи һәр'ьнә нава р'әзе мьн у чь һәqе wә
йә, әзе бьдьмә wә›. Әw жи чун. 5 Диса сьһ'әта донздәһа у

* **19:29** Нав гәләк дәстньвисаред һәрә qәнщда «йан жьна хwә» т'ӧнә.

* **20:3** Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Сьһ'әта сьсийа». Ле wи чахи ль гора ә'дәте щьһуйа сьһ'әта сьсийа бь сьһ'әта иройин сьһ'әта нәһайә сьбәһе зу йә. Бона щьһуйа, һьнге сьһ'әт дәрк'әтьна р'ожева дәстпедьбу. Ӧса жи әв шьровәкьрьн бона р'еза 4-а һ'әта 9-а йә.

сьһ'әта сьсийа дәрк'әт у öса кьр. [6] У незики сьһ'әта пенща
дәрк'әт, һьнәкед дьн жи кö бәтал сәкьнибун дитьн у готә
wан: ‹Чьма т'әмамийа р'оже һун ль вьр бәтал сәкьнинә?›
[7] Wана жер'а гот: ‹Кәсәки әм п'алә нәгьртьн›. Әwи wанар'а
гот: ‹Һун жи һәр'ьнә нава р'әзе мьн›.

[8] Гава р'о чу ава, хwәйе р'әз wәк'иле мала хwәр'а гот:
‹Гази п'ала кә, һәqе wан бьде, жь йед пашьн дәстпебькә
һ'әта йед пешьн›. [9] Әw п'алед кö сьһ'әта пенща гьртьбун,
һатьн у һәр йәки зивәк станд. [10] Гава йед пешьн жи һатьн,
wана т'ьре әwе зедә бьстиньн. Ле wана жи һәр йәки
зивәк станд. [11] Гава һәqе хwә стандьн, һьндава хwәйе
р'әзда бина хwә тәнг кьрьн у готьн: [12] ‹Мә т'әмамийа
гьранийа р'оже у гәрма wе к'ьшанд, ле әвед пашwәхтийе
кö һатьн сьһ'әтәке жи нәхәбьтин, тә әw һьмбәри мә
кьрьн›. [13] Малхе жь wан йәкир'а гот: ‹Һәвал! Әз нәһәqийе
ль тә накьм. Тö мьнр'а зивәки qайл нәбуйи? [14] Һәqе хwә
бьстинә у һәр'ә. Әз дьхwазьм чаwа кö мьн да тә, öса жи
бьдьмә әве пашьн. [15] Йан изьна мьн ль сәр мале мьн т'öнә,
чь кö әз бьхwазьм wе жи бькьм? Йан тö һ'әвсудийе дьки,
кö әз мәр'д ьм?›

[16] Бь ви аwайи йед паш wе бьбьнә пеш у йед пеш wе
бьбьнә паш*».

Иса щара сьсийа дәрһәqа мьрьна хwәда дьбежә

(Марqос 10:32-34; Луqа 18:31-34)

[17] Чахе Иса һьлдьк'ьшийа Оршәлиме, т'әне һәр донздәһ
шагьртед хwә т'әви хwә бьрьн у р'еда готә wан: [18] «Ва йә
әм һәвраз дьчьнә Оршәлиме. Кöр'е Инсан wе бьк'әвә дәсте

* **20:16** Нав дәстньвисаред һьнәкада әв жи һәйә: «Чьмки газикьри гәләк ьн, ле бьжарти һьндьк ьн».

сәрәкед к'аһина у qанунзана. Әwе жер'а кöштьне дәрхьн
19 у wи бьдьнә дәсте нәщьһуйа, wәки qәрфе хwә ль wи
бькьн, бьдьн бәр qамчийа у хач[φ] кьн. Ле р'ожа сьсийа әwе
жь мьрьне р'абә».

Хwәстьна дийа кöр'ед Зәбәди

(Марqос 10:35-45)

20 Һьнге дийа кöр'ед Зәбәди т'әви һәр дö кöр'ед хwә һатә
щәм Иса, хwә авитә ньге wи тьштәк же дьхwәст. 21 Иса же
пьрси: «Тö чь дьхwази?» Әwе готә wи: «Бежә, кö әв һәр
дö кöр'ед мьн ль нав П'адшатийа тәда, йәк ль мьле тәйи
р'асте, йе дьн жи ль мьле тәйи ч'әпе р'уне». 22 Ле Иса ль
wан вәгәр'анд у гот: «Һун ньзаньн чь дьхwазьн. Гәло һун
дькарьн жь wе к'асе вәхwьн, йа кö әзе вәхwьм?*» Wана
готә wи: «Бәле, әм дькарьн». 23 Әwи wанар'а гот: «Р'аст ә
һуне wе к'аса мьн вәхwьн, ле изьна ль мьле мьни ч'әп у
р'асте р'уньштьне нә дәсте мьнда йә. Әw щи бона wан ьн,
к'ижанар'а алийе Баве мьнда һатьнә һазьркьрьне».

24 Гава һәр дәһә шагьртед дьн әв йәк бьһист, дьле wан
жь һәр дö бьра ма. 25 Ле Иса әw гази щәм хwә кьрьн у
гот: «Һун заньн кö миред мьләта сәрwерийе wан дькьн
у гьрәгьред wан һ'öкöми сәр wан дькьн. 26 Ле нава wәда
гәрәке öса нибә. К'и кö нава wәда дьхwазә бьбә йе мәзьн,
гәрәке бьбә бәрдәстийе wә. 27 У к'и кö нава wәда дьхwазә
бьбә пеш, гәрәке бьбә хöламе wә, 28 чаwа кö Кöр'е Инсан
нәһатийә кö жер'а бәрдәстийе бькьн, ле wәки әw хwәха
бәрдәстийе бькә у ә'мьре хwә бьдә, кö гәләка бьк'ьр'ә».

---

* **20:22** Нав дәстньвисаред һьнәкада әв жи һәйә: «Йан бь wе ньхöмандьне бенә ньхöмандьне, кö әзе бемә ньхöмандьне?»

Иса дӧ кора qәнщ дькә

(Марqос 10:46-52; Луqа 18:35-43)

29 Гава әwана жь Әриһайе дәрк'әтьн, ә'лаләтәкә гьран
да пәй wи чу. 30 Дӧ кор сәр wе р'е р'уньштьбун. Гава
бьһистьн кӧ Иса дәрбаз дьбә, кьрьнә qир'ин у готьне:
«Хӧдан*, Кӧр'е Даwьд, ль мә wәрә р'ә'ме». 31 Ә'ләләте ль
wан һьлат, кӧ дәнге хwә бьбьр'ьн, ле wана һе кьрә qир'ин
у готьне: «Хӧдан, Кӧр'е Даwьд, мә wәрә р'ә'ме!» 32 Иса
сәкьни, гази wан кьр у гот: «Һун чь жь мьн дьхwазьн кӧ
әз бона wә бькьм?» 33 Wана жер'а гот: «Хӧдан, бьра ч'ә'вед
мә вәбьн». 34 Гӧне Иса ль wан һат у дәст дани сәр ч'ә'вед
wан. Дәстхwәда ч'ә'вед wан дитьн, данә пәй Иса чун.

Иса бь р'умәт дьк'әвә Оршәлиме

(Марqос 11:1-11; Луqа 19:28-38; Йуһ'әнна 12:12-19)

21 1 Гава әw незики Оршәлиме бун, һатьнә гӧнде
Бәйтфаще, ч'ийайе[ф] Зәйт'уне. Һьнге Иса дӧ
шагьртед хwә шандьн 2 у wанар'а гот: «Һәр'ьнә wи
гӧнде пешбәри хwә у һуне к'әрәкә гьредайи щә'шьк бәр
бьбиньн. Wан к'әра вәкьн биньнә щәм мьн. 3 Һәгәр йәк
wәр'а тьштәки бежә, һун бежьн: ‹Хӧданр'а лазьм ьн› у
әwе зу wан бьшинә».

4 Әва ӧса qәwьми, кӧ әw готьна бь заре п'ехәмбәр бе
сери:

5 «Бежьнә бажаре Сийоне[ф]:
‹Ва П'адше тә те щәм тә,
шкәсти, ль к'әре

* **20:30** Нав дәстньвисаред һьнәкада «Хӧдан» т'ӧнә.

у щә'шька к'әре сийарбуйи›*».
[6] Шагърт чун у чаwa кӧ Иса т'әми дабу wан ӧса кьрьн.
[7] К'әр у щә'шьк анин, к'ьнщед хwә авитьнә сәр wан у әw
ль wан сийар бу. [8] Ә'лаләтәкә гьран к'ьнщед хwә сәр р'е
р'адьхьстьн, һьнәка жи ч'ъqьле дара дьбьр'ин у сәр р'е
р'адьхьстьн. [9] Ә'лаләта кӧ ль пешийа wи у ль пәй wи
дьчу, дькьрә qир'ин у дьгот: «Һосанна[ф] Кӧр'е Даwьдр'а!
Бьмбарәк ә әwе кӧ бь наве Хӧдан те!* Һосанна Йе Һәри
Жорьнр'а!**»
[10] Гава Иса к'әтә Оршәлиме, т'әмамийа бажер һ'әжийа у
пьрсин: «Әв к'и йә?» [11] Ә'лаләте гот: «Әва Исайе П'ехәмбәр
ә, жь Ньсрәта Щәлиле».

Иса п'арьстгәһеда

(Марqос 11:15-19; Луqа 19:45-48; Йуһ'әнна 2:13-22)

[12] Иса к'әтә п'арьстгәһе у һ'әмуйед кӧ п'арьстгәһеда
т'ӧщарәти[ф] дькьрьн дәрхьстьн. Т'әхтед сәрафа у
к'ӧрсийед кәвоткфьроша wәлгәр'андьн [13] у готә wан:
«Ньвисар ә: ‹Мала мьн мала дӧа wе бе һ'әсабе›*, ле wә әw
кьрийә ‹шкәфта qачаха›!**»
[14] Ль wьр п'арьстгәһеда кор у сәqәт һатьнә щәм wи
у әwи әw qәнщ кьрьн. [15] Ле гава кӧ сәрәкед к'аһина у
qанунзана әw к'әрәмәтед кӧ Иса кьрьн дитьн у ӧса жи
әw зар'ед кӧ п'арьстгәһеда дькьрьнә qир'ин у дьготьн:

---

* **21:5** Зәкәрийа 9:9.

* **21:9** Зәбур 118:26.

** **21:9** Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Һосанна бьльндайийеда». «Бьльндайи» бә'са щийе Хwәде дькә.

* **21:13** Ишайа 56:7.

** **21:13** Йерәмийа 7:11.

«Һосанна Кӧр'е Даwъдр'а!» һерс к'әтьн [16] у готьнә wи: «Тӧ
дьбьһейи әв чь дьбежьн?» Иса wанар'а гот: «Бәле. Wә qәт
нәхwәндийә кӧ: ‹Тә бь заред т'ьфал у дәргуша пәсьндайин
ани сери›?*»

[17] У әwи әw ль wър һьштьн, жь бажер дәрк'әт, чу
Бәйтанйайе у шәв ль wър ма.

Дара һежирейә һ'ьшкбуйи

(Марqос 11:12-14, 20-24)

[18] Сьбәһе зу, чахе әw вәгәр'ийа бажер, бьр'чи бу. [19] Сәр
р'е дарәкә һежире дит, незики wе бу, ле пештьри бәлгаᶠ
тьштәки дьн пева нәдит у дарер'а гот: «Жь вър шунда тӧ
һ'әта-һ'әтайе бәр нәди!» У дар пер'а-пер'а һ'ьшк бу.

[20] Гава шагьрта әв йәк дит, зәндәгьрти ман у готьн:
«Чаwа әв дара һежире пер'а-пер'а һ'ьшк бу?» [21] Иса щаба
wан да у гот: «Әз р'аст wәр'а дьбежьм, һәгәр баwәрийа
wә һәбә у дӧдьли нәбьн, һуне нә т'әне чь кӧ һатә сәре ве
дара һежире бькьн, ле һәгәр һун ви ч'ийайир'а жи бежьн:
‹Р'абә хwә бавежә бә'ре›, wе бьбә. [22] Һәгәр баwәрийа wә
һәбә, һун чь кӧ нава дӧада бьхwазьн, һуне бьстиньн».

Пьрса дәрһәqа һ'ӧкӧме Исада

(Марqос 11:27-33; Луqа 20:1-8)

[23] Гава әw һатә п'арьстгәһе у щьмә'т һин кьр, сәрәкед
к'аһина у р'успийед щьмә'те һатьнә щәм wи у готьне:
«Тӧ бь чь һ'ӧкӧми ван кьра дьки? У к'е әв һ'ӧкӧм дайә
тә?» [24] Иса ль wан вәгәр'анд у гот: «Әзе жи тьштәки жь
wә бьпьрсьм. Һәгәр wә щаба мьн да, әзе жи wәр'а бежьм
әз бь чь һ'ӧкӧми ван кьра дькьм. [25] Һ'ӧкӧме ньхӧмандьна

* **21:16** Зәбур 8:2.

Йуһ'әнна жь к'ö бу, жь ә'змен бу, йан жь мәрьва бу?»
Әwана нав һәвда шеwьрин у готьн: «Һәгәр әм бежьн:
‹Жь ә'змен бу›, әwе мәр'а бежә: ‹Ле wә чьма баwәрийа
хwә wи нәани?› 26 Ле һәгәр әм бежьн: ‹Жь мәрьва бу›,
әм жь ә'лаләте дьтьрсьн, чьмки һ'әмуйа qәбул дькьр кö
Йуһ'әнна п'ехәмбәр бу». 27 Wана щаба Иса да у готьн: «Әм
ньзаньн». Әwи wанр'а гот: «Әз жи wәр'а набежьм кö әз бь
чь һ'öкöми ван кьра дькьм.

Мәсәла дö кöр'а

28 Һун чаwа т'әхмин дькьн? Дö кöр'е мәрьвәки һәбун.
Әwи кöр'е хwәйи мәзьнр'а гот: ‹Лаwо! Иро һәр'ә нав р'әз,
шьхöл бькә›. 29 Әwи ле вәгәр'анд у гот: ‹Әз начьм›, ле паше
п'ошман бу у чу. 30 Һьнге бав чу щәм йе дьн әwи жи аһа
гот: ‹Бәле, әзе һәр'ьм баво›, ле нәчу. 31 Ньһа жь ван һәр
дö кöр'а к'ижани гöр'аᶲ баве хwә кьр?» Wана готә wи:
«Йе мәзьн». Иса жи готә wан: «Әз р'аст wәр'а дьбежьм,
кö хәрщгьр у ч'ә'вдәрᶲ wе бәри wә бьк'әвьнә П'адшатийа
Хwәде. 32 Чьмки Йуһ'әнна һат кö р'ийа р'астийе нишани
wә кә, wә баwәрийа хwә wи нәани, ле хәрщгьр у ч'ә'вдәра
баwәрийа хwә wи анин. Wә әв тьшт дит жи, ле диса һун
ль хwә мöкöр' нәһатьн, кö wә баwәрийа хwә wи банийа.

Мәсәла р'әзе тьрийа у р'әзвана

(Марqос 12:1-12; Луqа 20:9-19)

33 Мәсәләкә дьн жи бьбьһен. Мәрьвәки хwәйимьлк'
һәбу, р'әзе тьрийа дани, дора wе сур кьр һ'әwзәки
тьриһ'ьнщьр'андьне теда к'ола, һеланәкә нобәдара чекьр
у әw бь к'ьре да р'әзвана, чу wәлатәки дьн. 34 Гава wәхте
бәрдайине незик бу, әwи хöламед хwә шандьнә щәм
р'әзвана, wәки жь бәре р'әзе wи жер'а биньн. 35 Р'әзвана

хӧламед wи гьртьн, йәк к'ӧтан, йе дьн кӧштьн у йәки
дьн жи данә бәр кәвьра. 36 Әwи хӧламнә дьн шандьн,
жь йед пешьн гәләктьр у wана ӧса жи анинә сәре wан.
37 Ахьрийе, кӧр'е хwә шандә щәм wан у гот: ‹Һьлбәт wе
жь кӧр'е мьн шәрм бькьн›. 38 Ле чахе р'әзван ч'ә'в кӧр'е
wи к'әтьн, һәвр'а готьн: ‹Әв ә wаре wи. Wәрьн әм ви
бькӧжьн у бьбьнә хwәйе мират'аФ wи›. 39 У әw гьртьн жь
р'әз дәрхьстьнә дәр у кӧштьн. 40 Ле гава хwәйе р'әз бе, wе
чь сәре wан р'әзвана бькә?» 41 Готьнә wи: «Wе qьр'а wан
нәһәqа бинә у р'әз бьдә р'әзванед ӧса, йед кӧ wе wәхтда
бәре р'әзе wи бьдьне».

42 Иса готә wан: «Wә ньвисареда qәт нәхwәндийә?

‹Әw кәвьре кӧ һоста т'әхсирФ кьр,
әw бу сәре ә'нишкеФ.
Әв йәк жь алийе Хӧданда qәwьми
у ль бәр ч'ә'ве мә һ'әйр-һ'ӧжмәк'ар ә!›*

43 Бона ве йәке әз wәр'а дьбежьм, кӧ П'адшатийа Хwәде
wе жь wә бе стандьне у мьләтәки ӧсар'а бе дайине,
wәки бона wи бәр бинә. 44 К'и кӧ бьк'әвә сәр ви кәвьри,
wе һурдәхwәши бә у әw кәвьр бьк'әвә сәр к'е, wе wи
бьһ'ьнщьр'инә».*

45 Гава сәрәкед к'аһина у ферьсийа мәсәлед wи
бьһистьн, фә'м кьрьн кӧ әw бона wан дьбежә. 46 Кьрьн
кӧ wи бьгьрьн, ле жь ә'лаләте тьрсийан, чьмки әw wәкә
п'ехәмбәрәки qәбул дькьрьн.

* **21:42** Зәбур 118:22-23.

* **21:44** Нав дәстньвисаред һьнәкада р'еза 44-а т'ӧнә.

Мәсәла дә'wате

(Луqа 14:15-24)

22 [1] Диса Иса бь мәсәла wанар'а хәбәр да у гот:
[2] «П'адшатийа Ә'змана мина ве йәке йә: П'адшаки
дә'wата кӧр'е хwә кьр. [3] Әwи хӧламед хwә шандьн кӧ
гази хwәндийед дә'wате кьн, ле wана нәхwәстьн бен.
[4] Хӧламнә дьн шандьн у гот: ‹Хwәндийар'а бежьн: Мьн
щанәга у һ'әйwанед хwәйә дәрмаликьри сәржекьрьнә
у нане хwә һазьр кьрийә, һәр тьшт һазьр ә. Wәрьнә
дә'wате!› [5] Ле wана пьшт гӧһе хwәва авит, йәк чу ә'рде
хwә у йе дьн т'ӧщарәтийаᵠ хwә. [6] Йед майин жи хӧламед
wи гьртьн, к'ӧтан у кӧштьн. [7] Чахе п'адше бьһист, һерс
к'әт, ордийа хwә шанд qьр'а әwед кӧ хӧлам кӧштьн ани у
бажаре wан шәwьтанд. [8] Һьнге готә хӧламед хwә: ‹Дә'wат
һазьр ә, ле хwәнди нә һежа бун. [9] Р'абьн һәр'ьнә сәре р'ийа
у һун к'е кӧ бьбиньн, т'әглифи дә'wате кьн›. [10] У әw хӧлам
дәрк'әтьнә сәре р'ийа, к'и кӧ дитьн, qәнщ у хьраб, т'әв
щьвандьн у мала дә'wате бь хwәндийава т'ьжи бу.
[11] Ле гава п'адша чу һьндӧр' кӧ хwәндийа бьбинә,
мәрьвәк ль wьр дит кӧ к'ьнще дә'wате ле т'ӧнәбу [12] у готә
wи: ‹Һәвал! Тӧ чаwа бе к'ьнще дә'wате к'әти вьр?› Әwи
дәнг нәкьр. [13] We гаве п'адше бәрдәстийар'а гот: ‹Дәст у
п'ийе wи гьредьн, бьгьрьн бавежьнә тә'рийа дәрва. Ль wьр
we бьбә qир'ин у ч'ьркә-ч'ьрка дьрана›.
[14] Аwа газикьри гәләк ьн, ле бьжарти һьндьк ьн».

Пьрса хәрщдайин у нәдайине

(Марqос 12:13-17; Луqа 20:20-26)

[15] Һьнге ферьси чун шеwьрин, кӧ wи чаwа бь хәбәра
бьгьрьн. [16] Wана шагьртед хwә т'әви пьштгьред Һеродәс

шандьнә щәм wи у готьне: «Дәрсдар! Әм заньн кӧ тӧ йәки
р'аст и у р'ийа Хwәде р'аст һин дьки. Мьнәте жь кәси
нагьри, чьмки нав мәрьвада фьрqийе данайни. 17 Ньһа
бежә мә, тӧ чаwа т'әхмин дьки? Гәло р'аст ә кӧ әм хәрщ
бьдьнә Qәйсәрᶲ йан на?»
18 Иса qәлпийа wан заньбу у гот: «Чьма һун мьн
дьщер'ьбиньн, дӧр'уно? 19 П'әре хәрщдайине нишани мьн
кьн». У wана зивәк wир'а ани. 20 Иса жь wан пьрси: «Әв
ньвисар у сьфәтᶲ йед к'е нә?» 21 Wана гот: «Йед Qәйсәр
ьн». Һьнге готә wан: «Аwа чь кӧ йед Qәйсәр ьн бьдьнә
Qәйсәр у чь йед Хwәде нә бьдьнә Хwәде». 22 Гава wан
бьһист зәндәгьрти ман, әw һьштьн у чун.

Пьрса р'абуна мьрийа

(Марqос 12:18-27; Луqа 20:27-40)

23 We р'оже һьнәкә жь садуqийед кӧ дьготьн мьри
р'анабьн, һатьнә щәм Иса же пьрсин 24 у готьне: «Дәрсдар!
Муса гот: ‹Һәгәр йәк безӧр'әт бьмьрә, бьра бьре wи жьна
wи бьстинә у wаре бьре хwә шин кә›. 25 Аwа һ'әфт бьра ль
щәм мә һәбун. Бьре мәзьн зәwьщи, безӧр'әт мьр, жьна wи
бьре wир'а ма. 26 Ӧса жи һатә сәре бьре дӧда у йе сьсийа,
хӧләсә һатә сәре һәр һ'әфта жи. 27 Ль пәй һ'әмуйар'а әw
жьна жи мьр. 28 Дә ижар we Р'ожаᶲ Р'абуна мьрийа әw
к'ӧлфәте бьбә жьна к'ижани жь wан һәр һ'әфта? Чьмки
һ'әмуйа жи әw стандьбу».
29 Иса ль wан вәгәр'анд у гот: «Һун хальфи нә, чьмки
нә ньвисара заньн, нә жи qәwата Хwәде. 30 Р'ожа Р'абуна
мьрийа нә we бьзәwьщьн, нә жи мер кьн, ле әwе мина
мьлйак'әтед ә'змен* бьн. 31 Ле дәрһәqа р'абуна мьрийада,

* **22:30** Нав дәстньвисаред һьнәкада аһа йә: «Мьлйак'әтед Хwәде».

чьма wә әw хәбәра кö Хwәде wәр'а готьбу нәхwәндийә?
32 ‹Әз Хwәдейе Бьраhим, Хwәдейе Исhaq у Хwәдейе Aqуб
ьм›*. Хwәде нә Хwәдейе мьрийа йә, ле Хwәдейе зендийа
йә».
33 Гава ә'лаләте әв тьшт бьhистьн, сәр hинкьрьна wи
зәндәгьрти ман.

Т'әмийа сәр т'әмийар'а

(Марqос 12:28-34; Луqа 10:25-28)

34 Ле гава ферьсийа бьhист кö Иса садуqи дәнгбьр'и
кьрьн, h'әму ль щики щьвийан. 35 hьнге жь wан qанунзана
йәки пьрс да Иса кö wи бьщер'ьбинә у готе: 36 «Дәрсдар.
Qанунеда к'ижан ә т'әмийа hәрә мәзьн?» 37 Иса готә wи:
«‹Хöдан Хwәдейе хwә h'ъз бькә бь т'әмамийа дьле[Φ] хwә, бь
т'әмамийа щанийа хwә у бь т'әмамийа h'ьше хwә›*. 38 Әв
ә т'әмийа пешьн у hәрә мәзьн. 39 У йа дöда жи мина ве
йә: ‹hәвале хwә wәкә хwә h'ъз бькә›*. 40 Жь ван hәр дö
т'әмийава h'әму ньвисаред п'ехәмбәра у Qануне гьредайи
нә».

Мәсиh кöр'е к'е йә?

(Марqос 12:35-37; Луqа 20:41-44)

41 Гава ферьси щьвийан, Иса жь wан пьрси 42 у гот: «hун
бона Мәсиh чь дьфькьрьн, т'әхмина wә әw кöр'е к'е йә?»
Жер'а готьн: «Кöр'е Даwьд ә».
43 Иса готә wан: «Ле чаwа Даwьд wи пе Р'öh' Хöдане хwә
h'әсаб дькә? Чьмки wи гот:

* **22:32** Дәрк'әтьн 3:6.

* **22:37** Qануна Дöщари 6:5.

* **22:39** Qануна К'аhинтийе 19:18.

44 ‹Хөдан готә Хөдане мьн:
Ль мьле мьни р'асте р'уне,
һ'әта кө әз дьжмьнед тә бькьмә бьне п'ийед тә›*.
45 Һәгәр Даԝьд ԝи ‹Хөдан› һ'әсаб дькә, әԝ чаԝа дьбә кӧр'е
ԝи?» 46 У кәсәки нькарьбу щаба ԝи бьда у ль пәй ԝе
р'ожер'а кәсәки нәԝерьбу пьрсәк же бькьра.

Һ'әвза хԝә жь ԛанунзан у ферьсийа бькьн

(Марԛос 12:38-40; Луԛа 11:37-52; 20:45-47)

23 1 Һьнге Иса ә'лаләт у шагьртед хԝәр'а хәбәр да у
гот: 2 «Ԛанунзан у ферьси ль сәр к'ӧрсийа Муса
р'уньштьнә. 3 Иди әԝана чь ԝәр'а бежьн хԝәй кьн у
бьԛәдиньн, ле мина ԝан нәкьн, чьмки әԝана дьбежьн,
ле накьн. 4 Баред гьран у зә'мәт гьредьдьн, датиньнә
сәр мьлед мәрьва, ле әԝ хԝәха нахԝазьн т'ьлийа хԝә
жи бьдьне. 5 Әԝ һәр тьшти дькьн, кӧ бәр мәрьва бенә
к'ьфше. К'иськед мәзьн ль мьл у ә'нийед хԝәва гьредьдьн*
у р'ишийед к'ьнщед хԝә дьреж дькьн**. 6 Шайийада
һәрәма[Ф] жорьн һ'ьз дькьн, к'ьништада жи к'ӧрсийед
пешьн, 7 базарада сьлаве бьдьнә ԝан у мәрьв жи ԝанр'а

* **22:44** Зәбур 110:1.

* **23:5** Чаԝа кӧ Ԛануна Дӧщари 6:8-да ньвисар ә, щьһуйа к'иськед мьл у ә'нийед хԝәда ньвисаред сәрәкә у т'әмийед Хԝәдейә жь Пәймана[Ф] Кәвьн хԝәй дькьрьн. Әв ьн әԝ ньвисаред жь к'ьтебед Муса кӧ гәләки дькьрьнә к'иська: Дәрк'әтьн 13:1-10; 13:11-16; Ԛануна Дӧщари 6:4-9; 11:13-21.

** **23:5** «Р'ишийед к'ьнщед хԝә дьреж дькьн», ԝәки бьдьнә к'ьфше, кӧ әԝ жь алийе Хԝәдеда Хԝәдер'а дайи у амьн ьн (Жьмар 15:37-41; Ԛануна Дӧщари 22:12).

‹мамоста*› бежьн. [8] Ле бьра wәр'а нәбежьн: ‹Мамоста›,
чьмки дәрсдаре wә йәк ә* у һун һ'әму жи бьра нә. [9] Ль
сәр дьне һун т'ӧ кәсир'а нәбежьн: ‹Баво›, чьмки Баве wә
йәк ә, кӧ ә'змана йә. [10] Нә жи wәр'а бежьн: ‹Р'ебәр›, чьмки
Р'ебәре wә йәк ә, әw Мәсиһ ә. [11] Бьра нава wәда йе һәри
мәзьн бьбә бәрдәстийе wә. [12] К'и кӧ хwә бьльнд кә, әwе
ньмьз бә, ле к'и кӧ хwә ньмьз кә, әwе бьльнд бә.

Wәй ль дӧр'уйа

[13] Ле wәй ль wә qанунзан у ферьсийа! Дӧр'уно! Һун
дәре П'адшатийа Ә'змана ль бәр мәрьва дадьдьн. Нә һун
дьк'әвьне у нә жи дьһельн әwед кӧ дьхwазьн бьк'әвьне.
[14] Wәй ль wә qанунзан у ферьсийа! Дӧр'уно! Аликива
һун малед жьнәбийа һ'уфи хwә дькьн, алийе дьнва жи
бь дӧр'ути дӧайе хwә дьреж дькьн. Бона ве йәке диwана
wә we һе гьран бә.* [15] Wәй ль wә qанунзан у ферьсийа!
Дӧр'уно! Һун бә'р у бәже ль һәв дьдьн, кӧ йәки нәбаwәр
биньн сәр р'ийа хwә. Гава мәрәме wә дьбә, һун әwи
жь хwә дӧ щара зедәтьр дькьнә п'ара щә'ньме. [16] Wәй
ль wә р'ебәред кор, һун дьбежьн: ‹К'и кӧ бь п'арьстгәһе
сонд дьхwә, нә тьштәк ә. Ле к'и кӧ бь зер'е ль нав
п'арьстгәһе сонд дьхwә, дьбә дәйндар›. [17] Һәй беһ'ьш у
корно! К'ижан мәзьн ә, зер' йан п'арьстгәһ, кӧ зер' һ'әлал[Ф]
дькә? [18] Ӧса жи һун дьбежьн: ‹К'и кӧ бь горигәһе сонд
дьхwә нә тьштәк ә, ле к'и кӧ бь һ'әдийа ль сәр горигәһе

* **23:7** Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Р'абби». «Р'абби» бь зьмане арами[Ф] те фә'мкьрьне: «Дәрсдар».

* **23:8** Нав дәстньвисаред һьнәкада әв жи һәйә: «Әw Мәсиһ ә».

* **23:14** Нав дәстньвисаред һәрә qәнщда р'еза 14-а т'ӧнә.

сонд дьхwә, дьбә дәйндар›. 19 Һәй корно!* К'ижан ә мәзьн?
Һ'әди йан горигәһ, кӧ һ'әдийе һ'әлал дькә? 20 Аwа к'и кӧ
бь горигәһе сонд дьхwә, әw һьн бь wе сонд дьхwә, һьн
жи бь һ'әму тьштед кӧ сәр wе һәнә сонд дьхwә. 21 К'и
кӧ бь п'арьстгәһе сонд дьхwә, әw һьн бь wе сонд дьхwә,
һьн жи бь йе кӧ wеда дьжи сонд дьхwә. 22 У к'и кӧ бь
ә'змен сонд дьхwә, әw һьн бь т'әхте Хwәде сонд дьхwә,
һьн жи бь йе кӧ ль сәр р'уньштийә сонд дьхwә. 23 Wәй ль
wә qанунзан у ферьсийа! Дӧр'уно! Һун дәһәке[ф] пунге[ф],
анисойе[ф] у к'емуне[ф] дьдьн, ле тьштед Qанунейә пеш,
аwа готи һәqийе, р'ә'ме у баwәрийе давежьнә пьшт гӧһе
хwә. Wә гәрәке әв йәк бькьрана у дәст жь йед майин
нәк'ьшанда. 24 Р'ебәред кор! Һун к'әрмеша дьпарзьньн, ле
дәва дадьqӧртиньн! 25 Wәй ль wә qанунзан у ферьсийа!
Дӧр'уно! Һун т'ас у финщана р'уйе дәрвава паqьж дькьн,
ле һьндӧр'ва т'ьжи тьмайи у ч'ә'вбьр'чийи нә.* 26 Ферьсийе
кор! Пешийе һьндӧр'е финщан у т'асе паqьж кә, wәки ль
дәрва жи паqьж бә. 27 Wәй ль wә qанунзан у ферьсийа!
Дӧр'уно! Һун мина т'ьрбед сьпикьри нә, кӧ дәрвава бәдәw
хӧйа дьбьн, ле һьндӧр'ва бь һәстуйе мьрийа у бь һ'әму
һ'әрамийева т'ьжи нә. 28 Ӧса жи һун дәрва мәрьвава р'аст
к'ьфш дьбьн, ле һьндӧр'ва һун дӧр'у нә у нәһәq ьн.

Иса ахьрийа wан wанр'а дьбежә

29 Wәй ль wә qанунзан у ферьсийа! Дӧр'уно! Һун
мәхбәред п'ехәмбәра чедькьн у т'ьрбе йед р'аст
дьхәмьлиньн 30 у дьбежьн: ‹Һәгәр әм р'ожед бавед хwәда

* **23:19** Нав дәстньвисаред һьнәкада аһа йә: «Һәй беһ'ьш у корно».

* **23:25** Аһа жи те фә'мкьрьне: «Ле һьндӧр'ва бь тьштед зӧлме у ч'ә'вбьр'чийе qазьнщкьрива т'ьжи нә».

буна, мә т'әви wан хуна п'ехәмбәра нәдьр'ет›. [31] Иди һун
ньһа хwәха дьдьнә избаткьрьне, кӧ һун зар'ед wан бава
нә, йед кӧ п'ехәмбәр кӧштьнә. [32] Дә кемасийа хьрабийед
бавед хwә т'әмам кьн. [33] Мә'рно! Ч'ежькед мә'ра! Һуне
чаwа жь диwана доже^ф бьр'әвьн?

[34] Бона ве йәке әзе п'ехәмбәра, сәрwахта у qанунзана
бьшиньмә щәм wә у һуне жь wан һьнәка бькӧжьн, хач кьн,
һьнәка жи нав к'ьништед хwәда бьдьнә бәр qамчийа у
бажар-бажар бьзериньн. [35] Һ'әму хуна бесущә кӧ сәр р'уйе
ә'рде һатийә р'етьне wе бе сәр wә, жь хуна Һабиле^ф бесущ
һ'әта хуна Зәкәрийайе кӧр'е Бәрәхийа, әwе кӧ wә нав
п'арьстгәһ у горигәһеда кӧшт. [36] Әз р'аст wәр'а дьбежьм,
әв һ'әму хуне бе сәре ви ньсьли.

Иса ль сәр Оршәлиме дьловинә

(Луqа 13:34-35)

[37] Оршәлим! Оршәлим! Тә п'ехәмбәр дькӧштьн у
шандийед щәм хwә дьданә бәр кәвьра! Чәнд щара мьн
хwәст кӧ зар'ед тә ӧса бьщьванда, чаwа мьришк щущукед
хwә бьн баске хwәда дьщьвинә, ле тә нәхwәст! [38] Аwа
мала тә wе хьрабә у дәстжек'ьшанди бьминә. [39] Әз wәр'а
дьбежьм, иди жь вьр шунда һун мьн набиньн, һ'әта кӧ
бежьн: ‹Бьмбарәк ә әwе кӧ бь наве Хӧдан те›*».

Иса пешда дәрһәqа wеранбуна п'арьстгәһеда дьбежә

(Марqос 13:1-2; Луqа 21:5-6)

24 [1] Гава Иса жь п'арьстгәһе дәрк'әт чу, шагьрт чунә
щәм wи, кӧ авайийед п'арьстгәһе нишани wи кьн.
[2] Иса wанр'а гот: «Һун ван һ'әмуйа дьбиньн? Әз р'аст wәр'а

* **23:39** Зәбур 118:26.

дьбежьм, әв һ'әмуйе жи wеран бьн, ль вьр кәвьре ль сәр
кәвьр нәминә!»

Тәнгаси у зерандьн

(Марqос 13:3-13; Луqа 21:7-19)

3 Чахе әw сәр ч'ийайе Зәйт'уне р'уньштьбу, шагьртед wи
т'әне һатьнә щәм wи у же пьрсин: «Бежә мә, әв тьшт
wе к'әнге бьqәwьмьн? У нишана һатьна тә у ахьрийа ве
дьнйайе wе чаwа бә?» 4 Иса щаба wан да у гот: «Һаш
жь хwә һәбьн, кӧ т'ӧ кәс wә нәхапинә, 5 чьмки гәләк wе
пе наве мьн бен у бежьн: ‹Әз ьм Мәсиһ› у wе гәләка
бьхальфиньн. 6 Һуне дәнге шәр'а у бә'са шәр'а бьбьһен,
ле һаш жь хwә һәбьн кӧ һун хwә ӧнда нәкьн. Гәрәке әв
тьшт бьqәwьмьн, ле әw һе нә ахьри йә. 7 Мьләте р'абә
ль сәр мьләт, п'адшати ль сәр п'адшатийе, щи-щийа wе
хәлайи-щәлайе у ә'рдһ'әже бьбьн. 8 Ле әв һ'әму мина
еша к'ӧлфәте йә, кӧ дәстпедькә пе дьгьрә. 9 Һьнге wе
wә бьдьнә щәфе, wә бькӧжьн у бона наве мьн бәр ч'ә'ве
һ'әму мьләта р'әш бьн. 10 Һьнге гәләке жь р'е бьк'әвьн,
нәмамийа һәвдӧ бькьн у бәр ч'ә'ве һәв бьк'әвьн. 11 Гәләк
п'ехәмбәред дәрәw wе дәрк'әвьн у гәләка бьхальфиньн.
12 Жь дәст зедәбуна нәһәqийе һ'ьзкьрьна гәләка wе сар бә.
13 Ле к'и кӧ һ'әта хьлазийе тәйах кә, әwе хьлаз бә. 14 У әв
Мьзгинийа П'адшатийе wе ль нав т'әмамийа дьнйайе бе
даннасинкьрьне, кӧ һ'әму мьләтар'а бьбә шә'дәти у һьнге
хьлази wе бе.

Һ'әрамийа Wеранкьрьне

(Марqос 13:14-23; Луqа 21:20-24)

15 Чахе һун һ'әр'ьмийа Wеранкьрьне* щийе пирозда
сәкьни бьбиньн, чаwа кӧ Данийел п'ехәмбәр гот», (әwе
кӧ дьхунә бьра фә'м бькә), 16 «һьнге әwед кӧ Щьһустанеда
нә бьра бьр'әвьнә ч'ийа. 17 Әwе кӧ сәр хани йә бьра жорда
нәйе хwаре кӧ жь мала хwә тьштәки һьлдә. 18 У әwе кӧ
к'әwшенда йә бьра вәнәгәр'ә кӧ п'оте хwә һьлдә. 19 Ле wәй
ль һ'әмла у дәстдәргуша wан р'ожада! 20 Дӧа бькьн, кӧ
р'әва wә нәк'әвә зьвьстане, йан жи р'ожа шәмийе. 21 Чьмки
һьнге тәнгасикә ӧса мәзьн wе бьбә, кӧ жь дәстпебуна
дьнйайе һ'әта ньһа мина wе нәбуйә у нә жи wе бьбә.
22 Һәгәр әw р'ож кьн нәбуна, т'ӧ кәс хьлаз нәдьбу, ле бона
хатьре бьжартийа әw р'оже кьн бьн.

23 Һьнге, һәгәр йәк wәр'а бежә: ‹Ва йә Мәсиһ ль вьр ә›,
йан жи ‹Wа йә ль wьр ә›, баwәр нәкьн. 24 Чьмки мәсиһ у
п'ехәмбәред дәрәw wе дәрен, нишан у к'әрәмәтед мәзьн
бькьн, кӧ бькарьбьн бьжартийед Хwәде жи бьхальфиньн.
25 Ва йә мьн пешда wәр'а гот. 26 Һәгәр әwана wәр'а бежьн:
‹Ва йә Мәсиһ бәр'ийеда йә›, дәрнәк'әвьн, йан: ‹Wа йә, әw
фьлан одеда йә›, баwәр нәкьн. 27 Чьмки чаwа бьруск жь
р'оһьлате бьрq дьдә у һ'әта р'оавайе хӧйа дьбә, wе һатьна
Кӧр'е Инсан жи ӧса бә. 28 Бәрәт'әф к'идәре һәбә, тәйре жи
ль wьр бьщьвьн.

Һатьна Кӧр'е Инсан

(Марqос 13:24-27; Луqа 21:25-28)

29 Ль пәй тәнгасийа wан р'ожар'а,

* **24:15** Данийел 9:27; 11:31; 12:11.

р'уйе р'ойе wе бе гьртьне
у ћиве жи р'онайа хwә нәдә,
стәйрке жь ә'змен бьк'әвьн
у т'опед ә'змана wе жь * р'ийед хwә дәрен. **
30 Ћьнге нишана Кӧр'е Инсан wе ль ә'змен хӧйа бә у ћ'әму
мьләтед дьнйайе wе шине бькьн, гава ббиньн Кӧр'е
Инсан ль сәр ә'wред ә'змен бь qәwат у р'умәта мәзьн те.
31 Әwе мьлйак'әтед хwә бь бор'ийа дәнге бьльнд бшинә у
wе бьжартийед wи жь ћәр чар qӧлба бәрәв кьн, жь п'әр'әки
ә'змана ћ'әта п'әр'е дьн.

Дәрса дара ћежире

(Марqос 13:28-31; Луqа 21:29-33)

32 Жь дара ћежире дәрсәке ћин бьн. Чахе ч'ьqьлед wе
тәр' дьбьн у бәлгед wе дьбьшкьвьн, иди ћун заньн кӧ
ћавин незик ә. 33 Ӧса жи гава ћун ван ћ'әму тьшта
ббиньн, бьзаньбьн кӧ әв тьшт* незик ә, ль бәр шемике йә.
34 Әз р'аст wәр'а дьбежьм, әва ньсьла дәрбаз набә, ћ'әта кӧ
әв ћ'әму тьшт нәqәwьмьн. 35 Ә'рд у ә'змане дәрбаз бьн, ле
готьнед мьн т'ӧ щар дәрбаз набьн.

Р'ож у сьћ'әт нә ә'йан ә

(Марqос 13:32-37; Луqа 17:26-30, 34-36)

36 Ле бона wе р'оже у wе сьћ'әте т'ӧ кәс ньзанә, нә
мьлйак'әтед ә'змана, нә жи Кӧр'*, ле т'әне Бав. 37 Чаwа кӧ

* **24:29** Аћа жи те фә'мкьрьне: «Qәwатед ә'змана wе бьћ'әжьн».

** **24:29** Ишайа 13:10; 34:4.

* **24:33** Аћа жи те фә'мкьрьне: «Әw, аwа готи Мәсић незик ә, ль бәр шемике йә».

* **24:36** Нав дәстньвисаред ћьнәкада «нә жи Кӧр'» т'ӧнә.

р'ожед Нöһда[ф] qәwьми, һатьна Кöр'е Инсан жи we öса
бьqәwьмә. 38 Чаwa кö wан р'ожед бәри тофане мәрьва
дьхwарьн, вәдьхwарьн, дьзәwьщин у мер дькьрьн, һ'әта
we р'ожа кö Нöһ к'әтә гәмийе 39 у мәрьв пе нәһ'әсийан,
һ'әта кö лейи р'абу у һ'әму жи хәньqандьн. Һатьна Кöр'е
Инсан жи we öса бә. 40 Һьнге дö мәрьв we нав ә'рде
хwәда бьн, йәке бе һьлдане у йе дьне бе һьштьне. 41 У
дö к'öлфәте сәр дәстар'әки бьн, йәке бе һьлдане, йа
дьн бе һьштьне. 42 Аwa һ'ьшйар бьминьн, чьмки һун
ньзаньн Хöдане wәйе к'ижан р'оже бе. 43 Ле ве йәке
бьзаньбьн. Һәгәр хwәйе мале бьзаньбуйа кö дьзе к'ижан
дәма шәве бьһата, we һ'ьшйар бьма у нәһьшта кö мала
wи дәрәвәкьра. 44 Бона ве йәке һун жи һазьр бьн, чьмки
Кöр'е Инсан we сьһ'әтәкә öсада бе, кö һун нә ч'ә'вньһер'и
нә.

Хöламе амьн у хöламе беамьн

(Луqа 12:35-48)

45 Аwa к'и йә әw хöламе амьн у сәрwахт, кö ахайе wи әw
сәр хöламед хwә сәрwер к'ьфш кьр, кö wәхтда хwарьна
wан бьдә wан? 46 Хwәзи ль wи хöлами, кö чахе ахайе wи
бе, әwи öса бьбинә. 47 Әз р'аст wәр'а дьбежьм, әwe wи
бькә сәрwере т'әмамийа һәбука хwә. 48 Ле һәгәр хöламе
хьраб дьле хwәда бежә: ‹Ахайе мьн һатьна хwә дәрәнги
ехьст› 49 у дәстпекә ль хöлам-һәвалед хwә хә у т'әви йед
сәрхwәш бьхwә у вәхwә, 50 ахайе wи хöлами we р'ожәкә
öса бе, кö әw нә һивийе йә у сьһ'әтәкә öса, кö әw ньзанә.
51 Әwe wи qәт-qәти кә у п'ара wи we т'әви дöр'уйа кә. Ль
wьр we бьбә гьри у ч'ьркә-ч'ьрка дьрана.

Мәсәла дәһә qизед бьк'ьр

25 [1] Һьнге П'адшатийа Ә'змана we мина ве йәке бә:
Дәһә qизед бьк'ьр ч'ьред хwә һьлдан пешийа
зә'веда чун. [2] Жь wан пенщ сәрwахт бун, ле пенщ бефә'м.
[3] Бефә'ма ч'ьред хwә һьлдан, ле р'ун хwәр'а һьлнәдан, [4] ле
сәрwахта т'әви ч'ьра р'ун жи дәрданада хwәр'а һьлдан.
[5] Гава зә'ва дәрәнги к'әт, һ'әму жи һеньжин у хәwр'а чун.
[6] Ниве шәве дәнгәк һат: ‹Ва йә зә'ва те! Пешийа wида
һәр'ьн!› [7] Һьнге һ'әму бьк'ьр р'абун ч'ьред хwә саз кьрьн.
[8] Бефә'ма готә сәрwахта: ‹Жь wи р'уне хwә бьдьнә мә жи,
чьмки ч'ьред мә ведьсьн›. [9] Ле сәрwахта щаба wан да у
готьн: ‹На хер, әв р'ун we т'ера мә у wә нәкә. Qәнщ ә
кö һун һәр'ьнә щәм йед кö дьфьрошьн хwәр'а бьк'ьр'ьн›.
[10] Гава әw чун бьк'ьр'ьн, зә'ва һат у әwед һазьр т'әв wи
к'әтьнә дә'wате у дәри һатә гьртьне. [11] Паше бьк'ьред дьн
һатьн у готьн: ‹Әм хöлам, Әм хöлам! Дәри ль мә вәкә!›
[12] Ле әwи щаба wан да гот: ‹Әз р'аст wәр'а дьбежьм, әз wә
нас накьм›. [13] Аwа һ'ьшйар бьминьн, чьмки һун нә р'ожа
һатьна Кöр'е Инсан заньн, нә жи сьһ'әте.

Мәсәла се хöлама

(Луqа 19:11-27)

[14] Wи чахи П'адшатийа Ә'змана we мина ве йәке бә:
Мәрьвәк кö we дәрк'әта р'еwитийе, гази хöламед хwә
кьр у һәбука хwә спартә[ф] wан. [15] Пенщ тәлант* данә
йәки, дö тәлант данә йәки у тәлантәк жи да йәки, һәр
кәсир'а wәкә qәwата wи у зу р'ек'әт чу. [16] Әwе кö пенщ
тәлант стандьбун, пер'а-пер'а чу бь wан к'ьр'и у фьрот,

* **25:15** Qимәте тәлантәки һәqе п'аләки панздәһ сала зедәтьр бу.

пенщед дьн жи qазьнщ кьрьн. [17] Ӧса жи әwе кӧ дӧ тәлант
стандьбун, дӧдӧйед дьн жи qазьнщ кьрьн. [18] Ле әwе кӧ
тәлантәк стандьбу, чу ә'рд к'ола у зиве ахайе хwә теда
вәшарт.

[19] Пәй гәләк wәхтр'а ахайе wан хӧлама һат у хwәст һәq-
һ'әсабе хwә т'әви wан р'аст кә. [20] Әwе кӧ пенщ тәлант
стандьбун пешда һат, пенщ тәлантед майин жи анин у
гот: ‹Ахайе мьн, тә пенщ тәлант дабунә мьн. Мьн сәр
wанда пенщед дьн жи qазьнщ кьрьн›. [21] Ахайе wи готеда:
‹Ә'фәрьм, хӧламе qәнщ у амьн! Тӧ нав тьштед һьндькида
амьн майи, әзе тә дайньмә сәр гәләк тьшта. Бьк'әвә
шайийа ахайе хwә!›

[22] Әwе кӧ дӧ тәлант стандьбун жи һат у гот: ‹Әз хӧлам!
Тә дӧ тәлант дабунә мьн. Мьн дӧдӧйед дьн жи ль сәр
wанда qазьнщ кьрьн›. [23] Ахайе wи готе: ‹Ә'фәрьм, хӧламе
qәнщ у амьн! Тӧ нав тьштед һьндькида амьн майи, әзе тә
дайньмә сәр гәләк тьшта. Бьк'әвә шайийа ахайе хwә!›

[24] Ле әwе кӧ тәлантәк стандьбу һат у гот: ‹Ахайе мьн,
мьн заньбу кӧ тӧ мәрьвәки һ'ьшк и. Жь wи щийе тә
нәчандийә дьдьруйи у щийе кӧ тә нә р'әшандийә бәрәв
дьки. [25] Әз жи тьрсийам у чум тәланте тә ә'рдеда вәшарт.
Һане мале тә тәр'а бә›. [26] Ахайе wи ле вәгәр'анд у готе:
‹Хӧламе хьраб у хwәр'анәдити! Тә заньбу әз жь wи
щийе кӧ мьн нәчандийә дьдьрум у жь wи щийе кӧ мьн
нәр'әшандийә бәрәв дькьм, [27] тә чьма зиве мьн нәда
сәрафа у әз бьһатама мьн мале хwә бь сәләф бьстанда?
[28] Ньһа тәлант жь wи бьстиньн у бьдьнә әwе кӧ дәһә
тәлантед wи һәнә. [29] Чьмки йе к'е кӧ һәйә, wир'а wе бе
дайине у сәрда зедә бә, ле йе к'е кӧ т'ӧнә, чь һәйә жи wе
же бе стандьне. [30] Ле әw хӧламе бекер бавежьнә тә'рийа
дәрва. Ль wьр wе бьбә гьри у ч'ьркә-ч'ьрка дьрана›.

Р'ожа[Ф] Ахрәте

[31] Гава Кӧр'е Инсан т'әви һ'әму мьлйак'әта у р'умәта
хwәва бе, һьнге we сәр т'әхте хwәйи р'умәте р'уне [32] һ'әму
мьләт we ль бәр wи бьщьвьн. Әwe wана жь һәв башqә кә,
чаwа шьван пез жь бьзьна вәдьqәтинә. [33] Әwe пез ль мьле
хwәйи р'асте бьдә сәкьнандьне, ле бьзьна ль мьле хwәйи
ч'әпе. [34] Һьнге П'адша we йед ль мьле хwәйи р'астер'а
бежә: ‹Wәрьн бьмбарәкбуйиийед алийе Баве мьнда! Әw
П'адшатийа кӧ бона wә жь wәхте ә'фьрандьна дьнйайеда
һазьр буйә wар бьн. [35] Чьмки әз бьр'чи бум wә хwарьн да
мьн, әз т'и бум wә ав да мьн, әз хәриб бум wә әз qәбул
кьрьм, [36] әз тә'зи бум wә әз к'ьнщ кьрьм, әз нәхwәш бум
һун сәр мьнда һатьн, әз кәледа бум һун һатьнә щәм мьн›.
[37] Һьнге йед р'аст we wир'а бежьн: ‹Хӧдан, мә к'әнге тӧ
бьр'чи дити у хwарьн дайә тә? Йан мә тӧ т'и дити у ав
дайә тә? [38] Мә к'әнге тӧ хәриб дити у тӧ qәбул кьри, йан
жи тӧ тә'зи дити у тӧ к'ьнщ кьри? [39] К'әнге мә тӧ нәхwәш
йан кәледа дити у әм һатьнә щәм тә?› [40] П'адшайе жи
wанр'а бежә: ‹Әз р'аст wәр'а дьбежьм, һәгәр wә qәнщи
жь ван хушк-бьред мьнә йе һәри бьч'ук йәкир'а кьр, wә
мьнр'а кьр›.

[41] Һьнге әwe йед мьле хwәйи ч'әпер'а бежә:
‹Ньфьр'лебуйино! Дури мьн һәр'ьн нава агьре һ'әта-
һ'әтайе, кӧ бона Мирещьн у мьлйак'әтед wи һазьр буйә.
[42] Чьмки әз бьр'чи бум wә хwарьн нәда мьн, әз т'и бум wә
ав нәда мьн, [43] әз хәриб бум wә әз qәбул нәкьрьм, әз тә'зи
бум wә әз к'ьнщ нәкьрьм, әз нәхwәш у кәледа бум һун
сәр мьнда нәһатьн›. [44] Һьнге әwe wир'а бежьн: ‹Хӧдан!
Мә к'әнге тӧ бьр'чи йан т'и, йан хәриб, йан бе сьт'ар, йан
нәхwәш, йан кәледа дити у мә алик'ари нәда тә?› [45] Wи

чахи әwe щаба wан бьдә у бежә: ‹Әз р'аст wәр'а дьбежьм,
һәгәр wә qәнщи жь әвед һәри бьч'ук йәкир'а нәкьр, wә
мьнр'а жи нәкьр›. 46 У әве һәр'ьнә щәфе һ'әта-һ'әтайе, ле
йед р'аст wе һәр'ьнә жийина һ'әта-һ'әтайе».

Гьртьн, хачкьрьн[Ф] у р'абуна Иса

Шеwьра кöштьна Иса

(Марqос 14:1-2; Луqа 22:1-2; Йуһ'әнна 11:45-53)

26 1 Гава Иса әв һ'әму хәбәр хьлаз кьрьн, шагьртед
хwәр'а гот: 2 «Һун заньн кö wе дö р'ожа шунда
Щәжьна[Ф] Дәрбазбуне бә. У Кöр'е Инсан wе бе дайине кö
бе хачкьрьне».

3 Һьнге сәрәкед к'аһина у р'успийед щьмә'те сәрайа
сәрәкк'аһинда кö наве wи Qәйафа бу щьвийан 4 у ль һәв
шеwьрин кö Иса дьзива бь фелбазийе бьгьрьн, бькöжьн.
5 Ле wана дьгот: «Бьра әв йәк щәжьнеда нибә, wәки
щьмә'т р'анәбә сәр ньга».

Иса Бәйтанйайеда те р'ункьрьне[Ф]

(Марqос 14:3-9; Йуһ'әнна 12:1-8)

6 Чахе Иса ль Бәйтанйайе мала Шьмһ'уне к'отида
бу, 7 к'öлфәтәкә кö дәрданәкә wейә алабастьрейи р'уне
бинхwәш һәбу, һатә щәм wи у чахе әw ль сәр сьфре
р'уньштьбу, әwe әw р'ун р'етә сәр сәре wи. 8 Гава шагьрта
әв йәк дит, ль wан хwәш нәһат у готьне: «Чьма әва зийана
бу? 9 Әва р'уна[Ф] wе qимәтәки бьһа бьһата фьротане у
фәqирар'а бьһата бәлакьрьне».

10 Ле әw йәк Исава ә'йан бу у wанар'а гот: «Чьма һун
хатьре wе к'öлфәте дьк'әвьн? Әwе тьштәки qәнщ бона мьн

кьр. 11 Фәqире һәр гав т'әви wә бьн, ле әзе һәр гав т'әви wә нибьм. 12 Әwe бона дәфьнкьрнаᶲ мьн әw р'ун р'етә сәр бәдәна мьн. 13 Әз р'аст wәр'а дьбежьм, дьнйайеда к'идәре әва Мьзгинийа бе даннасинкьрьне, we кьрна ве к'ӧлфәте жи бона биранина we бе готьне».

Щьһуда нәмамийа Иса дькә

(Марqос 14:10-11; Луqа 22:3-6)

14 Һьнге йәк жь һәр донздәһа кӧ Щьһудайе Исхәрйоти дьһатә готьне, чу щәм сәрәкед к'аһина 15 у гот: «Һуне чь бьдьнә мьн, wәки әз wи бьдьмә дәсте wә?» У wана си зив жер'а соз дан. 16 Жь wьр шунда әw мәщаләке дьгәр'ийа кӧ чаwа Иса бьдә дәсте wан.

Иса т'әви шагьртед хwә шива Щәжьна Дәрбазбуне дьхwә

(Марqос 14:12-21; Луqа 22:7-13; Йуһ'әнна 13:21-30)

17 Ль р'ожа пешьнә Щәжьнаᶲ Нане Шкәва, шагьрт һатьнә щәм Иса у жер'а готьн: «Тӧ ль к'ӧ дьхwази Шива Щәжьна Дәрбазбуне бьхwи, wәки әм тәр'а һазьр кьн?» 18 Әwи жи гот: «Һәр'ьнә бажер, щәм фьлан мәрьви у бежьнә wи: ‹Дәрсдар дьбежә: Р'ожа мьн незик ә. Әзе т'әви шагьртед хwә мала тәда Щәжьна Дәрбазбуне дәрбаз кьм›». 19 У шагьрта ӧса кьр, чаwа кӧ Иса wанар'а ә'мьр кьрьбу у шива Щәжьна Дәрбазбуне һазьр кьрьн.

20 Еваре т'әв һәр донздәһа сәр сьфре р'уньшт. 21 Гава wана һе дьхwар, Иса гот: «Әз р'аст wәр'а дьбежьм, йәки жь wә we нәмамийа мьн бькә». 22 Шагьрт гәләки бәр хwә к'әтьн у һәр йәки жь wан готә wи: «Хӧдан, дьбә кӧ әз ьм?» 23 Әwи ль wан вәгәр'анд у гот: «Әwe кӧ пә'рийе хwә т'әви мьн т'аседа кьр, әwe нәмамийа мьн бькә. 24 Р'аст Кӧр'е

Инсан wе ӧса һәр'ә чаwа кӧ бона wи һатийә ньвисаре, ле
wәй ль wи мәрьве кӧ нәмамийа Кӧр'е Инсан бькә! Wир'а
һе qәнщ бу кӧ әw qәт дьне нәк'әта». 25 Щьһудайе кӧ wе
нәмамийа wи бькьра, ле вәгәр'анд у готе: «Дәрсдар, дьбә
кӧ әз ьм?» Иса wир'а гот: «Тә бь дәве хwә гот».

Шива Хӧдан

(Марqос 14:22-26; Луqа 22:14-23; 1 Корьнт'и 11:23-25)

26 Аwа гава wана һе нан дьхwар, Иса нан һьлда шькьри
да, кәркьр да шагьрта у гот: «Һан һьлдьн бьхwьн. Әва
бәдәна мьн ә».

27 Пәйр'а к'ас һьлда шькьри да, да wан у wанар'а гот:
«Һун һ'әму жи жь ве вәхwьн, 28 әва хуна мьн ә бона
пәймане[ф][*], кӧ бона бахшандьна гӧнед гәләка те р'етьне.
29 Ле әз wәр'а дьбежьм, иди әз жь вьр шунда жь бәре
ве меwе вәнахwьм, һ'әта wе р'ожа кӧ әзе т'әви wә
П'адшатийа Баве хwәда жь йа ну вәхwьм».

30 Паше wана зәбурәк[ф] стьра, дәрк'әтьн чунә ч'ийайе
Зәйт'уне.

Иса дәрһәqа инк'арийа Пәтрусда дьбежә

(Марqос 14:27-31; Луqа 22:31-34; Йуһ'әнна 13:36-38)

31 Һьнге Иса wанар'а гот: «Ишәв һун һ'әмуйе жи жь
мьн п'ьшк бьн һәр'ьн, чьмки ньвисар ә: ‹Әзе ль шьвен
хьм у пәзе жи бәла-бәлайи бә›[*]. 32 Ле гава кӧ әз жь
мьрьне р'абьм, әзе бәри wә һәр'ьмә Щәлиле». 33 Пәтрус ле
вәгәр'анд у готе: «Һәгәр һ'әму жи жь тә п'ьшк бьн һәр'ьн,
ле әз т'ӧ щар жь тә начьм». 34 Иса wир'а гот: «Әз р'аст тәр'а

* **26:28** Нав дәстньвисаред һьнәкада «пәймана ну» һәйә.

* **26:31** Зәкәрийа 13:7.

дьбежьм, һәма ишәв һе бәри бангдана дик, те се щара мьн
инк'ар ки». 35 Пәтрус wир'а гот: «Һәгәр щи бе, әзе т'әви тә
бьмьрьм жи, ле т'ö щар тә инк'ар накьм». Һ'әму шагьрта
жи öса дьгот.

Иса ль Гетшәманийе дöа дькә

(Марqос 14:32-42; Луqа 22:39-46)

36 Һьнге Иса т'әви wан чу wи щийе кö жер'а Гетшәмани
дьбежьн у шагьртар'а гот: «Вьра р'унен, һ'әта әз һәр'ьм
дәра һан дöа бькьм». 37 Әwи т'әви хwә Пәтрус у һәр дö
кöр'ед Зәбәди һьлдан, к'әсәр һате у бәр хwә к'әт. 38 Һьнге
Иса wанар'а гот: «Дьле мьн һаqас дәрд у к'әдәр ә, мина
бәр мьрьне. Вьра бьминьн у т'әви мьн һ'ьшйар бьн».
39 Һьнәки пешда чу хwә дәвәр'уйа авит дöа кьр у гот:
«Баве мьн! Һәгәр дьбә, бьра әв к'аса щәфе сәр мьнр'а
дәрбаз бә. Ле нә кö чаwа әз дьхwазьм, ле бьра хwәстьна
тә бә».
40 Паше һатә щәм шагьрта, әw р'азайи дитьн у готә
Пәтрус: «Wә нькарьбу кö сьһ'әтәке һун т'әви мьн һ'ьшйар
бьмана? 41 Һ'ьшйар бьминьн у дöа бькьн, wәки һун
нәк'әвьнә нава щер'ьбандьне. Бәле р'öһ' р'ази йә, ле бәдән
сьст ә».
42 Щарәкә дьн жи Иса чу дöа кьр у гот: «Баве мьн! Һәгәр
набә кö әва к'аса щәфе жь мьн дәрбаз бә һ'әта кö әз wе
вәхwьм, бьра ә'мьре тә бә».
43 Иса һат, әw диса хәwеда дитьн, ч'ә'вед wан жь хәwе
вәнәдьбун. 44 У әw һьштьн чу, щара сьсийа дöа кьр, диса
әw хәбәр готьн.
45 Һьнге һатә щәм шагьрта у wанар'а гот: «Һун һәла һе
р'азайи нә у р'ьһ'әт дьбьн? Wәхт пер'а гьһишт кö Кöр'е

Инсан бьк'əвə дəсте гӧнəк'ара. [46] Р'абьн əм һəр'ьн. Ва йə
əwе кӧ нəмамийа мьн дькə незик бу».

Гъртьна Иса

(Марqос 14:43-50; Луqа 22:47-53; Йуһ'əнна 18:3-12)

[47] Əwи һе хəбəр дьда, Щьһудайе кӧ йəк жь wан донздəһа
бу һат. Əwи т'əви хwə жь алийе сəрəкед к'аһина у
р'успийед щьмə'теда ə'лалəтəкə гьран анибу, бь дара у
шура. [48] Аwа нəмаме wи ə'шəрəт дабу wан у готьбу: «Əз
к'ижани кӧ р'амусьм, əw ə, wи бьгърьн».
[49] Һьнге Щьһуда незики Иса бу у готе: «Сьлав ль тə,
дəрсдар!» у р'амуса. [50] Иса wир'а гот: «Һəвал, те чь бьки
зу бькə!»* We гаве əw пешда һатьн, дəст авитьнə Иса у əw
гъртьн. [51] Йəки жь əwед кӧ т'əви Иса бу, р'абу шуре хwə
к'ьшанд ль хӧламе сəрəкк'аһин хьст у гӧһе wи пəканд.
[52] We гаве Иса wир'а гот: «Шуре хwə бькə щи. К'и кӧ шур
һьлтинə, əwе бь шур һəр'ə. [53] Тə т'ьре əз нькарьм жь Баве
хwə бьхwазьм wəки пер'а-пер'а донздəһ ордийа зедəтьр
мьлйак'əт бьгьһинə мьн? [54] Ле ньвисар we чаwа бенə сери
кӧ дьбежьн, гəрəке һ'əму аһа бьн?»
[55] We гаве Иса ə'лалəтер'а гот: «Те бежи wə сəр
qачахəкида гъртийə, кӧ һун бь дара у шура һатьнə
мьн бьгърьн? Нə əз һəр р'ож т'əви wə п'арьстгəһеда
р'удьньштьм мьн һун һин дькьрьн, ле wə əз нəдьгъртьм.
[56] Ле əв һ'əму тьшт qəwьмин, кӧ ньвисаред п'ехəмбəра
бенə сери». We дəме һ'əму шагьрта əw һьштьн у р'əвин.

* **26:50** Аһа жи те фə'мкьрьне: «Һəвал, тӧ бона чь һати?»

Иса ль бәр щьвина[Ф] гърәгъра

(Марqос 14:53-65; Луqа 22:54-55, 63-71; Йуһ'әнна 18:13-14, 19-24)

57 Йед кӧ Иса гъртьн, әw бърьнә щәм Qәйафайе
сәрәкк'аһин, ль wи щийе кӧ qанунзан у р'успи
щьвийабун. 58 Пәтрус жи дурва һ'әта һ'әwша сәрәкк'аһин
п'е-п'е пәй wи чу к'әтә һьндӧр' у ль нав нобәдара р'уньшт,
кӧ бьзаньбә ахьри we чаwа бә. 59 Сәрәкед к'аһина у
т'әмамийа щьвина[Ф] гърәгъра жи мьqабьли Иса шә'дәтикә
дәрәw дьгәр'ийан кӧ wи бькӧжьн, 60 ле нәдитьн. Гәләк
шә'дед дәрәw жи һатьн, диса нәдитьн. Паше дӧ шә'дед
дәрәw пешда һатьн 61 у готьн: «Әви гот: ‹Әз дькарьм
п'арьстгәһа Хwәде һьлшиньм у нава се р'ожада диса we
чекьм›».

62 Сәрәкк'аһин[Ф] р'абу сәр п'ийа у wир'а гот: «Бона ван
шә'дәтийа кӧ әвана мьqабьли тә дьдьн тӧ чьма щабәке
нади?» 63 Ле Иса дәнге хwә нәкьр. Сәрәкк'аһин диса wир'а
гот: «Әз тә бь Хwәдейе сах дьдьмә сонде. Мәр'а бежә, тӧ
йи Мәсиһ, Кӧр'е Хwәде?» 64 Иса готә wи: «Тә бь дәве хwә
гот. Ле әз wәр'а дьбежьм, жь вьр шунда һуне Кӧр'е Инсан
ль к'еләка[Ф] Йе һәри Зор, ль мьле wийи р'асте р'уньшти у
ль сәр ә'wред ә'змен те бьбиньн».

65 һьнге сәрәкк'аһин к'ънщед хwә qәлаштьн у гот: «Әви
к'ъфьри кьр! Иди шә'дә чи мәр'а нә? Ва йә wә ньһа
к'ъфьрийе wи бьһист? 66 Wәва чаwа хӧйа дькә?» Wана жи
ле вәгәр'анд у готьн: «Wир'а кӧштьн дьк'әвә».

67 We гаве т'уйи р'уйе wи кьрьн, бь к'ӧлма лехьстьн,
һьнәка жи шәмаq ле дьдан 68 у дьготьне: «Мәсиһ,
п'ехәмбәртийе мәр'а бькә, к'а к'и бу кӧ тә хьст?»

Пәтрус Иса инк'ар дькә

(Марqос 14:66-72; Луqа 22:56-62; Йуһ'әнна 18:15-18, 25-27)

69 Wи чахи Пәтрус дәрва ль һ'әwшеда р'уньштьбу.
Щарик һатә щәм wи у готе: «Тӧ жи т'әви Исайе Щәлиле
буйи». 70 Ле әwи ль бәр һ'әмуйа инк'ар кьр у гот: «Әз
ньзаньм тӧ чь дьбежи».

71 Чахе әw чу бәр дәргәһ, йәкә дьн әw дит у готә әwед кӧ
ль wьр бун: «Әве һан жи т'әви Исайе Ньсрәте бу». 72 Әwи
диса бь сонд инк'ар кьр гот: «Әз wи мәрьви нас накьм».
73 Хеләке шунда әwед кӧ ль wьр бун чунә щәм Пәтрус у
готьне: «Һәбә-т'ӧнәбә тӧ жи жь wан и, чьмки хәбәрдана
тә шә'дәтийа тә дьдә». 74 Һьнге әwи ньфьр' хwә кьр, сонд
хwар у гот: «Әз wи мәрьви нас накьм».

We гаве дик банг да 75 у Пәтрус әw готьна Иса ани бира
хwә кӧ wир'а готьбу: «Бәри бангдана дик, те се щара мьн
инк'ар ки». Дәрк'әтә дәрва у к'әлә-к'әл гьрийа.

Иса дьбьнә бәр Пилато[Ф]

(Марqос 15:1; Луqа 23:1-2; Йуһ'әнна 18:28-32)

27 1 Гава сьбәһ сафи бу, т'әмамийа сәрәкед к'аһина
у р'успийед щьмә'те ль һәв шеwьрин кӧ Иса
чаwа бьдьнә кӧштьне. 2 Әw гьредан, бьрьн данә дәсте
Пилатойе[Ф] wәли.

Ахьрийа Щьһуда

(К'аред Шандийа 1:18-19)

3 Һьнге Щьһудайе кӧ нәмамийа wи кьр, дит кӧ Иса
һатә гьртьне, п'ошман бу, әw си зив вәгәр'андә сәрәкед
к'аһина у р'успийа 4 у гот: «Мьн гӧнә кьр. Әз бумә сәбәбе
хуна бесущ». Wана жи готә wи: «Чи мәр'а нә? Тӧ зани».

5 Әwи жи әw зив авитьнә нав п'арьстгәһе, дәрк'әт чу хwә
хәньqанд.
6 Сәрәкед к'аһина зив һьлдан у готьн: «Нә р'аст ә кӧ әм
ван бькьнә нав хьзна п'арьстгәһе, чьмки әw һәqе хуне
йә». 7 Һьнге әw ль һәв шеwьрин у бь wан зива Ә'рде
Ахинкәр к'ьр'ин, бона т'ьрбед хәриба. 8 Ләма әw ә'рд һ'әта
иро жи «Ә'рде Хуне» те готьне. 9 Һьнге әw готьна бь заре
Йерәмийа п'ехәмбәр һатә сери: «Си зив qимәт дан, wәкә
wи qимәте кӧ зар'ед Исраеле qайл бун 10 у әw данә Ә'рде
Ахинкәр, чаwа кӧ Хӧдан мьнр'а ә'мьр кьр»*.

Пьрса Пилато

(Марqос 15:2-5; Луqа 23:3-5; Йуһ'әнна 18:33-38)

11 Иса бәр wәли сәкьни, wәли жь wи пьрси у гот: «Тӧ
йи П'адше щьһуйа?» Иса wир'а гот: «Тә бь дәве хwә гот».
12 Ле чахе сәрәкед к'аһина у р'успийа давитьнә wи, әwи
qәт щаба кәсәки нәда. 13 Һьнге Пилато wир'а гот: «Тӧ
набьһейи чьqас шькийате[ф] тә дькьн?» 14 Әwи диса щаба
кәсәки нәда, һ'әта wәли жи шаш ма.

Диwанеда һ'ӧкӧме кӧштьне ль сәр Иса дәрдьхьн

(Марqос 15:6-15; Луqа 23:13-25; Йуһ'әнна 18:39-19:16)

15 Ә'дәте wәли бу кӧ ль щәжьнеда бь хwәстьна ә'лаләте
гьртик wанр'а бәр'да. 16 Һьнге гьртики wани к'ьфш һәбу,
кӧ наве wи Барабас бу. 17 Гава кӧ әwана щьвийан, Пилато
wанар'а гот: «Һун к'ижани дьхwазьн кӧ әз бона wә
бәр'дьм, Барабас йан Исайе кӧ Мәсиһ те готьне?» 18 Әwи
заньбу кӧ жь дәст һ'әвсудийе Иса дабунә дәсте wи.

* **27:10** Зәкәрийа 11:12-13; Йерәмийа 32:6-9.

19 Гава әw ль һәрәма диwане р'уньштьбу, к'ӧлфәта wи
щаб шанд у гот: «К'аре тә әwи бесущ нәк'әтийә, чьмки ве
шәва дәрбазбуйи хәwнеда бона wи гәләк тьшт сәр мьнр'а
дәрбаз бун». 20 Ле сәрәкед к'аһина у р'успийа ә'лаләт р'ази
кьр, кӧ Барабас бьхwазьн у Иса ӧнда кьн. 21 Wәли диса
wанар'а гот: «Һун жь ван һәр дӧйа к'ижани дьхwазьн
кӧ әз wәр'а бәр'дьм?» Wана жи гот: «Барабас!» 22 Пилато
wанар'а гот: «Ле әз Исайе кӧ Мәсиһ жер'а дьбежьн чаwа
бькьм?» Һ'әмуйа жи гот: «Бьра бе хачкьрьне!» 23 Wәли гот:
«Ле әви чь хьраби кьрийә?» Һьнге wана һе кьрә qир'ин у
готьн: «Бьра бе хачкьрьне!»

24 Пилато жи дит, wәки тьштәк к'аре надә, ле һе шәр'
у дә'w дәстпедьбә, ав һьлда ль бәр ә'лаләте дәстед хwә
шуштьн у гот: «Әз жь хуна ви бесущ ьм. Һун хwәха
бньһер'ьн». 25 У т'әмамийа щьмә'те щаба wи да у гот:
«Бьра хуна wи ль сәр мә у ль сәр зар'ед мә бә!»

26 Һьнге Пилато Барабас wанар'а бәр'да, ле Иса да бәр
qамчийа у да дәсте wан кӧ бе хачкьрьне.

Әскәр qәрфе хwә ль Иса дькьн

(Марqос 15:16-20; Йуһ'әнна 19:2-3)

27 Һьнге әскәред wәли Иса бьрьнә һьндӧр'е qәсьре у
т'әмамийа р'әфа әскәра сәр wи щьвийа. 28 К'ьнще wи же
ехьстьн у чӧхәки соре гәвәз ле кьрьн. 29 Паше т'ащәк жь
стьрийа вәгьртьн данә сәре wи у qамишәк жи данә дәсте
wийи р'асте. Һьнге бәр wи чок дан, qәрфе хwә пе кьрьн
у готьн: «Хwәш бә, П'адше Щьһуда!» 30 Т'уйи wи кьрьн,
qамиш һьлдан сәре wи хьстьн. 31 Пәй qәрфкьрьнер'а чӧхе
сор жь wи ехьстьн у к'ьнще wи лекьрьн у данә пешийа
хwә бьрьн кӧ wи хач кьн.

Хачкьрьна Иса

(Марqос 15:21-32; Луqа 23:26-43; Йуһ'әнна 19:17-27)

32 Чахе әw дәрк'әтьнә дәрва, әскәра йәки курени дит кӧ
наве wи Шьмһ'ун бу, п'ейи сәр wи кьрьн кӧ хаче wи һьлдә.
33 Әwана гьһиштьнә wи щийе кӧ жер'а Голгота дьготьн,
кӧ те фә'мкьрьне: «Щийе Qафа». 34 Шәрава зьрав т'әвкьри
дане кӧ вәхwә. Ле чахе әwи тә'м кьр, нәхwәст вәхwә.
35 Әw хач кьрьн, сәр к'ьнще wи п'әшк авитьн у ль нав
хwәда бәла кьрьн*. 36 Паше wе дәре р'уньштьн у нобәдари
ль wи кьрьн. 37 Нәһәqийа wи ньвисин данин феза сәре
wи: «ӘВ ИСА, П'АДШЕ ЩЬҺУЙА ЙӘ».
38 Һьнге дӧ qачах жи т'әви wи һатьнә хачкьрьне, йәк
мьле р'асте у йе дьн мьле ч'әпе. 39 Әwед кӧ wьрр'а дьчун-
дьһатьн ч'ер'и wи дькьрьн, сәре хwә дьһ'әжандьн 40 у
дьготьне: «Нә тәйе п'арьстгәһ һьлшанда у се р'ожада
чекьра? Дә хwә хьлаз кә, һәгәр тӧ Кӧр'е Хwәде йи! Жь
хач wәрә хwаре!» 41 Ӧса жи сәрәкед к'аһина, qанунзана
у р'успийа т'әвайи qәрфе хwә wи дькьрьн у дьготьн:
42 «Хәлq хьлаз кьр, ле хwә нькарә хьлаз кә! Әв нинә
П'адше Исраеле? Дә бьра ньһа жь хач бе хwаре у әме
баwәрийа хwә wи биньн. 43 Гӧмана хwә дани сәр Хwәде,
дә бьра ньһа wи хьлаз кә, һәгәр Хwәде жь wи р'ази йә,
чьмки дьгот: ‹Әз Кӧр'е Хwәде мә›». 44 Qачахед кӧ т'әви wи
һатьнә хачкьрьне, wана жи ӧса тә'н ль wи дьхьстьн.

---

* **27:35** Нав дәстньвисаред пашwәхтийеда әв жи һәйә: «Кӧ готьна п'ехәмбәр бе сери: ‹К'ьнщед мьн ль нав һәвда бәла кьрьн у сәр чӧхе мьн п'әшк авитьн›» (Зәбур 22:18).

Мьрьна Иса

(Марqос 15:33-41; Луqа 23:44-49; Йуһ'әнна 19:28-30)

45 Нивро жь сьһ'әта дոнздәһа һ'әта сьһ'әта сьсийа
т'әмамийа ә'рде бу тә'ри. 46 Незики сьһ'әта сьсийа Иса
бь дәнгәки бьльнд кьрә qир'ин у гот: «Ели, Ели, лама
сабахтани?» кö те фә'мкьрьне: «Хwәдейе мьн, Хwәдейе
мьн, тә чьма әз һьштьм?»* 47 Әwе кö незик сәкьнибун, гава
әв хәбәр бьһистьн, готьн: «Әw гази Елйас дькә». 48 Йәк жь
wан бь ләз бәзи, луфька[Ф] бә'ре һьлда сьркеда кьр, ль сәр
qамишәкива дани у да wи кö вәхwә. 49 Ле һьнәкед дьн
готьн: «Бьсәкьнә. Әм бьбиньн, к'а Елйасе бе wи хьлаз кә?»
50 Иса диса бь дәнгәки бьльнд кьрә гази у р'öһ'е хwә да.
51 Һьнге п'әр'да п'арьстгәһе жь сери һ'әта бьни qәльши,
бу дö тиша[Ф]. Ә'рд һ'әжийа, кәвьр qәльшин, 52 т'ьрб вәбун у
гәләк мьрийед бöһöрти р'абун. 53 Әw жь т'ьрба дәрк'әтьн
пәй р'абуна Исар'а, чунә Бажаре Пироз у гәләка әw дитьн.
54 Чахе сәрсәд у әwед кö т'әви wи нобәдарийа Иса
дькьрьн, ә'рдһ'әж у әw һ'әму тьште qәwьми дитьн, р'ьсасе
әw гьртьн у готьн: «Р'асти жи әва Кöр'е Хwәде бу!»
55 Ль wе дәре гәләк к'öлфәт жи һәбун, кö дурва
дьньһер'ин. Әw жь Щәлиле ль пәй Иса һатьбун, бәрдәсти
wир'а кьрьбун. 56 Мәрйәма Мәждәлани, Мәрйәма дийа
Аqуб у Усьв[Ф] у дийа һәр дö кöр'ед Зәбәди ль нав wанда
бун.

* **27:46** Зәбур 22:1.

Дәфьнкьрьна Иса

(Марqос 15:42-47; Луqа 23:50-56; Йуһ'әнна 19:38-42)

57 Бәре еваре мәрьвәки дәwләти жь Аримәтйайе һат,
кӧ наве wи Усьвᶲ бу. Әw жи йәк жь шагьртед Иса бу.
58 Әw чу щәм Пилато у щьнйазе Иса жь wи хwәст. We
гаве Пилато ә'мьр кьр кӧ щьнйаз бе дайине. 59 Усьв
щьнйаз һьлда, qәдәке к'ьтанийи паqьжда к'әфәнᶲ кьр 60 у
дани нав т'ьрба* хwәйә ну кӧ qәйеда к'олабу. Паше әwи
кәвьрәки мәзьн һоли бәр дәре т'ьрбе кьр у чу. 61 Мәрйәма
Мәждәлани у Мәрйәма дьн ль we дәре бун у пешбәри
т'ьрбе р'уньштьбун.

Нобәдаред т'ьрбе

62 Р'ожа дьн кӧ пәй р'ожаᶲ т'ьвдарәккьрьне* бу, сәрәкед
к'аһина у ферьсийа ль щәм Пилато щьвийан 63 у готьн:
«Әм хӧлам, те бира мә, кӧ әwи дәрәwин сахтийа хwәда
дьгот: ‹Әзе р'ожа сьсийа жь мьрьне р'абьм›. 64 Ньһа ә'мьр
кә кӧ һ'әта р'ожа сьсийа мьqати т'ьрбе бьн, нәбә кӧ
шагьртед wи бен wи бьдьзьн у щьмә'тер'а бежьн: ‹Әw жь
мьрьне р'абуйә›. Иди хальфандьна пашийе жь йа пешийе
хьрабтьр бә». 65 Пилато wанр'а гот: «Ва нә wәр'а әскәред
нобәдар. Һәр'ьн чаwа кӧ һун заньн ӧса жи мьqати т'ьрбе
бьн». 66 Әw жи чун мьqати т'ьрбе бун, кәвьр мор кьрьн у
әскәред нобәдар ль бәр данин.

* **27:60** Т'ьрба Иса мьхарәк бу. Щьһуйа һьнге дәсте к'ева бьһата мьрийед хwә дькьрьнә мьхара. Әw йан шкәфт бун йан жи qәйада дьк'олан.

* **27:62** «Р'ожа т'ьвдарәккьрьне» р'ожа инийе бу.

Иса жь мьрне р'адьбә

(Марqос 16:1-8; Луqа 24:1-12; Йуh'әнна 20:1-10)

28 1 Пәй шәмийер'а, р'ожа йәкшәме* сәре сьбәhе зу
Мәрйәма Мәждәлани у Мәрйәма дьн hатьн кӧ
т'ьрбе бьбиньн. 2 Ньшкева ә'рд qайим h'әжийа, чьмки
мьлйак'әтәки Хӧдан жь ә'змен hатә хwаре, кәвьр жь бәр
т'ьрбе wеда кьр у сәр р'уньшт. 3 Диндара wи мина бьруске
бу у к'ьнще wи мина бәрфе сьпи бун. 4 Нобәдар жь тьрса
wи т'әвиhәв бун у бунә мина мьрийа. 5 Мьлйак'әт wан
к'ӧлфәтар'а гот: «Нәтьрсьн! Әз заньм hун ль wи Исайи
дьгәр'ьн, йе кӧ hатә хачкьрьне. 6 Әw нә ль вьр ә, чьмки әw
жь мьрне р'абуйә, чаwа кӧ әwи готьбу. Wәрьн wи щийе
кӧ әw* п'алдайи бу бьбиньн. 7 Зу hәр'ьн бежьнә шагьртед
wи: ‹Әw жь мьрне р'абуйә у әwе бәри wә hәр'ә Щәлиле.
Ль wьр hуне wи бьбиньн›. Ва йә мьн wәр'а гот».
8 Әw бь хоф у әшqәкә мәзьн ләз жь т'ьрбе дәрк'әтьн у
ләзандьн кӧ шагьртар'а бежьн. 9 Ньшкева Иса р'асти wан
hат у гот: «Сьлав ль wә!» Әwана незики wи бун, хwә
авитьнә ньгед wи гьртьн у сәре хwә бәр данин. 10 Һьнге
Иса wанар'а гот: «Нәтьрсьн! Һәр'ьн бежьнә бьред мьн, кӧ
әw hәр'ьнә Щәлиле у ль wьр wе мьн бьбиньн».

Нобәдар тенә р'ӧшәткьрьне[ф]

11 Чахе кӧ к'ӧлфәт чун, hьнәк жь нобәдара hатьнә
бажер у тьштед кӧ qәwьмибун сәрәкед к'аhинар'а готьн.
12 Сәрәкед к'аhина т'әви р'успийа щьвийан у шеwьрин.

---

* **28:1** Бь йунани хәбәр бь хәбәр аhа йә: «Р'ожа h'әфтийейә пешьн», чьмки бона щьhуйа, р'ожа h'әфтийейә пешьн йәкшәм бу, аwа готи «лә'д».

* **28:6** Нав дәстньвисаред hьнәкада «Хӧдан» hәйә.

Паше wана гәләк п'әрә данә нобәдара [13] у готьн: «Бежьн:
‹Чахе әм хәwеда бун, шагьртед wи һатьн әw дьзин›. [14] У
һәгәр әв тьшт бьгьһижә гöһе wәли, әме wи р'ази кьн у
wә бехәм кьн». [15] Wана жи п'әрә һьлдан у öса кьрьн, чаwа
кö һатьбунә һинкьрьне. У әв готьн ль нав щьһуйада һ'әта
р'ожа иро бәла буйә.

Иса хwә нишани шагьртед хwә дькә

(Марqос 16:14-18; Луqа 24:36-49; Йуһ'әнна 20:19-23; К'аред Шандийа 1:6-8)

[16] Һәр йанздәһ шагьрт жи чунә Щәлиле wи ч'ийайе кö
Иса wанр'а готьбу. [17] Гава кö дитьн, сәре хwә бәр wи
данин, ле һьнәк жи дöдьли бун. [18] Иса незики wан бу,
wанр'а хәбәр да у гот: «Һ'әму һ'öкöме ә'рд у ә'змен мьнр'а
һатә дайине. [19] Ньһа һәр'ьн һ'әму мьләта һин кьн у wана
бь наве Бав, Кöр' у Р'öһ'еф Пироз бьньхöминьнф [20] у wан
һ'әму т'әмийед кö мьн данә wә мьләта һин кьн, wәки әw
хwәй кьн. Әз ирода т'ьме һ'әта ахьрийа дьнйайе т'әви wә
мә!» Амин!